POESIE
PIEMONTESI
DEL P.E IGNAZIO ISLER

GIA' MINISTRO PROVINCIALE
DE' CANONICI REGOLARI D' ITALIA
E CELEBRE POETA NEL DIALETTO
PIEMONTESE.

Prima Edizione compita secondo l' originale dell' Autore

TORINO 1799.

PRESSO LO STAMPATORE DENASIO
Nell' isola di san Filippo.

AL

LEGGITOR PIEMONTESE

Tutti i Popoli dell' Universo si recano a pregio di leggere, e scrivere la propria Lingua. Se nel Piemonte esista pure questa inclinazione di scrivere, e leggere nel proprio linguaggio, si è più volte provato e col rapido smercio della Grammatica del Pipino, e colla grata accoglienza che si fece in addietro a queste stesse poesíe, vivente ancor l' Autore già in parte stampate, e coll' applicazione, con cui si accinsero parecchi dotti Personaggi a coltivare il nostro Piemontese idioma, tra cui meritano singolar menzione il Dottor Fisico BROVARDI, e l' Abate Silvio BALBIS.

Che il Piemontese dialetto sia infatti ameno quando è scritto nella sua semplicità, ed abbia almeno come gli altri idiomi le sue bellezze natíe, non v' ha chi 'l contenda, fuorchè quelle persone nauseate, cui altro non sa piacere, eccetto ciò che vien d' oltremonte. Il Piemontese ha una precisione particolare nello esprimersi, una vivacità semplice, una costruzion facile, e sa esser grave, e faceto quando abbisogna.

*

Ben sarebbe un vantaggio desiderabile, particolarmente per le persone rurali, che avessero elleno un qualche libro scritto nel linguaggio natio, onde apprender potessero i loro principali doveri, in vece che son costretti a leggere una lingua straniera, la quale, col pochissimo studio che hanno, appena possono intendere. E sarebbe poi, come da taluni si esagera, così difficile impresa la lettura di questo idioma, massime quando venisse adottato un metodo piano e comune di ortografia?

Comunque siasi, convinto io dalla sperienza, che il nostro Piemontese dialeto ha una moltiplice folla di cultori, e di amici, tanto più quando si fa sentire accompagnato dal suon della rima, presento al Pubblico queste Canzoni, che son parto del celebre P. ISLER Trinitario calzato, il quale per antonomasia era detto l' *Orazio Piemontese.* Evvi quì l'intiero suo Canzoniere fedelmente desunto dallo stesso manoscritto originale del Poeta. Evvi quì l'utile misto col dolce. Evvi un libretto dilettevole, ed instruttivo in linguaggio patrio. Se non evvi tutta quella ortografia che da taluno si pretenderebbe, io dirò, che gli stabilimenti di essa sono ancor troppo arbitrarj, e che io presento qui un Canzoniere, non una Grammatica. Vivi felice.

Lo Stampatore DENASIO.

INDICE

Una Figlia d' un Giardiniere bionda come una zingara innamorata d' un Barcaruolo.

CANZONE I.

La Biondinna del Giardinè
L' è annamorà d' un galinè,
Ch' a veul fè 'l posarbaco e 'l gròs
Subit ch' a l' hà sinch sòld adòs.
A l' hà 'l capèl bordà d' argènt
Portand da là so ciò rusnènt
Pavaire manch longh d' un trabuch
Fasand 'l fièr coul mamaluch.
Oh! s' i vedèise a fe l' amor
Coul fant da piche, e dama d' fior,
A l' è un piasì, con che affèssion
As dan d' j bodro, e d' j pession.
As veulo peui una gran bin,
Tut 'l dì stan ant 'l giardin
Al gròs calor a comèdiè
Piandse pòch sust pr travajè.
Vènta peui dì, ch' à l' è un faseul,
Veul fè 'l grassios un barcareul,
Ch' a l' ha d' manère, e tut 'l deuit
Ch' a l' hà un borico a plè i bescheuit.
S' una sol sèira, o una matin
Chial peul nèn fè sò san tròtin,
Vènta sèntì, con che dòlor
Fan d' j sospir pr sout, e dsor,

Chila dlong màada a'l' andoman
  Quaich un a vedlo pr sotman
  S' mai d' vote pr desgrazia aj fus
  Tacà la frèv, o sautà 'l flus.
Ma quand a torna, òh che gran gòi!
  Tutti doi smio squasi fòi,
  Anlora as fan d' ij compimènt,
  Ch' a l' è un piasì tnie da mènt.
As fico d' vòte ant un canton,
  E s' van contand mile rason,
  E j seu torment da soi a soi,
  Ch' ai crepa 'l cœur a tutti doi.
La mare peui ch' hà d' cognission,
  Ai veul pa dèie d' suggession,
  Pr costa gran rason, ch' a dis,
  Ch' a vènta nèn sgustè j'amis.
A son comprasse un bèl tabas
  Pr fè d' armor, e gran fracas,
  E ciaudronè tutta la neuit,
  Guardè che landa, e che bèl deuit!
Vnomo un pò alla conclusion:
  A l' han da bsògn d' euli d'rolon,
  Lolì veul dì d' un bon toiror
  La mare, e fia, e col sfojor.

Le deformità d' una Figlia, che stimandosi bella, vuol maritarsi.

CANZONE II.

A j' è un partì ch' è bèl
E bon d' una matòta
Ma l' è sènsa fardèl,
E sènsa dòta,
A l' è mach auta un fus,
Tuta goblua, e stòrta,
Con coul mostas, cb' aj lus
Tra giauna, e smòrta.
L' hà pro doi gran òjas,
Ma l' un, e l' autr ai cola
E tutt 'l dì 'l morflas,
Ch' ai va ant la gola,
L' è pitocà da bon
Da quantità d' vairòle,
E sout a coul manton
Carià d' scròle.
Pièn d' rasca l' hà 'l testas,
L' è tuta una marsògna
Con un sèrt òdoras
Giust da carògna;
Na lupia ant 'l cupis,
Cha par una borèla,
Pi còtia, ch' un aris,
S' un va a tochèla.

Sul nas a l' hà un boton,
Ch' è gròss com' una bòcia,
La plofra del manton,
Ch' ai fa sacòcia,
A l' ha un pi bèl bochìn
Pi largh ch' una savata,
E con un mostassin
Fait a pignata.
L' hà quatr dènt rancian,
Cha tardo pa a tombèje,
Cha buto scœur ai can
Mach a buchèje;
A l' hà un armada d' poj,
L' è tuta mal uguala
D' un bras, e d' un genoi,
E d' una spala.
A mangia com' un crin,
E bèiv com' una vaca,
A l' è sèira, e matin
Sèmpre ambriaca,
E s' a veul dì quaich mot,
Oh che bruta grimassa,
Con col sò laver d' sout,
Ch' 'l dsor ai passa.
A va tuta a sautat,
E fa piasì guardèla
Con col sò bastonat
Andè d garèla,
A tèn sèmpre tranfià,
E minca pòch a baja,
A l' è mèsa scortià
D' un' angonaja.
L' è sèmpre anspirità
Pr ritènsion d' urinna,
E croste an quantità

Tut giù dla schinna:
A l' hà un gavas, ch' fa por
Pòtèr de diri baco,
E le ganasse or or
A s' ji destaco.
Ma l' è pa ancor 'l tut,
Ansèm a la cancrenna
L' è un pès ch' a l' hà 'l scorbut,
Ch' ai da gran pènna,
A l' è un umor da mul,
E ansèm a la dernèra
A l' hà un ciavèl sul cul,
E doi sla cèra.
Le gambe crepassà,
Ch' ai van coland tavòta,
Ai tèn sèmpre fassà
Con pèl d' marmòta,
Son faite a turnicat,
E squasi a sivignòla
Pi piènne d' pertusat,
Ch' una pongòla.
L' è lèsta com un ciuch,
Patiss la caussinera,
A tomb del mal massuch
Ma d che manèra;
Pi grassa d' un toiror,
Ma l' è d' un gran bèl plagi,
L' è giusta del color,
Ch' a l' è 'l bernagi.
Ma lo ch' è pi fatal,
Le sfite a la dèsòlo,
E 'l bagagias ch' è un mal
Ancor pi dròlo;
A l' è faita al faussat,
Tuta bsancà, e stransía,

Miraco se 'l Folat
A la pijría.
A scracia ch' a fa por,
L' hà dodès fontanèle,
Stè a vede, ch' ai va ancor
Surtì le buèle;
A l' hà l' odor d' punas,
E vènta sèmpre stèje.
Lontan sinch, ò sès ras,
S' un veul parlèje.
A l' hà un difèt maunat,
Ch' a l' è sigur ch' aneuja,
A tira d' rut, e d' pat
Com una treuja;
E peui pr compimènt
Vènta sovèns netièla,
Ch' a l' hà continuamènt
La cagarèla.
L' hà tut 'l stomi scheuit,
E pur sta tartavèla
As crad d' avèje dœuit,
E d' èsse bèla,
A l' è mèsa scarnà,
Tuta carià d' poterle,
Con sinch onge ancarnà,
E sènt caterle.
A cost partì famos
Sa sa chi veul attende
Pr fèsse dunna spos,
Ch' as fassa antènde,
Fè nèn j tamnandan,
Se pur n' avì l' anvía,
Na treuve pà doman
N' autra paría.

Una Donna malcontenta del suo Marito.

CANZONE III.

Mi pòvrinna ch'i son desgrassià,
Marcè fie tute,
Venime a scotè
E bèle e brute
Già da maridè:
Abie giudissi,
Giughè nèn d' caprissi
D' fè le corive
Pr nèn peui pèntive
Com l'è arivà
A mi: ij heu la sfortunna
D' un omo gelos
Cha bat la lunna
Brut, vèj, e bavos;
E pr spièghève le soe qualità,
L'è un gonzo, l'è un babi
L'è un trubi, l'è un coco
L'è un gnèro,
- Si ch'i l'heu faita la folairà.
Mi podía pa pi sòportè
D' andème tavòta
Cogè da sprmì:
Costa marmòta
M'hà comènsà dì:
Bon dì Margrita,
Mia giòja, mia vita,

Voi an sostansa
Sè mia spèransa,
E me bèl còrin:
Mi, malanagi!
Da coi bombonat
Son pòch al viagi
Tombà al trabiciat,
Tra tant adèss j son bèla e dispèrà.
L'è un gonzo &c.
O che dròlo d'sèrvèl fait a cròch,
Mi crad, ch'ai na sia
Pa gnun d'coula sòrt
Con fantasía,
E un umor così stòrt:
Che bon pro fassa
Da coula ganassa!
Semper armogna
Grassios com la rogna,
Nojos com la pèst;
Da tutte bande
A m'vèn tèntassion
Pr tante lande
Gabèle, e quèstion
D'andè a butèlo pr drugia ant un prà.
L'è un gonzo &c.
Quand a m'vad con quaichun a parlè
Oh! che bruta cèra,
Che òjass s buta tè,
O! che galèra,
Ch'a m'fa sopportè;
E lolì dura
Dij dì con dle smanne,
Ch'a l'è sigura,
Ch'a m'fa vni le canne
Con tuta rason,

S' i m' veui scusème
Con coul martinass,
L' è meud pr fème
Fracassè 'l mostass,
Vènta ch' j tènna la lènga sarà.
L' è un gonzo &c.
Mi seu pa com i l' abia da piè,
Pr fè, ch' un ij fassa
J' è mai nèn d' bin fait,
Con che bilassa
Ch' a m' fa sautè 'l lait,
Mi rèsto fola
Su mia paròla,
D' vòte i m' daría
Pr gran bisaría
Dla tèsta ant ij ciò:
Quand pi i m' studio
Pr dèje ant l' umor,
Tant pi coul flubio
M' arbùta, ch' fa por,
Considèrève che vita anrabià.
L' è un gonzo &c.
Mi son stofia d' parièje 'l mangè;
Cha vada an galèra
Tavòta ch' a veul,
J' è pa manèra
D' servì coul faseul,
Bin ch' i podèissa
Fè tant, ch' i mantnèissa
Una cusinna
Dla ròba pi finna,
Ch' as peussa trovè,
Tutun saría,
Prchè coul trombon
Tant a trovría

Mai nèn, ch'a fuss bon,
Fòra arfilèje sinquanta barà.
L'è un gonzo &c.
Neuit e dì tèn parlà dasprchial,
Ch'a smia, ch'a l'abia
Le asiènde d'un stat,
E sauta an rabia
Pistand com'un mat;
Sèmper a vira
Com'un, ch'a dèlira,
Mai a s'arèsta
Dle man, ò dla tèsta
Da fè mile gèst:
Quanti ant le fèrie
Ficà ant l'ospidal
Fan pà d'matèrie,
Com coust animal
Così lunatich, così stravirà.
L'è un gonzo &c.
A son còse da fè slambanè
Sèntì coul brdòvia
An convèrsassion
Mnè la gasòvia
Fasand 'l gascon:
Che d'rasonasse
Che d'pataflanasse,
Ch'a l'han nè tira,
Nè grassia, nè mira,
Ch'a va mai spuand!
E gara avèje
Tant cœur, e tant front,
Ch'un volèis fèje
Quaich peit comtrapunt
Saría d'fèsse ranchè la corà.
L'è un gonzo &c.

J' è quaich vòta, ch' aj sauta col rat
Ch' am ciama, ch' i fassa
Quaich gnògna coul fòl,
E ch' i l' ambrassa
Bin strèit ant 'l còl,
Oh! sì ch' anlora
Mi seu nèn, s' i piora,
O s' i sgrignassa
A piènna ganassa
Bucand coul mostass,
L' hà ji heui ch' ai pioro,
L' è nacc, e baleus,
D' rupie su 'l moro,
Ch' a smio dle preus,
La bouca storta, e la pèl giajolà.
L' è un gonzo &c.
A peul gnanca sciairème mangè,
E quand a m' agrada
Piè un pòch un bocon,
Vènta ch' i vada
Sgrufiè da scondon,
E antorn dla sta,
Quand j' heu la pvìa;
E li ch' i pènsa
D' avèje passiènssa
E gnanca parlè,
S' nò noi i fomo
Dj sèrt rabadan
Tant ch' is tiromo
Dj dènt, com doi can,
Ch i fomo coure tut l' vsinà.
L' è un gonzo &c.
Basta di, che pi d' doui, o tre
J' è gnunne servènte
Ch' a peusso règnè

Pr gran lamènte
Ch' ai fa tròp giunè;
Tra tant a vènta
Fè mi la servènta,
Ch' mi m' strapassa,
Fè mi la ramassa,
E stringa dla pèl;
Almanch avèislo
Pa tanti difèt,
Almanch mandèislo
Al bòja j sospèt
Pr nèn sèntimé fè tante arvirà.
L' è un gonzo, &c.
Piè un pò tute l' èsèmpi da mi,
Voi aitrè matòte,
Ch' i sé carpiònà;
Piè guarda d' vòte
Ch' i restèisse anganà,
Essè pa fòle
Tacandve a d' paròle,
Quante caresse
Ch' av fan con d' promesse
Sti vèi desdèntà,
E peui av tènno
Sogète com d' can,
E 'l pès, ch' av mènne
Peu ancora le man,
Basta ch' i fasse quaich pcita sgarà,
Son d' gonso, son d' babi,
Son d' trubi, son d' coco,
Son d' gnèro;
Gara, s' i fè cousta folairà.

Il Marito si lagna della Moglie.
Risposta all' antecedente sull' aria stessa.

CANZONE IV.

Che cagninna, che dispèrassion!
Sì sì dime pure,
Ch' i son un tavan,
Sènsa ch' i giure
Le gènt a credran:
Oh che folía!
Chi sà s' i durmía,
O s' i revava,
O còsa i m' toirava
Disènd coul gran sì:
J' heu pr desgrassia
Pià un fidècomiss,
Ch' a l' ha nè grassia,
Nè deuit, nè d' ardriss,
Ma le manère d' un cabassinas.
L' è scrosa, bavosa, nojosa,
Svergnosa, una tiòrba.
Sì ch' i l'heu pialo'l bèl bagagiass.
M' era vis ch' 'l formag piasèntin
A m' era tombame
Giust sui macaron;
Ma i son trovame
Gabà pr da bon:
Peussa tachèje
La bsèst e rablèje

Coula canaja
Ch' am dèro la baja
Fasandme j conchè;
Con rusa dròla
M' an mname là d' neuit,
E mi badòla
Son d' longh restà cheuit
Quand im butèr a squadrè coul sumias.
L' è scrosa &c.
Am piasìr coul bèl stomi arlèvà,
E pur s' è mai dasse
Pi furb nissun cioch,
S' èrla pà fasse
Le puppe con d' bioch,
Ma despojandse,
Ma peui a cogiandse
Li ch' i buchère,
Li sì ch' i restère
Tut maravios;
Peui s' è gavasse
J' dent tuit pòstis
Dalle ganasse,
E i brin dal cupis;
Sì ch' im trovèr ant un bel ambaras.
L' è scrosa &c,
Fur dcò coula dòta, e fardèl
Ch' am dèro ad intende,
Fasandme un èclat,
Ch' am fèr arènde
Pr fè coust contrat:
Pr mi credía
Sècond ch' as disía
Pr ròba vèra
Ch' a fus reditèra
D' un bon boçon gras;

Dòp 'l mariagi,
Chi avría credù,
Che coust potagi
Aveiss gnanca avù
Lò ch' a podría valeje un spuas.
L' è scrosa &c.
Ma da già ch' a lè povra com Giob,
Almanch a patièissa
Nèn tant 'l fumat,
E ch' a l' aussèissa
Nèn tant 'l cacat:
Ela pa dròla,
Gnanch' mèsa paròla
Mi peus nèn dìla
Ch' a veul nèn sufrìla,
S' ij treuvo da dì?
A veul, ch' i passa
Lì pr 'l pertus,
E ch' i la lassa
Fè tut all' arbus,
Mi la faría mangè dai cròvass.
L' è scrosa &c.
Pur manch mal s' a l' avèjssa dël deuit
Sta bruta catòrba
Con coul mostass piat,
Ma l' è una sòrba
An tutti j seù trat,
Mach a. buchèla
Son cose d' campèla
Giù dla bialèra,
O con na sivèra
Sù quaich liamè,
A l' hà una tèsta
Dà piantè d' passon,
L' è pronta, e lèsta

Al par d' un canon:
Vahi mi che rabie con coul buatass
L' è scrosa &c.
A fa rie sentila a cantè
Con coula bocheta
Da fène un bornèl,
E la voseta
Da spaciafornèl,
Quante grimasse
Ch' a fa con d' smorfiasse
Con coul brut muso
Tavòta pien d' ruso,
E tant mal forgià,
Pure sta plandra
S' figura d' cantè
Com na calandra
Fasandse sautè
Coul mantonat fait a ghisa d' cajnass.
L' è scrosa &c.
Minca pòch và ciamandme dij dnè
O pr d' ampodrura,
D' esensa, e d' rossat
Pr fè figura
Con dèsse sò blat;
Ela curiosa,
Che cousta morflosa
Veuja tiflèsse,
E veuja butèsse
Peu ancora su'l fus?
I son pr fèje
Portè d' sira d' gran
Pr amberlifèje
Coul moro da can;
Chi m' hà mai vist un pi bèl umorass?
L' è scrosa &c.

S'i savèisse, ch' an tuti j' afe
Sta bruta borica
Sa nèn dèsse pas
Salvand ch' a fica
Pr tut 'l sò nas,
Che conterlòira,
Che brava dòtòira,
Fè la prudenta,
La dòta, e sapienta
Sta tèsta d' oulouch,
Chila credèndse
Parlè d' avocat
Spua d' sèntènse,
D' rason da savat,
Ch' a mèritría fiachèje 'l mostass.
L' è scrosa &c.
Lò ch' a l' è ch' a la guasta d' autut,
L' è coula servlassa
Così sgangarà,
Così durgnassa,
E tant pignatrà:
Con che passiènsa,
Con che continènsa
Vènta ch' i passa
Con coula mulassa
Continuament:
S' i veui arprènde
La soa òpinion,
A veul pa intènde
Nessunne rason,
Salvo ch' i m' buta pistèje 'l testass.
L'è scrosa &c.
Una còsa ch' j peus nèn sufrì
Da cousta gavòta
Ch' ant ogni stagion

A sta tavofa
Cougià su 'l tisson;
Oh! che figura
Fà coula freidura
Con coula plissa,
Con coula manissa
Del pèil aramì,
Mi la fichria
Pr rabia ant un forn,
E j' attachria
Feu drint, e d'antorn
Pr libèrème da coul trombonass.
L'è scrosa &c.
Voi ch' j veule carièvе d bosch vard,
Voulì ch' jv la día
Tut fòra d' j dènt,
L'è una folía
Ch' j fè, povra gènt,
Fumèle, e tèila
Dal ciair dla candeila
L'è difissiosa
La còsa, e scabrosa
Podèjla andvinè:
Andeje adasi,
Prchè an cònclusion
Mi sento squasi
Pr tut sta rason,
Cha l'è un sproposit butesse coust lass.
Son scrose, bavose,
Nojose, svèrgnose,
Son d' tiorbe.
Lassèje stè cousti brut bagagias.

Il Paese della Cocagna

CANZONE V.

Col famos pajìs d' cocagna
A l'è peui un gran pajìs,
Gnun lavora la campagna,
Pur a smía un paradis:
Lì chi veul fè 'l gargh lo fassa
J'è pa gnun ch' a l'ambarassa,
Fà nèn bsògn d' travajè
Pr vagnèsse da mangè.
Le strà son tutte sternie
Con d' rubiòle, e d' piasentin,
E le pèrtie son guarníe
Con d' sautisse, e con d' bodin;
S' i vedejsse le ciovende,
Lolì sì ch' a lè un bèl rènde,
Fan d' salam tant desformà,
Ch' ogni doi fan la sòmà.
La rosà, ch' vèn an campagna,
L' hà un savor da paradis,
Couí, ch' a tasto coula bagna,
Sì ch' aj fà lechè j barbìs;
Bin ch' 'l sol aj bata ansima,
Tant a rèsta giust com prima,
Ansi anlora a rèsta mèi,
Prchè a gèila pà i buèi.
Ogni smanna a pieuv na vòta
Dij fidèj, e d' macaron,

Elo pà una bèla bòta
Sèmpre avèjne dij baron,
Fà pà bsògn d' acomodèje,
J' è la pènna mach d' mangièje,
Son già bèi anformagià
Con sò bur, e la servlà.
An fiòcand aj ven d' lasagne
Larghe tre travèrs d' dì,
E d' michete a gran cavagne
Con dij bon maron candì;
Quand aj vèn peui la tempèsta
Tutti anlora fan gran fèsta,
Ch' a l' è tuta mach d' bonbon,
D' ale, e d' cheusse de capon.
Dla polènta bèla, e consa
I fossai son pièn, e ras,
Basta andè con una bronsa
I na pie fin ch' av pias,
J' è squasi gnun ch' a na tòca
Bin ch' a fonda tuta an bòca,
Fòra cousti sènsa dènt,
Ch' a na mangio alègramènt.
Le nosère fan d' quajete
Basta andèje destachè;
E le rouì carià d' tartlete,
Pi ai na tomb, e pi j na jè;
J' morè cuvèrt d' ofèle,
E j' arbron guarnì d' giambèle,
E le trifole semnà
Son le dmore dle masnà.
S' i volì d' ròba candìa,
Andè antorn dle bussolà,
A lè pà tabornarìa,
J' è da fène d' linsolà,
A j' è pà nissunne ronze

Ch' a sía privo d' feve punze,
Piène pure dle carà
Con man nua, e j' eui sarà.
Ma s' av pias d' ròba pi finna,
V' assicur ch' aj manca nèn,
D' mandolàsse a la plarinna
Ai na j' è dij erbo pièn:
S' a lè pr d' pastissaría
Iv na lève d' longh l' anvía,
Andè mach ant ij rivass,
I na treuve minca pass.
Quand i veule peui tratève
Tant al dì, com a la neuit,
Prontè mach 'l tavo, e stève,
Ch' j osèi vènno bèi, e cheuit,
Le pernis, e le becasse
Son comunne com d' lumasse,
I polastr, e colombòt
Son pì spass ch' j passaròt.
D' ogni part ai cor d' fontanne
Ch' a fan tute cabarat,
Portè mach le cope, o d' sanne
Pr ciucè del vin ciairat,
Moscatèl, e malvasía
E peu ancor del mej ch' ai sia,
L' è un bèl còmod a cimpè
Sènsa spènde pa 'n doi dnè.
D' vòte mai pr gargaría
I volèisse stè a durmì,
Stè sigùr, gnun av desvía
Fuslo pure gròs mèsdi,
Acogià ch' j sie an stansa
Ronfè pur a crepapansa,
L' è la mòda del pajìs
Ognun fè com a j' è vis.

S' quaichadun aî veul andèje
Venna sì amparè la strà,
Ma l' è còsa da pensèje
Ch' a lè pa una folairà,
Perchè vènta sèmpre core
Pr dès agn, e quindès ore
Ant 'l dur, e ampò ant 'l mòl
Ant la pauta fin al còl.

Il matrimonio della Figlia di Martino Potagì con Gioanni Pietro Bragari.

CANZONE VI.

J' è la Fia d' Martin Potagi
Desgagià com un pajè,
L' hà stant agn e d' avantagi
S' è vojusse mariè.
A l' hà pià Giamper Bragari,
Ch' a lè ancor un bel giovnot,
A l' avrà sènsa gran svari
Quatr borle pr spalòt.
Un piston, e una ramassa
Son i mòbil d' soa cà,
Un linseul, e una pajassa
Con un' èrca desfondà.
L' han avù da fe tre smanne
Per anvitè tuti i parènt,

I sotrour, e cura arianne,
Sbiri, bòja, e gavadènt.
L' han fa 'l past a sta marioira
Con un pòrs, ma d' bèla sòrt,
Ch' a trovèro ant la ratòira
Pr là dsour sul solè mòrt.
A ste nòsse s' è comprasse
Una cara d' vin ciairat,
Tuit han vist quand a s'è mnasse
Sigilà ant un bon barlat.
Ma scotè costa ch' è dròla,
L' han vojula fè strènè,
L' ha tirà una parpajòla
Bèla, e faita con doi dnè.
Oh che nòsse strèpitose!
S' è mai vist un autrstant;
Basta dì, ch' andèr a spose
Finna coul ch'fa balè i can.
E per fè pi bèla giòla,
Furnì 'l past, s' è dait un bal,
J' era un sonador d' subiòla
Assetà ansima al trabial.
Sènsa tute st' alègríe,
Che sarnada j' han fait fe!
J' era doe cirimíe,
Dès ciochin da mulatè.
Maraman Giampèr Bragari
Con sò Cheur s' è andà arposè,
Son virasse 'l tafanari,
L' han fait nèn ch' petesé.
Coul ch' ha fait sta mariura,
S' è vagnasse un bèl capèl,
Già d' un pès na tnío cura
Atacà sout al fornèl.
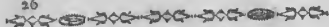
Delle signore Magne.

CANZONE VII.

Signore Magne
S' i bèive del vin dos
Con dle castagne
J' avroma 'l tèmp vèntos,
S' i gionse d' fasolat,
Che tron e che gran sciat
An mès a le montagne
As veulo fè sèntì signore Magne.
S' i bute ancora
D' cisèr, e cisèrche pr dsora
Con d' fava fricassà,
Ohimè! che brut armor
Veul fè vostr as da fior,
Ciapè un pò le filagne
A stranuè pr là
Sïgnore Magne.
Piè d' siole an mnèstra
S' i veule carighè bin la balèstra,
Con d' uva sla rosà,
S' at intra d' ris al lait,
L' è giusta vostr fait
D' andè per le caussagne
Fasand i veust consèrt
Signore Magne.
St' arginv sansa
V' andrà costè d' camise an abondansa,
Prchè ch' a peul pa d' manch,

Ch' a fòrsa d' petàrèi
Na fasse dij bindèj
Da empìne dle cavagne
Pr vènde ai strassa miu,
Signore Magne.
J' eu mach pagura
Ch'i veuje rendne l'aria tuta scura
A forsa d' gran nebias,
Ma j' eu peu ancor pi por
Ch' i dvènto del color
D' sofram, e breu d' lasagne
Per costi veust perfum
Signore Magne.
Andè ant le stale
Tirève la camisa su le spale
Ch' i sie d' libertà,
Li sènsa sugèssion
Podì tirè 'l canon
Tra voi aitre compagne
Con tut 'l gust del mond,
Signore Magne.
Ma pième guarda
Ch' d' vòte v' scapèissa la mostarda
Tut giu per i caussat,
Prchè s' i veustri arsòrt
A son nèn bon e fòrt,
Ch' a l' abio dle mangagne,
Le frange v' scapran,
Signore Magne.
E s' la cisrèra
Vnèis a spatarèsse un po pr tèra.
La bsèst che rabadan,
L' è vèi ch' a peul giutè
A cresse 'l liamè,
Ma peui pr le campagne

Miraco s' a l' è bon,
Signore Magne.
Am vèn an tèsta
D'mandève dont a fan quaic grossa fèsta
A desparè i mortrat,
Prlì i podrie ancor
Pro fève gran onor
Per fè sautè d' safagne
A tuti i bombardè,
Signore Magne.
E s' un sol viagi
La gènt a v.' sèntiran, fè pur coragi,
Vedri lò ch' a sarà,
Ch' a fassa bèl o brut,
Sarì ciamà pr tut,
E li veui ch' i guadagne
A galossà i quatrin,
Signore Magne.
Ma s' i volèisse
Fe cost mestè, vèntria peui ch'i andèisse
Sòvèns a l' arsénal
Pr fève butè un gran
Ai vòstri patapan,
Prchè da ste cocagne
I restrè sfogonà
Sgnore Magne.
E così piève
Anpò sta bèla arsèta ch' j veui dève,
Piantève un bon stopon,
Stopève bin l' ussat,
Ai manca pa d' cornat,
Vèntrà pèrò ch' ij bagne
D' senevra, e d' acqua fòrt,
Signore Magne.

Espressioni amorose di Bartolommeo verso Catarina,

CANZONE VIII.

Catlinna mi t' lo giur,
E tènlo pr sigur
Ch' it m' has robame 'l cheur,
I son tant carpionà,
E marca dla vrità,
Buca com i desvènno
Ch' i n' eu pi nèn ch' 'l fià.
Coul viagi ch' i t' trovèr
Astà là su coul chèr,
E chi t' dère d' l' eui,
I son sta pià talmènt
Per ditlo francamènt,
Ch' i stèr sènsa paròla
Li tut ant un momènt.
I m' son sènti arversè
Dan tèsta fin ai pè
Tut quant 'l sang ch' i avin,
To sguard a m' ha altèrà,
E tant anamorà,
Ch' a m' ha tut anfiamame
E 'l cheur e la corà.
Così pr dite 'l tut,
L' è lò ch' i m' son ardut
A fè cost viagiat
E piè tò sèntimènt
Con coul d' ij teu parènt

Pr fè le prometsure
Sèns' aitri compimènt.
Un paira d' bèi orcin
Con quatr vir d' dorin
Mi t' heu portà d' argal,
Buchie si ant un papè,
Sta nèn tant a pènsè,
A vènta prèst arsòlve
S' i t' veule maridè.
Oh! Diọ che gran stènt
A dì tò sèntimènt,
E sastu nèn parlè?
Dì su zichin zicat,
E parla franch e nat
S' i t' m' as an bonna idèa,
O pur ant ij garat.
E còsa tènstu fait,
Astu già fòrsi dait
Paròlą a quaich sfòjour?
Ch' a t' abia caparà,
Dì pure la vrità,
Ohimè! ch' i t' stas tròp chièta,
Da lì m' na vèn 'l fià.
Almanch fame 'l piasì,
E dime prèst un si,
O dime duṅna un nò,
Furnisla an santa pas,
Cos' elo mai ch' it has
A tnime su la còrda,
E mnème pr 'l nas?
O via dime almanch
Prchè ch' i t' parle gnanch,
Cos' astu ant 'l gabus?
Avrastu fòrsi por
Ch' i sia trist d' umor,

O pur d' una famía
  Da fète desonor?
Ma giuranon da doi!
  T' has bin l' umor ch' è croi,
  Son còse del malan,
  Veustu fè dvantè mat
  Tò Brtromè Burat,
  Ch' pr toa bèla cèra
  S' butria a ghisa d' gat.
Via là t' has peui pro fait,
  A m' vèn giumai 'l lait,
  La landa l' è pro mnà,
  I son pa da lontan
  Vnu si a fe 'l bagian,
  I t' m'smie una smorfionna,
  E un bèl mostas da can.
Da già ch' a l' è così,
  Mi t' lasso ampò 'l bon dì,
  E vad a fe 'l fait me,
  Ma ti testas d' massuch
  Ch' i t' stime gnanch un pluch
  Tò Brtromè, ch' rijria
  S' i t' stèisse astà s' un such.

Risposta di Catarina a Bartolommeo sull'aria antecedente,

CANZONE IX.

Aspéta Brtromè,
Cos'astu pènsà d' fe
D' volèime piantè lì?
Nò nò, me corin bèl,
Achièta tò servèl,
T'avras pa pr chitème
Un cheur così crudèl.
I t' sès bin impassiènt,
Dà tèmp ampò un momènt,
T' has pa i Fransèis darè,
Fin or t' has ciancià ti,
Or lasme parlè mi,
E veustu nèn ch' i pènsa
A lo ch' i dèvo dì?
Così me sèntimènt
A l'è pa difèrènt
Da coul ch' a fia 'l tò,
I t' m' has savù andurmì,
E cossì bin cuij,
Ch' i t' m' obblighe a dovèite
Per fòrsa dì ch' d' sì.
D' long ch' i t' hai vist intrè,
Mi t' peus assigurè
Ch' i son restà ancantà,
A sègn ch' ij heu pa podù
Gnanch dite bin venu,

Nè proferì paròla
Quandbin j'avèiss vojù.
I n'eu pa mai antèis
D' volèire tni sospèis,
L'è tut descours an van,
Vèntria bin ch' i fus
D'un cheur pi dur ch'un us,
Quand i t'volèiss nèn piète
S'i t' fusse an mès al trus.
Coul dì ch'i t'hai vedù
I m'son bin pro acorsù
Ch'i t'sès stait pià da bon,
E mi pr dite 'l giust,
J n'heu sèntì tant gust,
Ch'a par ch''l cheur volèissa
Surtime dant 'l bust.
I tnía dit tra mi
E chi elo mai cost si
Ch'a m' fa tant bèi ocin?
Che giovo dèsgagià,
Bin fait e bin piantà,
J'è gnun ant nòst vilagi
Così bin arvià.
J'avría mai sognà
Ch'i fuss' tant fortunà
D'avèje un tal sfojor,
Mi t'assiguro bin
Me ciocio, e me corin,
Ch'la gòi a m'fa andè tuta
An glòria ant un sestin.
Gèntil galan vèn si
A stète après a mi,
Ch'i parlo su 'l surios,
Lo distu pr da bon
Ch'i t'abie l'intènsion.

D' volèime pr toa sposa!
Che cara arsolusion!
Via la comènsme dè
Lolì ch' ant 'l papè
T' has dit ch' i t' m' as portà,
Sarìa un trat vilan
Quand j' arfudèis toa man,
I veui pa ch' i t' lamènte
D' avèilo portà an van.
Pr cost è un bèl argal,
N' heu mai avune un tal
Da tuti i me sfojor,
I t' sès bin gèneros,
Amabil e grassios,
A j' è nè Re nè Prinsi
D' un cheur così grandios.
Pr lo ch' è dla mia gènt
Saran pro tuit contènt,
J' è pa da dubitè,
Così l' affè l' è antèis,
Fra quatr o sinchsènt mèis
Vèn via ch' j' acomodromo
D' empite 'l cul d' apèis.

Dialogo sopra il contrasto di due Figlie che hanno un solo amante tra tutte due.

CANZONE X.

Sa sa chi ha veuja d' riè
Son bèle drolarie
Da stampèje
Da tachèje sui canton,
Da tachèje sui canton;
J' è doe fie d' un drolo umor,
Tra tute doe l' han ch' un sfojor,
S' veulo dèsse,
Ciarpignèsse,
E gavèsse j' eui tra lor.
Una l' ha nòm Biasinna,
E l' autra Giacuminna
Tute doe
Brute loe
Ch' a fan por,
Brute loe ch' a fan por:
Oh! s' i vedèisse coi mostassin,
Son da dipinse su doi bronssin,
Còse nòbil
Pi ch' sti mòbil
Ai son nèn ant sti confin.
Una dis: mi ch' i son bèla
Veui pa usè d' rasparèla,
Lèvetlo pura
Pr sigura
Dal gabus,

Pr sigura dal gabus,
Cost boconat a fa pa pr ti,
Sastu ancor nèn ch' a vèn mach pr mi,
T' sès pur fòla,
T' sès pur dròla
A marcè su 'l fus così.
Oh ! che forslue blesse,
T' sès del colór dle vesse ;
T' m' fas rie
Quand i t' die
Ste rason,
Quand i t' die ste rason,
Mach a buchète le gènt han sgiai,
La gran bagianna ch' i t' sès peui mai,
Sta ampo cacia
Scrousa e nacia,
Vate a sconde ant ij fossaj.
Oh ! pòvra mamalucca !
I t' sès una trluca,
Va stermète,
Va cogète
Drint ant un gioch,
Va cogète drint ant un gioch,
Con coul tò bèl color pavonas
Ch' a fa pagura fin ai crovas
Macaronna,
Sfondradonna,
Fate arfonde coul mostas.
S' i son bin ampò brùnna,
Mi temo pa la lunna,
J' heu mei tèsta,
Son pi lèsta
Ch' i t' sès ti,
Son pi lèsta ch' i t' sès ti,
Mi n' heu pa manca d' féme rablè

Com i t' fas ti, ch' i t' sès un busè,
Oh! tripassa,
Bagianassa,
Com' ancalstu ancor parlè?
Quandbin i sia sòpa,
I son pa nèn falòpa
Nè stransía,
Nè splufría
Tant com ti,
Nè splufría tant com ti:
Buchte ampò ti con tò bèl gavas,
Ch' a t' ha giumai cuvèrt 'l mostas,
E ti t' crede
D' fèmla vede,
E d' volèime ancor piè 'l pas.
S'mi i son dla gola gròssa,
Ti t' sès dij pe ant la fòssa,
E t' has veuja
Bruta treuja
D' un marì,
Bruta treuja d' un marì?
Ma chi saralo coul bagianas
Ch' a yeuja pièsse tant ambaras
D' una ciòrgna
Mèsa bòrgna,
E dernà com' un babias?
Oh! che descors da gnòca,
Da gonsa, e da massòca,
T' sès na tòfa,
E una gòfa
Spènsièrà,
E una gòfa spènsièrà,
Ma sastu nèn con la dòta ch' ij hai
Ch' i peus curvime tuti i me mai?
J' heu d' bagagi,

J' heu 'l fardlagi
Sènsa lò ch' ij èrèditraï.
Dont astu coula dòta,
Ela stermà ant la cròta
Drint la bota
Ch' i t' has sota
La baral,
Ch' i t' has sota la baral?
Fame un pò vede coul tò fardèl,
Vènta ch' a sia quaiçòsa d' bèl,
Malanagi
Sia ai bagagi!
I t' has gnanch un stras d' barbèl.
La pèst ala bagassa!
Cos' astu ti mascassa
D' ampacète
Da crussiète
Del fait me,
Da crussiète del fait me?
Com' astu ti da fichè tò nas?
Mostra carògna ti lò ch' i t' has,
T' sès na vèra paterlèra,
Va anpò là brut luv ravas.
Porcassa maladèta,
Adèss adèss aspèta
T' veui mostrète,
T' veui butète
Giù coi dènt,
T' veui butète giù coi dènt,
E con chi credstu avèje da fe?
Chi t' ha mostrate 'l meud d' tratè?
D' mincionète,
D' cansonète
Dla manèra del fait me?

Cos' elo ch'i te díe?
  Mostass da fème ríe,
  Sfrontadassa,
  Galupassa
  Ch' i te sès,
  Galupassa ch' i te sès?
  Pènsestu forsi d' fème quajè
  Con toe mnasse, e con tò brajè?
  S' i t' pío
  Mi t' strío,
  Ch' i t' podrass pi gnanch bajè.
Lassè anpò mi ch' i día
  La volontà ch'j' avría,
  A l' è d' pièje,
  E campèje
  S' un liamè,
  E campèje s' un liamè,
  Podría dèsse, ch' a coul odor
  Fòrsi cambièisso coul bèl umor,
  E ch' l' anvía
  J' andèis vía
  D' ingiurièsse pr d' sfojor.

CANZONE XI.

Da cantarsi a tavola per bere.

Orsù voi aitri tuti dla brigada
Guardè la pòvra doja a ste d' bada :
Elo pa una vergògna a divlo an rima,
Ch' i na fasse tuti sì poca stima.
O via la, comansè voi compare,
Tra tant ste tuti bin atènt ch' j ampare.
E peui pi prèst la pansa crepa, e sciòpa,
Ch' nèn bèive tuit après criand e tòpa.
E coul ch' a bevrà nèn la sanna piènna,
A bevrà n' autra vòta pr soa pènna.
O via bèive pur, bon pro v' fassa,
Ma gara s' quaicadun i lavèr s' pnassa.
E chi trasgrèdirà sta lège scrita,
Coul li pagrà pr tuti l' eva d' vita.
Parchè i volomo pa ch' gnun a dia,
Ch' i sio andait a bèive antorn dla sia.
Ch'an conclusion a l'è pa gnanch vergògna
Portè la bèla ansegna dla bronsògna.
Così la gènt na farà pa miraco
S' i s' diciaromo tuit scolè d' Baco.
Anoi me cari fieui, ch' la doja ròla,
I seu ch' nessun patis 'l fum d' raviòla.
Costa canson a l' è giumai furnía,
Ma antant mi sènto ampoch ch' a m'ven
(la pvía.
Portè ampò dunna dunna d' coula bagna,
I m' sènto, ch' la saliva ormai s' stagna.

Mi veui petève un poch a tuti un brindès,
E s' an bastrà pa d' un v' na petreu quindès.
Adès netiève pur tuti la boca,
E peui andè a durmì ch' l' aso v' toca.

Dialogo tra un Marito stitico, e sua Moglie lubrica di corpo.

CANZONE XII.

Agiut, cara Mojè,
Ch' i peus pi nèn caghè
Pr sfòrs ch' i fassa;
Astà sul cagador
I dagh ant un sudor,
I dagh ant un sudor
Frèid com la giassa.
E mi, me car marì,
I peus pa pi tnì,
Ch' tut a m' scapa,
E tanta sfoirassà
A m' rènd tut' arlassà,
A m' rènd tut' arlassà,
E bèla, e fiapa.
J' heu bèl mangè d' bur,
Ch' tant i cago dur
Com' una pèra;
J' heu bèl piè d' sèrvissiai,
Ch' tant i son a guai,
Ch' tant i son a guai
D' ugual manèra.

Mi tènno pur mangià
D' oeiv dur an quantità
Con d' geladinna,
E pens nèn tnì sarà
L' ussat destènèbrà,
L' ussat destènèbrà
Ch' j heu al fond dla schinna.
A m' vèn dle spermison,
Ch' a par ch' a m' seurta un mon
Dant le buèle;
L' è peui 'l buèl culè,
Ch' ant 'l surtì a m' fa dè
Ch' ant 'l surtì a m' fa dè
An ciampanèle.
E mi che suggèssion!
S' me cul a fa 'l mincion,
E ch' a s' dispènsa
A tirè un pat e mès,
Le frange vènno après,
Le frange vènno après
Sènsa licènsa.
S' i fas quaich brlonat
Mach gròss com d' fasolat,
Oh! che gran fèsta,
E pur j' è n' autr ambreui,
Prchè a m' fa surtì j eui,
Prchè a m' fa surtì j eui
Fòra dla tèsta.
Ma mi l' è peui bin pès,
Nessun a m' vèn d' après
A fè una gnogna.
Prchè d' coul odorat,
Ch' j heu d' ambra con d' zibat,
Ch' j' eu d' ambra con d' zibat,
E carafògna.

Quand i son li ch' i m' sprèm,
Vènta sènti che gèm
I fas alora;
Ma con me front an man
I campo ij sfòrs an van,
I campo ij sfòrs an van,
E ala malora.
Di un pòch s' a l' è pa brut,
S' 'l cul a m' ròba tut,
E com mai fèla ?
Tut giù fin su i garat
L' è sèmpre tut maunat,
L' è sèmpre tut maunat
Dla cagarèla.
Fra tanti lavativ,
Siròp e lènitiv
A gran scudèle,
Un' autr avria cagà
E 'l cheur, e la corà,
E 'l cheur e la corà
Con le buèle.
A dila peui da bon,
Che gran dispèrassion
A l' è la mia,
Ch' i dèba esse obligà
Mach a tnime netià,
Mach a tnime netià
La ciaparía.
J' heu tanti durignon
Ch' a smio tòch d' piston
Ant la bedrassa,
E j' heu bèl fè e bèl dì,
Ch' a veulo nèn surtì,
Ch' a veulo nèn surtì
Dant la tripassa,

E mi heu tavòta 'l mnu
  Tut fiap e molaciù
  Com la basannà,
  Prchè tut a l' opòst
  Me cul a l' è pi tòst
  Me cul a l' è pi tòst
  Una fontanna.
J' heu mandà piè d' savon,
  E d' euli del pi bon
  A bèla pòsta,
  I veui ancor provè
  D' fème piantè darè,
  D' fème piantè darè
  Una supòsta.
E mi heu giumai fait tant,
  Ch' i seu pa pi a che cant
  Mai arvirème,
  E tut a m' ha vajù
  Pr tnime 'l còrp smovù,
  Pr tnime 'l còrp smovù,
  E amberlifème.
Di un pòch, mia cara gènt,
  S' a l' è un divèrtimènt
  Da crepè d' ríe?
  Dont eve mai sèntì,
  S' i veule pure dì,
  S' i veule pure dì
  Ste drolaríe?
S' a veulo me parèr,
  N' armèdi bin lingèr
  M' ij mostro ancora,
  A chila un bon stopon,
  A chial an leu d' savon,
  A chial an leu d' savon
  Un gavabora.

Contrasto di uno, che, ſtimolato da un altro a levarſi di letto, non vuol levarſi.

CANZONE XIII.

Lèvte Tòni ſu da lì,
Astu pa 'ncor pro durmì,
Veustu 'ncor nèn dète deuit
Bruta cèra da pom cheuit.
Lèvte Tòni ſu da lì
Astu pa 'ncor pro durmì.
Va 'npò attènde ai teu maſcogn,
Lassa stè a durmì chi ha bsogn,
Mi t' vad mai a destorbè
Quand ti t' sès tacà a ronfè,
Va 'npò attènde ec.
Oh! che vita da porcas
Bèla mal a dvantè gras!
Dla manèra i t' has pa por
D' attachè quaich anfrèidor.
Oh che vita ec.
Pur ch' im lèva da cogià
Quand 'l tao ſia parià,
Mi n' eu tant com' i na veuj,
Sènsa pième tanti ambreuj.
Pur ch' im lèva ec.
Oh! si-si t' veui argalè,
Spèta l' ora del disnè,
I t' veui dète d' brle d' pòrs,
Lassa pura fè da Giòrs.
Oh si-si ec.

Cosa tènstu tampestà,
Sta 'npò chièt ch' i t' pèrde 'l fià,
I veuj ste sì a tò dispèt
A gargarisè ant 'l lèt.
Cosa tènstu ec.
M' astu 'ntèis mostass da can,
Veustu stè fin a doman
Con le toe msènne a meui
A marsè tutti i linseui?
M' astu 'ntèis ec.
Alo 'ncor da durè 'n pèss?
Va 'npò al bòja brut incrèss;
Astu 'ncora nèn pro mnà
Costa diasne d' landnà?
Alo 'ncor ec.
T' has bèl fè, t' has peui bèl dì,
Pènsa pur pa pì d' durmì,
S' it dovèissa piè pr i bras,
E striplète giù dal gias.
T' has bèl fè ec.
Ch' a t' peussa sautè 'l flus,
Va al malan, e sarme l' us;
S' i dag man ai me scarpas,
Mi t' ij sbato ant 'l mostas.
Ch' a t' peussa ec.
I t' lo veui durvì pi largh
Già ch' i t' veule 'ncor fè 'l gargh,
Veui ch' i t' staghe strojassà
Con le fnèstre sbalassà.
I t' lo veui ec.
Canpa pura d' rabia 'l pis,
Mi m' sbaruo pa 'n stis,
Fin ch' a sia coul mèsdì,
Mi veui pa bogè da sì.
Canpa pure ec.

Ma pr dite la vrità,
Vahi! ch' it sès peui ostinà,
I t' has bın un umoras
Tal e qual com' un mulas.
Ma pr dite ec.
Va a le masche tèsta d' mul,
Còsa m' tènstu rot 'l cul?
Lassme 'n pòc arposè an pas,
Vèna 'l bsèst al fica nas!
Va ale masche ec.
Si dag man a un savardon,
Si ch' it mostro fè 'l poltron,
Si-ch'-d'-si ch' it dagh tò rèst,
E t' fareu sautè su prèst.
S' i dag man ec.
Pijte guarda, fa pa 'l fòl,
S' i saut su, mi t' tòrso 'l còl,
Veustu 'n pò giughè un douson
Ch' i t' buto a tòc e pson?
Pijte guarda ec.
Senti 'n pò cost poltronas
A fè ancora del bravas:
O via ciapa amprtinent
Costi doi sgrognon sui dènt.
Sènti 'n pò ec.
Marcè prèst me bèi vesin,
Arestè cost assassin,
Dunna dunna, agiut, agiut
Mi povr Om ch' j colo tut.
Marcè prèst ec.
Già ch' i t' crie com un mat,
Pijne ancor dontrè sul pat,
E peui và anformè i vsin;
Ch' i tornreù doman matin.
Già ch' it crie ec.

Vate pur a fè squartè,
Spèta a vni ch' i t' manda piè;
Oh! podèistu 'npò al prim pas
Rompte 'l còl, le gambe, e ij bras.
Vate pur a fe ec.

Testamento di Lucrezia Gelofrada

CANZONE XIV.

Che bèla trastulada,
Sèntila atèntamènt,
Lugrèssia Gèlofrada
L'ha fait sò testamènt.
Durvì pur bin j' orie,
Scotè ste drolarie,
Son còse tant da rie
Da fève tombe ij dènt.
A l'ha lassà tre fie
Con un codògn d' un fieul;
Lor aitre son musie,
E chial è un bèl faseul:
Una l'ha nòm ciaflassa,
E l'autra patoflassa,
La tèrsa Gianaflassa,
E 'l frèl ha nòm Griseul.
A j'ha dispòst a pr una
La dòta fosonant,
Pr tant ch' a treuvo duna
Quaich bon partì friant;

J' ha pa lassà d' paròle,
J' ha pa lassaje d' fròle,
A son tre parpajole
Tut an quatrin contant.
J' ha faje butè an lista
Un bèl e bon fardèl,
Una camisa d' rista,
E n' autra 'nsèm d' barbèl,
Una scufiassa ulianna,
Un fassolat d' lanna
Con un faudal d' frustanna,
Ch' l' è bon a fe 'n crivèl.
Un stras d' una braſſièra
Ch' a l' è tra grisa e bleu,
Un bèl cotin d' bandèra,
Ch' or or va tur an breu,
Con doi caussat d' flanèla,
Grossè com d' rasparèla,
Un del color d' canèla,
E l' autr color del feu.
Dontrè fassine d' rame
Con mèsa mina d' sèil,
E tre manisse grame,
Ch' a pèrdo tut 'l pèil,
Con tre plissasse armise,
Ch' a ſon giumai an frise
Pr mincionè le bise
Ch' a vèno al tèmp del gèil.
D' mobilia j' ha lassaje
N' archetta desfondà
Da butè le ghingaje
Dla gran erédità;
Una pajassa mòla
Com' una ciapa d' sòla,

Con doi linseui d'rairòla,
E un trozio sciancrlà.
A l'han avù fortunna
(Sènti lò ch' vèn après)
D'un urinari pr una
Forà ant 'l bèle mès;
Un ciap d'una sebreta,
Un quart d'una paleta,
Un scagn, e una bancheta,
Ch' a stanto tnisse an rès.
Una ȓrdènsa marsa
Ficà là ant un canton,
Ch'a fa una tal comparsa,
Ch' a par un such d'arbron,
Una cavagna rota,
Un doi, con una bota
Ch'a cola tut pr sota
Quandbin ai sia un tacon.
Un piat, e una scudèla,
Un tond desvernisà
L'è tuta la vassèla
Ch' la mare j' ha lassà,
Un tòch d'una stagèra,
Cassul, e cassulèra,
E mèsa formagèra
Ma tuta camolà.
Un ola già scrussía
Ansèm a un tupinat
Ch'a l'è sènsa manía
Con dontrè pertusat,
Un as da ciapulòira
Ficà ant una ratoira,
Un tèrs d'una scumoira
Bonna a scumè i sampat.
An quant a la framènta

A j' è un bon ciapulor,
Ch' antorn a la polènta
A taja ch' a fa por,
Dontrè cujè, e forclinne,
Tute posade finne
Del bosch ch' a fan le tinne,
Con doi cotèi saror.
Una baral mufìa
Stremà darè del forn,
Un sebèr e una fia
Sercià con d' còrde antorn,
Un mortè d' bòsch ch' a dagna
Per pòch ch' ai buto d' bagna,
Con so piston d' castagna,
Ch' a l' ha mai vist 'l torn.
Un lum da vèr brustiaire
Ansèm al so vilan,
E trè galinne maire
Ch' ogni sès mèis a fan,
Una carèa cagòira
Ch' ai sèrv d' èrca ampastòira,
Con una davanòira
Ch' a l' è sènt agn ch' a l' han.
Ampò d' una fusèra
E na triènna d' fus,
Un stras d' una portèra
Ch' a j' è sinchsènt pertus,
Un tòch d' una gratusa
Forà tut all' arbusa,
Una pèila, bin ch' ai scusa,
L' è un gust com a tralus.
Ma 'l fieul l' ha comodalo
Ch' ha peul pa nèn stè mal,
S' antènd ch' a l' ha lassalo
Erède univèrsal

Dasandie una cabassa
Pr fè figura an piassa,
Prchè l'ha una schinassa
Da bon fachin d' varal.
A coul ch'ha pià la briga
D'arsèive 'l testamènt,
S'a l'ha bin fait fatiga,
L'è pà stait mal contènt,
L'ha avù pr autèntichèlo,
E pr ansinuèlo,
E peui pr arcopièlo
Un sold d'emolumènt.
Volive ampò ch'iv día
Chi l'era coul nòdar?
A l'è Bastian Granghía
Coul là ch'a fa i filar,
E i Tèstimoni l'ero
Fabian, Gèrvas, e Pèro,
Simon, e Toni 'l gnèro,
Tibursi con Gènar.
E chi vorà nèn crede
Ch'a sia ansinuà,
Ch'a vada pur a vede
Ant la comodità.
Ch'a deurva coul armari,
Ch'a lèsa coui scartari,
Ch'a sèrvo al tafanari,
L'è tut li règistrà.
Pr coi ch'a sènto lèse
Costa disposission,
A s'è lassasse arèse
D'lassèje soa porssion;
L'è staita gènèrosa,
L'ha faita da grandiosa,
D'una cavía rognosa
Ch'ai sèrva pr stopon.

Barba Gironi, e Slanfinaja sua moglie, che dopo 30 anni di matrimonio hanno avuto un figlio maschio,

CANZONE XV.

L' ha una gòi Barba Giròni,
Ch' a fa d' saut com' un cravieul,
Sui trant agn d' so matrimòni,
Finalmènt a l' ha avù un fieul.
Sui trant agn ec.
Pr piasì ch' loli j' ha faje,
(Fur da rie da crpè)
An sautand scianchèr le braje,
Ch' ái drochèro giù sui pè.
An sautand ec.
Oh! che bèle trebaudete,
Ch' a j' han faje i seu vesin
Con le mòle, e le palete
Sui paireui, e sui bronsin.
Con le mole ec.
A j' han fait una sparada
Ch' a smiava giust d' mortrat,
Ma l' è stait una sarnada
Faita a fòrsa d' rut, e d' pat.
Ma l' è stait ec.
A sa nèn còsa s' fassa,
Tant as treuva conturbà,
Basta dì, ch' andèr an piassa
Sènsa braje con la spà.
Basta di ec.

Ai sforgionna d'panadasse
  Minca poch ant un concat
  Dle pi bonne, e dle pi grasse,
  Faite tute al breu d' sampat.
  Dle pi bone ec.

A j'ha già massà una pola
  Ch'a l'avía quindès agn,
  Ma pr fè berbotè l'ola
  L'ha brusà fin i cavagn.
  Ma pr fe ec.

L'ha fità la sòma de 'l osta
  Bòrgna, sòpa, e sènsa dènt
  Pr mandè 'l sotror an pòsta
  Dène part ai seu parènt.
  Pr mandè ec.

Son vnu vestì da fèsta
  Tuti quanti a fèje onor
  Sènsa causse, e nèn an tèsta,
  Scarpèntà com d' sfrosador.
  Sènsa causse ec.

Ogni d' un a s' è studiasse
  Pr portèje quaich prèsènt,
  Chi d' povron, e chi d' lumasse,
  Chi d' faseui, chi d' pom rusnènt.
  Chi d' povron ec.

Slanfrinaja s' è godusse,
  Ch' a l' è peui la pajolà,
  Gnanch pr seugn s' era credusse
  D' vedse fè tante onèstà.
  Gnanch pr seugn ec.

A j'è andaje doe ciòrgne
  Pr bailèje col fiolin,
  Unna l'ha le pupe bòrgne,
  L'autra l' è sènsa mimin.
  Unna l' ha ec.

Venta vede pèssè e fasse
  Travajà con tuti i fioch,
  Con tre tèile da pajasse
  Ch' a tajèr an tanti toch.
  Con tre tèile ec.
L' ha dait man a un paira d' braje,
  Ch' a portava ai dì d' lavor,
  S' angignèr a j' ha desblaje,
  L' ha gavane un cuvertor.
  S' angignèr ec.
Con sò spirit s' è butasse
  Pr volèje fè un cunòt,
  E talmènt a s' è aplicasse,
  Ch' a l' ha riussì un sebròt.
  E talmènt ec.
A s' è piasse pr compare
  Messè Giòrs 'l cartonè,
  Con Argnasca pr comare
  La cugnà del tarponè.
  Con Argnasca ec.
La Marinna j'ha portaje
  Un scuffiòt dij pi famos,
  Basta di, ch' a j' ha costaje
  Una bonna pugnà d' nos.
  Basta di ec.
Con la tòrcia d' sira giauna
  Già scrussía a tut andè,
  Ma gropà tut giù con d' cauna
  Son partisse andè a batiè.
  Ma gropà ec.
Quant al nòm a consultèro
  Quand a furo pr camin,
  Finalmènt a concordèro
  A butèje nòm Martin.
  Finalmènt ec.

Tut 'l mond prli surtía
A buchè sta prussession,
E Gironi s' n' andasía
Rèidi e fièr com' un piston.
E Gironi ec.
Una ciabrissà paría
Dalla sima fin al fond
Ant coul leu s' è mai sèntía
Gnanch da peui ch' 'l mond è mond.
Ant coul leu ec.
L' Arsiprète ch' ha batialo
L' ha tirà sua stuca après,
Messè Giòrs l' ha règalalo
D' una pèssa d' doi e mès.
Messè Giòrs ec.
Ela pa una bèla strenna
Ch' a l' ha avù la pajolà?
D' una tasca bèla e piènna
D' castagne brusatà.
D' una tasca ec.
Ma sèntì fra j' aitre mance
Cola li dla lèvatris,
A j' han daje sènsa ciance
Da comprè una lira d' ris.
A j' han daje ec.
Coul ch' a l' ha portà la tòrcia
L' ha pa fait sò viagi an van,
L' ha pa avù una strènna splòrcia,
Ch' a j' han dait na mica d' pan.
L' ha pa avù ec.
Ma venoma ale batiaje
Pr sèntì quaicòsa d' bèl,
Quanta ròba ch' a j' è staje
Tut parià s' un gran tinèl.
Quanta ròba ec.

Prima ai fur na bèla ambòsta
Tra luvin, e tra ravòt,
Ch' ero acomodà an compòsta
Con d' cocomèr, e d' cossòt.
Ch' ero acomodà ec.
Peui na bèla polèntassa,
Ma tajà tuta a listin,
Ch' a fasio una minassa,
Ch' a smiavo d' bescotin.
Ch' a fasio ec.
Lò, ch' fèr gòi a la brigada,
Fur un mas d' bèi ravanat,
Con un bèl gaviòt d' salada
Tuta d' pleuje d' fasolat.
Con un bèl ec.
Peui mandèro a l' ostaria
Fè portè un bocal d' vin,
E la fèsta fur finia
Dòp avèje cimpà bin.
E la fèsta ec.
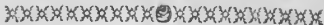
Matrimonio delle Figlie di Lucrezia Gelofrada.

CANZONE XVI.

Scotè s' pur v' agrada
Sta bèla novità,
Le fie d' Gèlofrada
Son tute arcapità.
Sotrà ch' a fur la mare

S' è manegià 'l pastis
Tra amis e tra compare
Pr dèje dunna ardris.
Da peui ch' pòch pr vòta
S' è ſpatarà la vos
D' coula bonna dòta,
E coul fardèl famos,
Scusè, com a marciava
La fior dla giovèntù,
E ognun a procurava
A fèje sèrvitù.
Vedent loli, s' butèro
Su j' arie del folat,
E tute tre restèro
Suriose com d' pat;
A pènna a salutavo
Dla tèsta, o con la man,
Ma non s' ancomodavo
D' aussè coul fabrian.
La giovèntù pi fòla
Ch' a n' ero carpionà
Perdiro la paròla
Restand bèi, e stonà;
Ma tuti coui ch' a l' ero
Nèn tut affait massuch,
Pian pian a s' la sbignèro
Piantandiè astà s' un such.
Così restèr la piassa
Ai tre partì pi bon
Gian Grolla, e Giòrs Tignassa,
E Bertromè Plandron,
J' è 'l prim ch' a fa 'l ressiaire,
E l' autr a fa 'l magnin,
Ma 'l tèrs a l' è pa d' vaire
Ch' a fa 'l marcant d' sufrin.

Anlora ste smorfionne
  Posand coul bèl umor,
  Andèro pi a le bonne
  Con costi tre sfojor;
  Con tute soè richesse
  Cambièro d'sèntimènt
  Fasandie sènt caresse
  E mile compimènt.
Peui sensa fè d'masfiure
  A s'acordèr l'affè
  Vnènd a prometiure
  Li subit su doi pè,
  Fasandie alla prèsènsa
  D'doe tèstassion,
  Ch'a fur Simon Scorènsa,
  E Giaco Scarniflon.
Gian Groula veul Ciaflassa
  Perchè ch'ai smía anpoch,
  E Giòrs la Patoflassa
  Perchè son giust doi gnòch,
  La bèla Gianaflassa
  Convèn a so plandron,
  Almanch a s'ambarassa
  La lòsna con 'l tron.
Pr tuta sicuressa
  S'son tocà la man,
  E dasse pr promessa
  Un bèl quatrin d'Milan,
  E peui a son basasse
  Ma con un affession,
  Ch'antorn a le ganasse
  A j'è restà i nisson.
E pr finì facènde,
  E stè lontan dai guai,
  A fèro ampò desténde

I seu instrumènt dotai ;
Con mèsa parpajòla
A l'han pagà 'l nodar,
Ch'a l'è Bernard Famiòla
Coul ch'vènd i pom badar.
A l'han spèdì Brighèla
Ch'andèis a dè l'avis
Après dla parèntèla
A tuti i bon amis,
Ch'a son tuta sgnuría,
E fior dla nobiltà
Da sapa, piòla, e stria,
Da brustia, e cis va là.
Gnun veul pa figurèsse
La confusion dla gènt
Ch'andava a ralègrèsse
Con coi mostas rusnènt ;
E pcit, e grand marciavo
Durant poch manch d'un mèis,
E li s' sbergnacavo
Pr vede coi arnèis.
Tuit i marcant andèro ,
I ghingajè, e sartor,
Prchè ch' a s' figurèro
D'fè un guadagn da sgnor;
Vedèndie peui furníe
D'tanta provision,
A pièro soe ghníe,
E mnèro 'l petandon.
Scotè sta si ch'è bèla,
E dègna d'attènsion,
Tnijne pa capèla
Ficà là ant un grupion,
E 'l frèl sul'us dla stala
Podía pi tranfiè,

Con la cabaſſa an spala
A fe 'l sirimoniè.
Tra tant ij spos, pr fèsse
Stimè da diligènt,
Andèro ampò a parièsse
Ognun sò apartamènt,
Ch' a smío tre ratère
Forgià tute pr stòrt,
Sens us, e sènsa vrère
Pr là s' un solè mòrt.
A pièro una sivèra
Pr core, e andé cariè
Ognun tut lo ch' a j' era
Spètant a soa mojè;
An doi, o tre cariagi
L' han tramudà pr fait
I mòbil, e i bagagi,
Na fuslo pura stait.
E peui a son pariasse
Sò past tra mairi e gras
Con d' ranne, e con d' lumasse
Ansèm a tre crovas,
Una piatlà d' servlete,
Un ciouch rustì ant 'l forn,
Con sès, o sèt siolette
Per guarnitura antorn.
Una mnèstra d' fava
Già tuta morinà,
Un bon buij d' crava
Con d' rave carpionà,
Tre pich a la cialòta,
La fricassà d' un foìn,
Una stoffà d' marmòta,
Con un ragou d' luvin.

A l'han cujì una minna,
E quatr cop d'agian
Pr fè tanta farinna
Da fè una cheuita d'pan;
A l'han empì d'sebrete
Prestaje dai vsin
D'lambrosca con d'brgnete
Da fè una brinda d'vin.
A pènna son furnisse
Tuti i sirimoniai,
Ch'le spose son unisse
A prèparè i mofaj,
E dle livrèe scure
D'un ormesin armis
Trovà ant le ramassure
Pr dè ai parènt e amis.
A l'han guarnì d'sarsiure
Tre fassolat rancian
D'tèila d'armnure
Pr dèje al sgnor Piovan,
Tra tant ij spos comprèro
Sò bèl anèl a pr'un,
Ch'i credo ch'ai costèro
Pa manch d'un doidnè l'un.
Furníe le facènde,
E congrègà i parènt,
A stèro nèn a spènde
Sò tèmp inutilmènt,
Ma piandse ala brasseta
Ste tiòrbe, e sti gosè,
A pièro la sbrueta
Pr core andè a sposè.
A vede sti mariagi
Ai n'è surtì dla gènt,
Tre quart d'coul vilagi
Marcèr a tnì da mènt,

Giamai a s' son sèntíe
Dle ciabre d' coula sòrt,
Sigur, ch' vèntava ríe
S' un fussa stait mès mòrt.
Che quantità d' ressiura
S' è vista spatarà,
E d' bran fòra d' mesura
Pr tute le contrà;
Oh! quanti son levasse
Su l' andoman brovà,
Quand a s' son trovasse
Su l' us la soa porà.
Sù costi matrimòni
(Parland li tut ar'ond),
A j' è da fè un bèl tòni
Dij pi grassios del mond,
Sigura ch' un podría
Empí un quintèrn d' papè
Pr costa drolaría,
E peui fèla stampè.

Due Vecchj innamorati d' una figlia.

CANZONE XVII.

A j' è naje una gabèla
Tra Simon e tra Bastian,
A saría pro ancor bèla
S' a vnèisso ampò a le man.
A saría pro ancor bèla,
S' a vnèisso ampò a le man.

Tni da mènt s'i digh busía,
Ai veul esse un brut armor,
Prchè a vèn da gelosía
Ch' a son piasse tra d'lor.
Prchè a vèn ec.

Sti bavos, e langrignaire
Tuti doi son carpionà
D'una fia d'un brustiaire,
Ch'a sta là ant soa cantonà.
D'una fia ec.

Un è vèi com'una pèra,
L'autr è vèi com'un serpènt,
Un a l'è con la dernèra,
L'autr ciòrgn, e sènsa dènt.
Un a l'è ec.

Costa fia ha male pènna
Trant e sèt, o trant eut agn,
Bianca e rossa com la chènna,
Desgagiè pa pi ch'un scagn.
Bianca e rossa ec.

Vènta vede che d'caresse
Van fasèndie coi griseui,
Son tant pià da coule blesse,
Ch'a van tut an breu d'faseui.
Son tant pià ec.

Un ha faje fè la dmanda
Da Cristòfo Garnacias,
L'aut mandèr dall'autra banda
Gian Antòni Mostaflas.
L'aut mandèr ec.

Son andait con tanta tòla,
Ch' 'l brustiaire restèr moch,
Stèr ampò dnans dì paròla
Ancantà com' un oloch.
Stèr ampò ec.

Maraman con cortèsía
J'ha mandaje fè ampiumè,
An disènd ch' d' una fia
Pi d' un genèr s' peul nèn fè.
An disènd ec.

Maginè sti vèi balòta
Com' a son restà brovà,
A l' è sta una bruta bòta
Pr squarsèje la corà.
A l' è sta ec.

Quand a l' han savù ch' a l' ero
Tuti doi an prètènsion,
Pofarbaco ch' a sautèro
Anfiamà con doi lion.
Pofarbaco ec.

Pr dècide la contèisa
Son mandasse a desfidè,
Toni Bioch ha pià l' imprèisa
D' andè chial pr messagè.
Tòni Biouch ec.

Tra mantrè s' son armasse
Da fè por a gat e can,
Con i manni dle ramasse,
E una cròssa a pr un an man.
Con i manni ec.

L' andoman sti gnòch s' levèro
Tuti doi d' bon matin,
Capitèr ch' a s' incontrèro
Sot la fnèstra d' sò gioijn.
Capitèr ec.

Pènsè un pòch com' a son fasse.
Dij brut euj quand a s' son vìst,
Basta dì ch' a son bucasse
Con la rabia d' l' Anticrist.
Basta dì ec.

Maraman a comènsèro
  Vilanièsse com d' cagnas,
  L' un pr l' aut na destachèro,
  Ch' a sèntije l' era un spas.
  L' un pr l' aut ec.
Un disir a l' avèrsari,
  E coș' astu pr pènsè
  Bruta cèra da urinari
  A volèite ambarassè?
  Bruta cèra ec.
Rascasson con la dernèra
  Dur d' oría com' un doi,
  Carn da pich, bandì d' galèra,
  Carià d'rogna, d' lèndne, e d' poi.
  Carn da pich ec.
T' has avù tant' arogansa
  Pr mandème a desfidè?
  T' veui mostrète la crèansa,
  E voltète 'l dnans darè.
  T' veui mostrète ec.
I t' fareu passè 'l sproviso,
  E la volontà d' fè 'l gròs,
  Con un sofi mi t' sbriso,
  E t' fracasso tuti j' os.
  Con un sofi ec
L' autr vèj drissèr j' oríe
  A scotè sti compimènt,
  Peui après a fur da ríe
  Com' ai arvirèr i dènt.
  Peui après ec.
A j' ha dije: tèsta d' aso,
  Còsa fastu tant fracas?
  S' i t' pío, mi t' craso
  Le servèle, gambe, e bras.
  S' i t' pio ec.

I son sì con benna veuja
D' abassète coul cacat,
Scardassà, fieul d' una treuja,
Carn da diao e da piolat.
Scardassà ec.
Che vision d' mariète
Rassa d' bòja, mòrt d' fam,
Spèta adès i t' veui levète
Coul gatij galup infam.
Spèta adès ec.
Desdèntà, mostas da bronsa,
Còsa veustu rasonè?
I t' pèise gnanch un onsa
Pòver gnèro mòrt an pè.
I t' pèise ec.
Sù loli son atacasse
Pr coi dès o dodès brin,
Tuti doi son arvoitasse
Ch' a smiavo giust doi crin.
Tuti doi ec.
Sò gioijn s' è desviasse
An sèntiènd tut cost armor,
Dunna dunna s' è levasse
Pr sciairè ampò i seu sfojor.
Dunna dunna ec.
S' è butasse dlong a rie
Ch' a savía la rason,
Ch' a fasìo ste folíe,
E contèise da tomon.
Ch' a fasío ec.
A l' è subit staita lèsta
A piè 'l vas da sout al lèt,
L' ha largailo su la tèsta
Spas e rair tut bin confèt.
L' ha largailo ec.

Costi gonso son sèntisse
  Così bin ambalsemà,
  Sì ch' d' sì ch' a son spartisse
  Sènsa gnanca pi fè fià.
  Sì ch' d' sì ec.
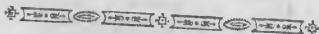
Delle qualità delle Donne.

CANZONE XVIII.

Chi sta amis con le fumèle
  N' avrà mai sò cheur contènt,
  A son tute tante vèle
  Ch' a van sècondand ij vènt.
Sève nèn ch' a son d' volpasse,
  E d' serpènt stermà ant ij fior?
  I starì sèmpre ant le strasse
  An fertandve ansèm a lor.
Gioventù, chitè le scufie,
  D' autramènt a v' costrà car;
  Sève nèn ch' a son d' bernufie
  Incostante pi ch' 'l mar?
Piève guarda ch'a son d' lanne
  D' un umor malign e trist;
  A son giust gate morbanne,
  Ch' anganrío l' Anticrist.
Pr tirève a favuríe,
  A san dève d' bombonat,
  Pr darè peui s' buto a ríe,
  Prchè a v' han ant ij garat.

La pi part son sospetose
A tal sègn, ch'a s' fido d'gnun,
Son tant farde, e malissiose,
Ch'a l'è mèi a stène giun.
Dio guarda sol ch' ai passa
Una mosca dnans al nas,
Dlongh ai veulo dè la cassa;
E ciapèla pr 'l pnas.
Ai na jè ch'a l'han d'idèe
Stravagante ant 'l servèl,
Pènso d' esse tante dèe
Calà giù dal'ultim cièl.
Squasi tute son svergnose
Piènne d' fum e d'ambission,
Finna coule ch' a son pi scrose
Tant à s' veulo tnì d' an bon.
La soa pompa a veulo fèla
Tuti costi brlicat,
S' a dovèisso bin paghèla
Con dij bèi e bon crosat.
Quand a s' buto sautè an zara,
Van an bèstia ch'a fan por,
Un canon quand a despara
Fa pa tant fracas com lor.
A san fè le savurie
Quand a pòrta l'ocasion,
L'è pr esse rivèrie
Dai codògn, e dai tomon.
A son fière e sostenue
Pi ch' la mare del folat,
Son nojose e brbotue,
E bisare com d' mulat.
Lor a rio, e lor a pioro
Quand ai par, e quand ai pias,

Ma s' a s' buto a fève 'l moro,
Lo san fèlo longh un ras.
S' a comènso pièvé an ira,
E guardève pr travèrs,
A san pièvé tant d' mira,
Ch' a fan tut pr vedve pèrs.
J' è pa forma d' apasièje
Quand a son sul caval mat,
Tant le giovo com le vèje
L' han la tèsta piènna d' rat.
Gara avèje quaich contèisa
Con sti umor fait a feston,
Già l' è ròba bèla antèisa
L' han tavòta lor rason.
Quante sufisticarie
L' han le done d' ogidì,
Tant le fomne com le fie
Tute l' han l' umor così.
Ste lecòire da bardèle
Son le mare dij ciacòt,
Veulo fè le santarèle,
E son pès ch' ij diaolòt.
Quand a s' buto con d' ingiurie
A sgonfièsse coul gavas,
A fan pès ch' a fan le furie
Quand a rompo sò cadnas.
J' avrì fait pr caparèje
Tut lò ch' mai j' avì podù,
Ma s' i vènne ampò a truchèje,
Tut vòst mèrit l' è prdù.
Veulo fè le dotorèle,
E spuè la dècision,
Ma le cosse moscatèle
L' han un sugh pa vaire bon.

Còsa mai podraìne dive
  Dla curiosità ch' a l' han?
  Mi la peus pa nèn dèscrive
  Quand i stèiss fin a doman.
Pr dla ciancia, e dla babía
  Ai na j'è pa mai mancà;
  Una dona ampoch ardía
  Con doi oche fa un marcà.
A son brave conterlòire,
  Prchè l' han dij bon salsat,
  J' è pa gnunne mei tesòire.
  Pr tajè bin i colat.
Vènta dèje peui la drita
  Quand a s' trata d' critichè,
  Coula lì va gnanca dita,
  Lor son mèistre ant coul mestè.
A venran con bèla rusa
  Prometend pi carn ch' pan,
  Ma ste nèn a coula fiusa,
  Ch' a san bate e virè man.
S' i volì lodèje i peule,
  Ch' a l' han peui sta còsa d' bon:
  Confidèje lo ch' i veule,
  Son sègrète com 'l tron.
A l' è brut quand a s' unisso
  Contra d' un-a fè consèi,
  L' è sigur ch' ai descutisso
  Tuti ij grop dant ij cavèi.
Crdme mi, descarognive,
  E marcèje nèn après,
  A j' è meud a divèrtive
  Sènsa andè a tachèva al pès.

Sopra le Nuore, e le Madonne.

CANZONE XIX.

Di un pòch voi aitre nòne
Rupíe-fin sul nas,
Tra Nore, e tra Madone
S'a jè mai stait la pas:
Dì franch, e nèn da farde,
Virè pà, la frità,
Ch'i passe pr busiarde
S'i nèghe sta vrità.
Ma pur pr nèn butève
An tanta confusion,
I veui nèn oblighève
A descurvì ij pation;
Stè mach pr testimòni,
Lassème a mi l'impègn,
Peui dì ch'i son un tòni
S'i bato pa ant 'l sègn.
Coi dontrè dì dle nòsse
A fa pro ancor tèmp bèl
Pr le facènde gròsse
Ch'a l'han da dè ciadèl;
Passà ch'a l'è la fèsta,
I somo a tèmporai,
E dlongh a la tèmpèsta
Dij crussi, lande, e guai,
A s'buto ste rognasse
A dèsse sugèssion,
Stasand marchè le casse

Con tuta aplicassion,
A stan an sentinèla,
Comènso piè d' sospèt,
A s' fan d'eui da crivèla
Notandse i seu difèt.
A s' guèrno sèmpre a vista
Su tuti j'andamèut,
A van fasand la lista
Tenèndse bin da mènt;
A s' pio an difidènsa
Giugandse dij sout man
Con la bènèvolènsa
Ch'a j'è tra gat e can.
Se coula Nòra fica
Sò nas ant quaich afè,
La vèja subit pica,
A la fa ste andarè,
Prchè ch'a l' ha pagura
Ch' d' vòte maraman
Ai peussa con dritura
Levè 'l cassul d' an man.
S' a sta marlait de bada,
Na forma un bèl concèt,
Disènd ch' a val pa un vada,
Mach bonna a tao e lèt;
A passa pr mincionna
S' a mènna pa 'l salsat,
E pr na ciaciaronna
Ausand ampò 'l cacat.
S' a l' ha bonna ganassa,
A dis ch' a l' è afamà;
La trata da smorfiassa,
S' a l' è un tantin dliçà;
Rèndèndse solitaria,
A l' è d' umor sarvai,

Surtiand a piè ampò d'aria,
L'è pr scapè 'l travai.
S'a veul fè la sustosa,
A dis ch'a l'è tirà ;
Mostrandse pòch curosa,
A l' è dispènsièrà ;
La tassa da bigòta
S'a va piè quaich perdon,
E pr na mal devòta
S' a spram nèn i limon.
S'a va con polissía
Tenèndse ampò ardrissà,
Coula Madona pia
A fa la ciabrissà,
Ch' a l'è n' ambissiosonna,
Ch'a val pa un fi forà;
S'a s' lassa andè a la bonna,
Ch' a l' è una gran pondrà.
S' ai ved fè cortèsía
Da l'omo, o dal messè,
La rabia e gelosía
Ai fan gonfiè 'l gosè ;
Vedènd peui ch' a la lasso
Marlait a l' abandon,
Tant pi s'a la sbramasso,
Oh ! che consolassion.
S'a fèisso bin d' miraco
Le Nòre d' ogidì,
Tant le Madòne ai smaco,
E sèmpre ai treuvo a dì:
Ai veulo pr servènte,
E pr storcion dla ca,
E gnanch a son contènte
Ste tèste sbusicà.

Venènd a restè gròsse,
S' a tòrso un pòch 'l còl,
Ai dio ch' a son d' ròsse
D' un natural tròp mòl;
S' a vènno mai guastèsse,
Ai buto su 'l mostas
Ch' a san pa règolèsse,
Ch' a son d' bèi ciaudronass.
Quand a comènso avèje
D' maraje da ciadlè,
Anlora sì ch' le vèje
A treuvo da gablè,
Disènd ch' a son pro brave,
E bin adutrinà
Pr anlevè dle crave,
Ma pa anlevè d' masnà.
Ampò d' armor ch' a fasso
Quand a son già sgrojà,
Le vèje s' sganasso
A fèje d' armangià;
Vorijne pa ch' a stèisso
Ficà ant un scatolin,
E squasi ch' a bogèisso
Ne pur un di marmlìn.
S' ai vedo fé quaich gnògna
A sauto com cravieui,
A dio ch' la pussiògna
L' è lo ch' a guasta i fieui;
Ch' a vènta pa ampastèje
D' paròle con d' amèl,
Ma ch' a l' è mèi crièje
Tavòta su la pèl.
Le Nòre pòch al viagi
Van arlevand ij pont,
Al vede sti meinagi

A buto dco bon front;
Tra tant a s' pio an ira
Ma con un tal livor,
Ch' a j' è pi gnun ch' ai vira
A fèje cambiè umor.
Ai vèn pr consèguènsa,
Che peui continuamènt
Scapandie la passiènsa
A s' van tirand dij dènt,
Scaudà fin ant le miole,
Sautà ch' a l' han 'l fòs,
A s' na destaco d' coule,
Ch' a van giù fin aj os.
Con tute le comare,
Con tuti i seu parènt,
Con tuti i seu compare,
Amis, e conossènt
A fan sautè la minna
Contand le soe rason,
E sfògo la cagninña
Dasènd 'l feu al canon.
Savèisne pur contène
Pr desgonfiè 'l gavas,
Podeisne pur butène
An aria d' patáras,
Lolì sì ch' ai saría
D' un gran divèrtimènt,
E squasi ch' i dirìa,
Pi d' mès sò nutrimènt.
Da coste ciòche rote
Chi veul gavè 'l costrut?
Quaich vòta fan le bote,
E s' parlo nèn d' autut,
E d' vòte a braio d' j ore
Com d' anime danà,

Ch' a s' pio gust d' fè core
Tut quant 'l vsinà.
A van bin pro quaich fèsta
Pr nèn fè parlè d' lor
A squinternè la tèsta
Ai pòver confessor;
Cos' ela peu an sostansa
Tuta sta confession?
Nèn aut ch' un abondansa,
E sfogh d' mormorassion.
A studio mach d' poussèsse
Après ai seu marì,
S' a peulo scavalchèsse
L' è tut sò gran piasì
Ai van gonfiand j orie
Con sènt iniquità,
E veulo ch' soe busìe
A passo pr vrità.
Ma costa l' è pi bèla,
Quand j' oimo ai dan 'l tòrt,
Ataco una gabèla
Con lor ancor pi fòrt,
A pisto, e pioro d' rabia,
E fan un rabadan,
Ch' un ors ficà ant la gabia
Na fi pa n' autrstan.
Ai cario d' impropèri,
Ai trato da faseui,
Ai creuvo d' vitupèri,
Ai veulo gavè j' eui;
Loli sì ch' ai tarissa,
Ch' ai fa cambiè color,
E tant sautè la stissa,
Ch' a rèsto fòra d' lor.

Ogn' un peul bin comprènde
Chi n' ha da stène d' mès,
A son peui le facènde
Ch' a van da mal an pès:
La ca va tuta an aria
Pr sò tirè e scianchè,
La ròba va an pataria,
Lolì peul pa manchè.
A j è d' Madòne tante,
Ch' pr durmì soave
A veulo pa d' guarnante,
Pr tni tut lor sout ciav,
Pr tant ch' coula Nòra
S' a veul ch' un tòch d' pan,
A s' penssa nèn fè anfòra
D' andèje al basamañ.
A s' buto mai a tao
Nè a sinna, nè a disnè,
Ch' ò j' une, ò j' aitre gavo
Quaich lañda da rinfnè,
A veulo ch' la ganassa
Travaja dopiamènt,
E costi bon pro fassa
Tra lor son compimènt.
Mi i m' buto pa ala preuva
D' volèje antrè an quèstion
Da quala banda a s' treuva
O 'l tòrt, ò la rason;
Mi m' na veui pa ampacème,
I son pa così fòl,
Prchè i veui pa tirème
D' malèdission a còl.
S' ant j' oimo ai fus giudissi,
Ma ch' a son tròp bagian,
Levrío pro i caprissi

A sti servèi tant van ;
Vèntría con ste strèghe
Piè un bon baston a pr un,
E fèje bin le frèghe
Ala matin a giun.

Sopra il Giuoco del Seminario.

CANZONE XX.

Una bèla bisaría
M' è sautà ant la fantasía
Pr componne sta canson,
Sul gran gïeugh del sèminari,
Coul ch' 'l mond pr l' ordinari
A lo ciama l' estrassion.
Vèramènt a l' è da rie
Vede j' oimo, fieui, e fie,
Fomne, Prèive, Monie, e Fra
Tuti quanti lambichesse
Sò servèl pr guadagnèsse
D' gratacui an quantità.
Tuti fan i gabalista,
E dan man a coula lista
Figurandse d' esse andvin,
Tramantrè coi Imprèsari
Rio tant, ch' a dan an sgari
An gratandie i seu quatrin.
Tratenive su le piasse
Pr sèntì dle rasonasse
Dle pi lèpide del mond,

An fasènd ste confèrènse,
J' è chi va spuand d' sèntènse
Sènsa riva, e sènsa fond.
Antrè drint ant le butèe
Pr sèntì dle dròle idèe,
E contèise d' opinion,
Un a dà pr franch 'l tranta,
N' autr dis ch' a l' è l' otanta,
N' autr veul ch' 'l tre fia bon.
Ma pr piève un past 'a rie,
Basta andè con fomne e fie
Quand a fan convèrsassion,
Sèntirì con che babía
Van tratand d' astròlogía,
E parland d' supèrstission.
A staran dle sinch sès ore
Tra lor aitre li a descore
Pr contè i seu seugn bagian,
Peui a s' buto intèrprètèje
Così bin, ch' a s' crdo avèje
Già 'l guadagn sigur an man.
Unna dis: i son sogname
L' autra neuit, ch'a m'han portame
Dle pi bèle fior d' prèsènt,
A veul dì, ch' i son sigura,
Del fait me na fas gagiura,
Lo vedrì, tnì bin da mènt.
N' autra dis: e mi al contrari,
J' heu sognà, ch' un imprèsari
M' ha portà un tascat d' dnè,
Lolì dis, ch' i son pro lèsta,
Ch' a m' han già pagà la fèsta,
E ch' i m' peus gratè 'l darè.
N' autra peui ch' è pi sapjènta,
Dis: mi scondo a la servènta

I me nòm sout al cussin,
L' andoman matin mi pronta
Fas riflès a lo ch' a conta,
E guadagno bèl e bin.
Coula vèja sauta fòra
An disènd: i campe all' òra
Vòstre ciance, e 'l vostr fià,
Ascòtè, mi veui mostrève
La manèra pr vagnève
Dij quatrin a sacocià.
Butè ij nòm a banda snèstra
Una neuit fòra dla fnèstra.
Sènsa tnine gnun ant ca,
E s' i seugne d' alègrie,
Giughè pur, ma su d' folíe
Piève guarda, giughè pa.
N' autra dis: oh ste ampò chiète,
Coste son tute lumète
Da contè sout al fornèl,
Son rason da ciaciaronne,
O ch' i burle, o ch' i mincionne,
O ch' j avì prdù 'l servèl.
A l' è mèi arcomandèsse
A quaich'un ch'ha ua ambarchèsse,
E tirè prèst ij caussat,
Suplichèlo, mòrt ch' a sia,
A vnì pr cortèsia
A portève quaich bon biat.
Vènna 'l bsèst a le tomonne!
Sonne còse da proponne?
L' è un afè da rompie 'l nas,
O ciapèje pr j' orie
An sèntiènd ste gofarie,
E slonghèjie lunghe un ras.

Ma lassomo ste dotòire,
  E guardomo ste arvèndioire
  Com' a son afacèndà,
  L' è un miraco s' una manca
  A portè i seu dnè ala banca,
  Pr nèn tnje dsimpiègà.
Ortolanne, e ghingajère,
  E paisanne, e lavandère,
  E servènte, e servitor,
  S' a l' avèisso bin a pènna
  Mach sinc sòld, j'è gnun ch'ai tènna,
  L' han piasì fè rie d' lor.
A faran giunè la gola,
  Ma lassè passè una sola
  Estrassion sènsa giughè,
  L' è un spropòsit a pènsèje,
  I podríe massacrèje,
  Tant e tant j' è nèn da fè.
Quand a l' han la borsa sbrisa,
  A vèndrío la camisa
  Con ij mataras del lèt,
  Stagn, e bronse, e cassaròle,
  J paireui, palete, e mòle
  Van, e angagio tut al ghèt.
I dorin, e le granate,
  J cotin, faudaj, e ovate
  Ai impègno al mont d' piètà,
  O ch' a guardo d' fè un' arsorsa
  Ai marì d' antorn dla borsa
  Quand a son adormèntà.
A son tant ancarognie,
  Ch' a farío d' mascarie
  Pr podèje guadagnè,
  A l' han tant lolì ant la tèsta,

Ch'a farío andè la rèsta
Fin a l'ultim doidenè.
S'i volì amparè a dritura
La manèra pi sigura,
E pi fassil d'andvinè;
Giughè nèn al sèminari,
E mandèlo a ca dij giari,
Tni an sacòcia i vostri dnè.

Le astuzie degli Scuolari.

CANZONE XXI.

Mi veui un pòch pr ríe
Butème a trastulè
Contand le furbaríe,
E ruse dij scolè:
A l'han bin pòch giudissi
Prchè ch'a son giovnòt,
Ma peui parland dij vissi,
A son pro d'bon volpòt.
Tratandse d'andè a scòla,
Parland an gènèral,
Costa marmaja dròla
Sovèns a l'ha quaich mal,
Ma quand a l'è vacansa,
Lassèje fè i corè,
Anlora 'l mal d'pansa
J'ampacia pa a demorè.
S'a vènno a fè quaich fala,
L'astussia l'è an camin

Pr fè dròchè la bala'
Ados a quaich vsin;
S'angigno con dritura
Curvì i seu mancamènt,
E dèje la tornura
Pr comparì innossènt.
L'han d'vòte pòca veuja
D'fè la composission,
A l'è prchè j'aneuja
Usè d'aplicassion,
E pr scapè fatiga,
A treuvo dlongh 'l mès,
Ciuciand da riga an riga
A coui ch'ai stan d'après.
S'a veulo nèn butèsse
Studiè le soe lession,
Fan tuti ij sfòrs pr fèsse
Amis dij dècurion,
A san tant bin sulieje
Con mile compimènt,
E bin sovèns sborgnèje
Ancor con quaich prèsènt.
Quand 'l Magistèr s'treuva,
A n'ausso pa la vos,
I lo vedri pr preuva
Ch'a tiro tuit del dos;
S'a vèn virè le spale,
Lassèje fè 'l balat,
A sauto com d'cocale,
Ch'a par ch'ai sia 'l folat.
Quaich fèsta pr dmorèsse
A fan i nègligènt,
Pr nèn ancomodèsse
A fè 'l componimènt;
Peui dio d'ordinari,

Ch' a l' han avu quaich mal,
O ch' a j' han pià 'l scartari,
O piùma, o caramal.
Quand pr quaich insolènsa
Ch' a l' abio d' vòte fait,
A s' treuvo la consiènsa
Ambrlifà marlait,
Anlora a scapo scòla,
Vedènd d' avèje tòrt,
O pur con la soa tòla
A nègo fèrm e fòrt.
Ma quand pr gargaría
A van a scòla tard,
Ai manca pa d' babía
Pr nèn avèje d' lard,
A treuvo mile scuse,
Ch' a l' han avù da fè,
E con sinquanta ruse
A san gavèsse j pè.
Quaich vòta li ant la scòla
A fan i seu scondion
O d' una marèndòla,
O d' una colassion,
A san fè le soe frete
Con coui ch' ai stan a fianch,
Fasènd le soe bafrete
Sègrète sout al banch.
S' a son ficà an dosènna,
Anlora sti babiòt
Son aut un fus a pènna,
Ch' a fan già i seu complòt
Pr durvì la crdènsa,
O procurè d' ciapè
Sout man ant la dispènsa
Quaicòsa a galupè.

Ma pr nèn impègnème
A descurvije ij stras,
I veui nèn inoltrème
D'andè sgatè pi bas,
Prchè ch'ai na saría
Da dì pr tut doman,
E i crad ch' i finiría
Fòrs gnanch passà doman.

Un Giovine pentito d' avere sposato una Vecchia per interesse.

CANZONE XXII.

Che bruta vèja ch' i son cariame
Pr coul lecat dij seu quatrin,
Prchè ch' i m'era figurame
D' sotrèla l' andomán matin;
Ma l' è goregna com na legna,
E veul ancor nèn tramudè,
Oh la vèja, la pèst a la vèja,
E quand vorala mai crpè.
A son dès agn ch' j'eu fait sta sotisa,
Ch' a m' costa mile pèntimènt,
Mi la vedía tuta grisa
Con sènt rupiasse, e sènsa dènt,
Così i pènsava
Ch' a fussa brava,
E ch' a volèissa prèst petè.
Oh la vèja ec.

A tramolava com' una feuja,
L' era pi giauna d' un luvion,
L' è lò ch' a m' fèr vni la veuja
A sposè dunna coul trombon;
Mi la crdía
Già an angonía:
Oh si ch' a m' ha savù trapè.
Oh la vèja ec.
Vèntava vedla com' a tranfiava,
L' era pi gonfia d' un babias,
Sèmpre a gemía, e sospirava,
Com s' a fus staita a l' ultim pas,
S' peul dì ch' a l' era
Giumai sout tèra,
Ch' a pènna stava drita an pè.
Oh la vèja ec.
S' un pcit buf d' òra l' avèis tocala,
A la campava a gambe lvà,
Lingèra com' una cocala,
L' avía quasi nèn ch' 'l fià,
Ma peui s' è arpiasse,
S' è arviscolasse
Fra pochi dì coul vitupè.
Oh la vèja ec.
Mi v' assiguro, ch' i la tnía
Ch' a fus pi marsa d' un bolè,
E pur a l' è na maravía,
La quál a m' fa trasicolè,
Vedènd ch' a dura
Pr mia svèntura
Pi d' lo ch' i m' son podù aspetè.
Oh la vèja ec.
Una tossassa la tormèntava
Tuta la neuit, e tut 'l dì,
Continuamènt a s' lamèntava,

Disènd ch'a na podía pi,
A l'è un miraco
Potèr de baco!
Ch'a l'abia tant podù rablè.
Oh la vèja ec.

Pi non mangiava, pi non durmìa,
A l'era sènsa carn adòs,
Pr mi seu nèn com'a vivía,
Avènd pi nèn ch'la pèl, e j'os;
Ma da gramassa
L'è restà grassa
Com'una cagna d'un tripè.
Oh la vèja ec.

A s'lamèntava del stòmi, e tèsta,
Spuava sangh ogni momènt,
Andava gnanch a messa d'fèsta,
Prchè ai vnía d'assidènt;
Ma antant a trènna
Pr fème pènna,
E dème ancor da scapinè.
Oh la vèja ec.

Una frveta ficà ant le còste
A l'anlasia consumand,
A sègn ch'andava pr le pòste
Anvèr la fossa caminand;
Ma peui pèntía
D'fè sta folía,
L'ha ampò pènsà d'tornè andarè.
Oh la vèja ec.

Pr tuta quanta la soa vita
L'avía sèmpre quaich dolor,
Slongand 'l còl com'una pita,
Criava ch'a fasía por;
Ma pr magía
Mi crad ch'a sia

Sigur savusse àrviscolè.
Oh la vèja ec.
La prima vòta ch' i l' hai vedula
I son resta maravïos,
Pr mi l' avría mai crdula
Apassionà d' avèje un spos,
Oh che pèl finna,
E malandrinna,
L' ha bin savù fè so mestè.
Oh la vèja ec.
Vèntava vede col brut potagi
E dura e rèidia com' un pal,
E pr dì mèi tut ant un viagi,
L' era un complès d' un ospídal;
Or voi diríe,
Ch' a son busíe
Tut lo ch' i v' hai savù contè.
Oh la vèja ec.
L' istèssa sèira del matrimòni
L' ha vojù fè so testamènt,
Ma mi fin or son un bèl Tòni,
E stagh ancor a tni da mént
Con impassiènsa
D' fè acoghènsa
A çoula ròba, e coi seu dnè.
Oh la vèja ec.
Pr mi l' avría pa mai sposala,
I n' era pa così toïnon,
Nò nò i fasía pa sta fala
S' a m' avèiss nèn fait donassion,
Ma còsa ampòrta?
Dnans ch' a sia mòrta
A peul ancor vedme a sotrè.
Oh la vèja ec.

I m' figurava con coule greuje,
  Ch' costa vèja m' ha lassà,
  D' levème tute le mie veuje
  Subit ch' a fussa trapassà:
  Con tanta dòta,
  Quaich sèrbinòta
  J' avría pro savù trovè.
  Oh la vèja ec.

Ma lo ch' a m' fa pi pènna, e m'inchièta,
  A l' è ch' i son burlà da tuit,
  La gènt na fan una burlèta,
  Disènd ch' i n' hai pa 'ncor j'eui suit.
  Oh che cagninna,
  Che bruta flinna,
  Ch' a m' fan continuamènt sautè.
  Oh la vèja ec.

Voi altri giovo, ch' i veule piève
  Quaich vèja mach pr l' intèrès,
  Pième bin guarda, e consultève
  Prima ch' i daghe ant cost ecès:
  S' i sè nèn sèmpi,
  Piè tuit esèmpi
  Da mi ch' i m' son lassà gabè.
  Oh le vèje, la pèst a le vèje,
  Ch' a veulo mai furnì d' crpè.

Il Ruotatore.

CANZONE XXIII.

PRIMA PARTE

Sa sa chi ciama l' amolaire
Ch vèn da Paris,
I son tornà ch' a l' è pa d' vaire
Ant cost paijs:
S' i veule un bon ciaramolat,
Quandbin quaich vòta i stramba,
Con tut lolì son un omnat
Ch' i seu 'l mestè sout gamba.
S' i crde nèn fè ampò la preuva
S' i sai molè;
Portè d' framènta e frusta e neuva,
E ste ossèrvè
Com' i fareu la punta e 'l tai,
Ch' i veui ch' i v' maravíe,
Voi i dirè ch' i n' avì mai
Vedu cose paríe.
Stupive nèn quandbin i sia
Ampò baleus,
S' ai fus un' uja, i la trovría
An mès dle preus,
A m' han mostrà un preservativ,
Ch' a l' è 'l gius d' l' uva pista,
A l' è un armèdi pa cativ
Pr conservè la vista.

J' heu virojà tuta la Fransa,
E 'l Dofinè,
J' heu spèis mangiand a crpa pansa
Tuti i me dnè,
E pur i vivo alègramènt,
Pichè con la mia mòla
I vad vagnandme con poch stènt
Sovèns quaich parpajòla.
J' heu una còsa ch' a m' molèsta,
Ch' a l' è sta smèns,
Ch' j heu ant la camisa, e su la tèsta,
Ch' a m' mòrd sovèns,
A van dasandme quaich tnajà
Sta rassa malandrinna
Ampò pr dnans, ampò da là,
Ampò giù pr la schinna.
S' j heu bin la borsa ampò lingèra,
Cos' è lolì?
Tant a j' è gnun su costa tèra
Pi alèghèr d' mi,
Prchè ch' i m' seu pro desgagè
Con la mia brava mòla
Pr guadagnème da mangè,
E andè fasand quaich giòla.

CANZONE XXIV.

SECONDA PARTE

Al foulat malinconía,
E chi sta a covèla an sèn,
Chi veul d'crussi, ch' a s' j pia,
Ch' mi na veui savèje d' nèn,
Chi veul d' crussi ch' a s' j pia,
Ch' mi na veui savèje d' nen.

Cheur giojos 'l Cièl l'agiuta,
L'è un provèrbi bin antich,
Sta rason, chi la disputa,
L'è una tèsta d'arabich.
Sta rason ec.
Ste vivènd a la ventura
A l'è 'l stat 'l pi giocond,
Chi del mond pi pòch a s'cura,
L'è patron d' tut 'l mond.
Chi del mond ec.

Il Testamento di Giacomo Tros.

CANZONE XXV.

Che lurdison ch'a m'ciapa
E pr tuta la vita
I m'sènto una tal sfita
Ch'a par ch'a m'ranca 'l cheur,
Ch a par ch'a m'ranca 'l cheur,
A m'vèn tante caudanne,
Ch'a m'fan tirè d'pavanne,
Ohimi pòvr om ch'i meuir,
Ohimi pòvr om ch'i meuir.
Marcè marcè ampò dunna,
E piève tanta pènna,
Ciamè un Nodar ch'a venna
Ch'i veui fè testamènt; 2
Tra tant pr cortèsía
Portè ampò d'malvasía
A cost pòvr languènt. 2

S' i meuiro, j' arcomando
Ch' a m' sotro ant una cròta,
Dont ai sia tavòta
Dij bon botai pièn d' vin; 2
Lì sènsa ambalsemème,
L' è dont i peus guarnème
Sènt agn, e gnanch piè fin. 2.

Fème sonè pr ciòche
An tute j' ostaríe
Bocai, pinte, e botíe,
Ma fèje sonè fòrt: 2
Sèntiènd ste sarabande,
Le gènt da túte bande
A savran dlongh chi è mòrt. 2

Dij pè vèrs la muraja
I veui ch'me còrp a rèsta,
Butandme con la tèsta
A mira del pongat 2
Pr gòde coula bagna
Quand 'l botal a dagna,
Ma ch' ai sia gnun concat. 2

Pr tòrce, e pr candèile
Portème sinchsènt sanne
Tra grande, pcite, e msanne
Piènne d' bon vin d' nebieul, 2
Almanch sta luminaria
A tam nè 'l vènt nè l' aria,
Ch' a sofia fin ch' a veul. 2

Vestime peui coul camus
Sterinà ant la guardaròba,
Ch' a m' fassa pa una bòba
Ant cost ultim onor; 2
I l' heu mai pi gavalo
Dal dì ch' i l' hai catalo
Da Nicolà 'l brindor. 2

Cogème drint a un arbi
  Ch' a m' servirà pr cassia,
  Ma fait con bonna grassia,
  E ch' a sia bin vinà, 2
  E pr cussin butème
  Me car barlat, e fème
  Ste su bin arlevà. 2
Gropème le man gionte
  D' antorn a na boracia
  Con soa bonna cracia,
  E piènna d' breu d' antin; 2
  E an tèsta una gran bota
  Tajandie 'l fond da sota,
  Ch' a m' scusa pr bartìn. 2
Notè bin lo ch' i v' dio:
  La mia carcassa mòrta
  Sèns' autr i veui ch' a s' pòrta
  Da dodès botalè, 2
  Con una cuvertassa
  Ambriacà d' vinassa
  Ch' ai pènda fin sui pè. 2
I veui pr compagnème
  Dosènt brindor an gala
  Con la soa brinda an spala,
  E so pongon an man, 2
  E sènt brónson pr banda,
  Ma tuti bin d' olanda,
  E cioch tant ch' a podran. 2
Après a lor ch' a vènno
  Con le piorasse an vista
  E j osto, e j' obèrgista
  Ch' a son ant cost paijs, 2
  Piorand la soa svèntura,
  Vedènd, ch' an sèpoltura
  Ai va 'l so mèi amis. 2

E pr pi bèla pompa,
A vènta ancor ch' ai sia
A fème companía
La guardia dij todasch 2
A la viron dla bèra
Con soa bandrojèra,
E so picè d' vin frasch. 2
Ai quatr canton ch' ai sia
A tnime la cuvèrta
Doi paira dij pi a lèrta,
E mèi marcant da vin, 2
Vestì tuti da fèsta
Portand un oiro an tèsta
Durand tut 'l camin. 2
Fème marcè a la tèsta
Un timbaliè ch' a sonna,
Ch' a bata, e ch' a frdonna
Su doe gran barai 2
An mès a doi trombetta
Ch' a toco quaich arieta
Con d' ponghe da botai. 2
Peui fème con bèl ordin
Trènè darè dle spale
Quarant' e sès botale,
Ch' a son i me canon, 2
Tute con la valdrapa
Bin ansupà ant la rapa,
Ch' a vado giù a rablon. 2
Pr strà mi veui ch' a m' canto
A tuta gran ganassa,
Massimamènt an piassa
Coula bèla canson, 2
La qual noi i cantavo
Quand i stasío a tavo
A fè voghè 'l pinton. 2

Passand dnans aj ansegne,
I veui arcordève,
Ch' i staghe ampò a fermève
Fin ch' l' Osta vènna a l' us 2
Con una gran burnía
Del mèi vin bianch ch' ai sia
A dèmne dontrè sprus. 2
Passà la quarantènna,
Cost' incombènsa i lasso
Ai me compagn, ch' a m' fasso
Marlait d' un funèral 2
An mès d' una cantinna,
Cantand la brtolinna
D' antorn al mèi botal. 2
Al dì d' me aniversari,
Fin tant ch' 'l mond a dura,
Su la mia sèpoltura
Ch' a m' vèrso un baril d' vin: 2
Lolí pr mia gran glòria,
A servirà d' mèmòria
Ch' i ciupinava bin. 2
An tute j' ostaríe.
A m' vèn la fantasía,
Ch' i veui ch' me nòm ai sia
Ansèm al me ritrat: 2
Ai na sarà pi d' quindès,
Ch' al vedme a m' faran un brindès
Ciapà ch' a l'abio'l rat. 2
Mia cariga i l' armeto
A Brtromè Bronsògna,
Ch' a s' fa l' onor ch' a bsògna
Tratandse pr cimpè: 2
Tra tuit ij me camrada
Ch' a son ant la brigada,
Je gnun ch' ai tènna pè. 2

L' univèrsal erède
Sarà la mia crica
Pr l' amicissia antica,
L' è 'l manch ch' i peussa fè, 2
Con pat, ch' an companía
Tut sauta a l' ostaría
Fin ch' ai sarà un doidnè. 2
Ch' a m' scrivo ansìma un marmo
Cost epitafi an stampa:
L' è sì slongà ant la tampa
Coul pòvr Giaco Tros, 2
Prchè ch' una sol vòta,
An leu d' andè giù an cròta,
Andèr a bèive al pos. 2
Piè tuit da mi l' esèmpi
A bèive mai nèn d' eva,
Prchè l' è ròba grèva,
Ch' a fa marsè 'l pansat, 2
Mandèla a la malora,
S' i veule nèn ancora
Tirè vostr ultim pat. 2

Lamenti di due Serve contro le loro Padrone.

CANZONE XXVI.

Bondì Margòt com vala,
Vahimi ch' i t' sès splufría,
Vahimi ch' i t' sès splufría,
I t' smíe giust surtía.

Ancheui dal lasarat
Dal lasarat,
T' has peui cativa cèra,
T' sès del color dla tèra,
E tra 'l color dij pat,
Color dij pat.
O cara mia Slufrinna,
E com mai veustu ch' j abia 2
Fra tanta bile e rabia
Color e sanità,
E sanità?
T' sas bin ch' j heu una padronna
Ch' a l' è la pi stangonna
Ch' ai sia ant la sità,
Ant la sità.
Oh! tas ampò bagianna,
Lasme parlè dla mia, 2
Ch' a j' è nèn la paría
Lontan da cost paijs,
Da cost paijs:
Coula è una scaramana,
Ch' a m' fa mangè pr mana
I trous, e j' oeuv covìs,
E j' oeuv covìs.
E 'l pan mufi ch' mi mangio,
Peu ancor con 'mesura, 2
E con la crosta dura,
Ch' ij can lo veulo gnanch,
Lo veulo gnanch,
Lolì sì ch' a m' fa arionda,
Ch' i rèsto sènsa sponda
Pr tnì ij cotin sui fianch,
Cotin sui fianch.
La mia veul ch' i fassa
La mnèstra e la pitansa, 2

Con pat però ch' j' avansa
La sal, e 'l condimènt,
E 'l condimènt :
Pr vive dla manèra,
I peus andè a quaich fèra
Pi prèst a vènde ij dènt,
A vènde ij dènt.
A l' è pòch manch dla mia,
Ch' a l' è da rair ch' a m' passa 2
O bur, o lard, o grassa
Pr fè quaich potagiat,
Quaich potagiat,
Disènd, ch' l' oitum a guasta,
E ch' 'l breu sol a basta
Pr tuit ij meinagiat,
J mèinagiat.
J' heu bèl fè economía,
Tant a m' armogna ancora, 2
Ch' i veui butè an malora
E d' ram', e d' rèis la ca:
E d' rèis la ca :
S' a m' sauta un dì la veuja,
Mi pianto lì sta pleuja
Com' un bach al marcà,
Bach al marcà.
Sta tigna a m' fa tavòta
Mach bèive d' vin d' lambrosca, 2
Ch' a l' è nè asìl, nè posca,
Gnanch bon a lavè i pè,
A lavè i pè :
Peu ancora ch' a m' na dèissa
Pr past tant ch' i podèissa
Levème almanch la sè,
Almanch la sè.

Pènsrastu fors ch' mi bèiva
D' vin grèch, o d' malvasía ? 2
S' i t' veule ch' i t' la día,
A m' fa bèive al lapat,
Bèive al lapat;
E quand la lunna è bonna,
Anfora st' avaronna
A m' dà lo del concat,
Lo del concat.
Ma scota s' a s' peul dèsse
Una pi gran tignassa, 2
A veul ch' una ramassa
Dura neuv, o dès agn,
Neuv o dès agn.
Pr chila j' opèrari
A peulo andè pr giari,
S' a spèto un dnè d' guadagn,
Un dnè d' guadagn.
E mi ch' ogn' an a m' passa,
(Scota sta si ch' è bèla) 2
Tre sòld pr d' rasparèla,
E sès ambòste d' bran,
Ambòste d' bran,
E veul ch' j piat a luso,
Le siète, e tond brluso
Dal prim a l' ultim pian,
A l' ultim pian.
S' i vènno a ròmpe un asi,
Gara al me pòch salari, 2
A n' a da portè 'l cari,
A j' è pa rèmission,
Pa rèmission,
S' a fus bin ch' una ghnía
E strusa, e già scrussía,

Tut va pagà pr bon,
Pagà pr bon.
E mi versand quaich gossa
O d'euli, o d' vin, o d' bagna, 2
A cria pì ch' la cagna,
Quand ai vèn d' forestè,
Vèn d' forestè,
Aussand coula ganassa,
A s' fa sèntì d' an piassa,
Ohimi che brut mestè,
Che brut mestè!
A l'è fèrià ch' i fassa
Giamai un tòch d' marènda, 2
E vènta ch' i desprènda
A fè dcò colassion,
Dcò colassion:
Figurte ampò s' a vènta
Ch' a pòch a pòch i dvènta
Grassa com' un piston,
Com' un piston.
Mi l' è un gran di, ch' a m' conta
Tuti i bocon an boca, 2
Oh! lolì sí ch' a m' cioca,
E con tuta rason,
Tuta rason;
Anlora mi sbatría
Pr rabia e bisaría
Tut quant ant un canton,
Ant un canton.
A j' è pa mai gnun privo
Ch' a m' lassa ampò na vòta 2
Andè giù sola an cròta,
Ma con quaich sòrt d' ambreui,
Quaich sòrt d' ambreui,
D' un fieul, o d' una fia,

Ch' a son d' rascassaría,
Ch' a m' guèrno a vista d' oeui,
A vista d' eui.
Pr mi lo peus giurèlo
Sènsa parlè con finta, 2
Da peui ch' i son li drinta,
Ch' j' heu mai fait un bon past,
Fait un bon past;
Ansi a m' fa fè una vita,
Ch' i stanto tnime drita
Portand e 'l cari, e 'l bast,
E 'l cari, e 'l bast.
S' ai vèn quaicun a vedme,
L' è subit sospetosa; 2
A m' fa una cèra afrosa,
Ch' a s' peul pa disse d' pi,
Pa disse d' pi,
Prchè l' ha sparm ch' i pia
Quaicòsa pr dè via,
Quand ai n' è gnanch pr mi,
N' è gnanch pr mi.
S' i vad scusè quaicòsa,
Povrina mi, Dio guarda! 2
S' a s' dà marlait ch' i tarda,
A m' smon finna d' barà,
Finna d' barà;
E scota gnunne scuse,
Disènd ch' a son mach d' ruse
Ch' i vad studiand pr strà,
Studiand pr strà.
Mi m' treuvo tant sogèta
Con coula mèsa tèsta, 2
Ch' a m' lassa gnanca d' fèsta
Surtì marlait a spas,
Marlait a spas:

Son pès ch' un sciav d' galèra,
Pènsa ampò d' che manèra
A m' fa rusiè 'l cadnas,
Rusiè 'l cadnas.

Mi son sèmpre bacioca
Talmènt com' a m' sèquèstra, 2
S' a m' vad mach a la fnèstra,
I somo a tartre e guai,
A tartre e guai:
L' è pa pr tema ch' l' aria
A m' peussa esse contraria,
Lolì n' j fa pa sgiai,
N' j fa pa sgiai.

La mia msura chila
E 'l gran, e la frsaja, 2
A l' è bin esse tnaja
Pr nèn paghè quaicun,
Paghè quaicun,
O fòrsi pr pagura
D' esse anganà dla msura,
Prchè ch' a s' fida d' gnun,
Ch' a s' fida d' gnun.

A lo fa pa la mia
Ch' a l' ha gnunne cassinne, 2
A cata a bèle minne
Coul gran ch' è pi rancian,
Ch' è pi rancian,
A tira al pi bon prèssi
Pr spènde pòchi bèssi,
E fè ch' i mangio pian,
Ch' i mangio pian.

Ciamand 'l me salari,
Oh che bruta gabèla, 2
O pr dì mèi ratèla,
A m' sèrca 'l pèil ant l' euv,

'L pèil ant l'euv;
S'ataca a sènto ronse,
Prchè tratandse d'monse,
A j'è pa vaire d'neuv,
Pa vaire d'neuv.
Mi ch'a m'dovría dème
Ogn'an una camisa, 2
Prchè ch'a m'l'ha promisa,
Ansèm a doi faudai,
A doi faudai,
Ma j'heu ancor por ch'a m'daga
Nè lòn, nè gnanch la paga,
E ch'i saroma a guai,
Saromo a guai.
Ma s'i volèis descore
A m'manca pa d'matèria 2
Dla pi massissa, e sèria
Da dì sui seu andamènt,
Sui seu andamènt:
Basta: i veui pa butème
An andi pr scaudème
Su cost ressitamènt,
Rèssitamènt.
I na seu pro quaicunna
Dco mi dla mia patronna, 2
E pur a fè la spionna
I peus mi stène d'mès,
Mi stène d'mès;
Ma 'l servitor na conta,
Disènd ch'la rabia ai monta
Giumai d'andèje après,
D'andèje après.
Quand 'l padron è fòra,
Anlora i seu compare 2
A vènno con d'comare

Ansèm a d'aitri amis ;
A d' aitri amis ,
E peui sarà ant quaich stansa ,
A mangio a crpa pansa ,
E mi m' leco ij barbis ,
Leco ij barbis.

O via là mi t' lasso ,
Margòt fame coragi , 2
Arvedse un autr viagi ,
I m'peus papì fermè ,
Papi fermè :
Tra tant i son ant coula
Ch'i veui dè un caus a l'ola
Pr nèn ste li a crpè ,
Ste li a crpè.

Pr mi n' j stagh pi gnanca ,
Ch' a l' è dautut tròp cròja , 2
I veui mandèla al bòja
Con sò bèl umorat ,
Bèl umorat ;
E tute ste patronne
Son triste , e sfondradonne ,
Ch' a v do ampò al folat ,
Ampò al folat.

Sfogo lamentevole di Gervasio abbandonato dalla sua Biasina.

CANZONE XXVII.

Che sfortunassa maladèta
Ch'a m'fa giumai virè 'l servel,
I n'eu pi nèn un'ora chièta,
A l' è una ròba da cotèl.
Coula Biasinna tant crudèla
A l' è la causa del me mal,
(Oh ch'a m' vèn caud a ñominèla,)
A m' stima giust com' un stival.
A l' è bin esse bandaròla,
A l'ha cambià talmènt d' umor,
Disènd pr tut (ela pa dròla?)
Mach a buchème ch' i fas por?
Ch' i son restà pès ch' un morbèri,
Ch' i son tant spòrch, e tant maunat,
Ch' i fiairo pi ch' un simitèri,
Ch' ij son drocà giù dij garat.
Pur minca poch i m' sguro, e m' lavo,
I stagh pa manch ant un condut,
E smijlo pa ch' i sia 'l diao,
A m' par ch' i son pa gnanch tant brut.
Mi fin adès j' era soa giòja,
So rancacheur, e tut l' cui drit,
Adès a m' buca com' un bòja,
E giubilría a vedme frit.
Finor a smiava ch' a m' volèissa
Una binassa da sciatè,

Adès quandbin i l'andorèissa,
A m'dis ch'i vada ampò a ratè.
Da peui ch'ai va coul Giaco Stòrta,
A s'è lassasse caparè,
Butandme mi darè dla pòrta
Con un bèl pòr piantà darè.
L'è tuta lì mach con so Giaco,
Ch'a l'ha un tratè da mamaluch,
E mi, quandbin i fèis d'miraco,
Tant vènta stèmne astà s'un such.
I digh a ti turca infèdèla,
Mi ch'j heu chità mach pr to amor
Lugrèssia, Giulia, e Gabrièla,
Adès i n'hai nè ti, nè lor.
Costa è la paga, o cheur d'pèra
D'nèn pi volèje fème almanch
Una mès'onsa d'bonna cèra,
Ansì t'm'guarde papì gnanch?
Mi seu pi nèn dont mai viréme
Tant com'i rèsto bèl e fòl,
I son tèntà d'andè a nième,
O d'atachème un las al còl.
Còsa n'avrastu smorfionassa
Quand tò Gèrvas a sarà mòrt?
Sarastu fòrsi peui pi grassa?
Chi tra noi doi avrà peui tort?
Chi m'avèiss dit ch'una Biasinna
Avèiss avù così un cheur fard,
E ch'a m'avèis virà la schinna,
J'avrìa daje del busiard.
Pr mi seu nèn s'a t'ha anmascate,
O s'i t'has pèrs i sèntimènt:
Com valo mai ch'i t'sès lassate
Ancarogni tant fassilmènt?

Veustu peui nèn ch' 'l mond descora?
Sastu la gènt còsa diran?
A ti, ch' i t' sès na traditora,
A mi, ch' i son un barbagian.
Coul me rival, s' i vènno a pièlo,
A sèntirà s' i son codògn,
Sì sì, ch' i veui acomodèlo
Ant un fojòt com' a fa bsògn.
Ilo stareu vaitè ch' a vènna
Un dì pr là ant ij me faseui,
I t' assigur, ch' a m' dà pa pènna
D' fèje surtì i buèi pr j' eui.
I t' sès pa ancor dont i t' figure,
I m' savreu bin tant argirè,
Ch' i t' fareu piè d' aitre msure,
E fètlo ancora sospirè.
Ma giura Non e la Volvèra,
S' a fus almanch un bon partì,
T' sarìe ancor an quaich manèra
Tra sout e dsour da compatì.
Ma piè una rova tant descaussa,
E abandonè così Gèrvas,
Giust com s' i fus monèa faussa,
L' è lo ch' i peus pa dèmne pas.
Cost è un afront! cos' haine fate?
Ma dimlo ampòch lì tut ariond,
I t' heu pa gnanca galufrate
La toa pitansa da sul tond.
Mìa Nòna m' ha sèmpre avertime
D' lassè 'l fumlam ch' a l' era mèi,
Prchè m' avrìo mach tradime,
L' è bèl avans bin pur trop vèi.
Ma i veui giughè tre lire d' toma
Ch' ai vnirà un dì ch' i t' me sercras,
E mi t' voltreu 'l pi bèl d' Roma,
Così to dan peui si t' gratras.

Dialogo tra due Fratelli, uno de' quali non vuol travagliare.

CANZONE XXVIII.

O via sbrighte Gian Matè,
Vastu ancor nèn a travajè,
Astu fors l' sparm adòs
Ch' la fatiga t' rompa j' òs?
Astu fors l' sparm adòs
Ch' la fatiga t' rompa j' os?
Còsa tènstu parlà d' guai
Tut 'l dì con to travai?
Smijlo pa ch' i sia vèndù
Pr la pèl, e pr 'l mnu!
I lo sai ch' a l' è già un pès,
Ch' i t' sès un gargas e mès,
I t' vorie mach fè 'l sgnor,
E ch' ai fus pa un dì d' lavor.
Sèntì un pòch che tajalargh,
Dislo pa ch' i son un gargh!
Fa pa tant 'l ciaciaron,
Ti ch' i t' sès 'l prim poltron.
T' has rason brut ceca poi;
Tira 'l bòc, ch' è to da doi,
I t' sès pro dij pi spèdiènt
Pr fè travajè i teu dènt.
I t' me rompe già ij garat
Pr cantètlo ciair e nat,
A m' vèn già la stissa al nas,
Lasme ste, furnisla, e tas.

I sai-pro to sèntimènt,
Ch'a l'è d'vive a tradimènt,
Aine mi da fè 'l fachin
Pr mantnì to bèl bochin?
A m'n'anpòrta pa un patach,
Mi veui pa butème a bsach,
I son pa così bagai
D'amassème ant 'l travai.
Fassa d'manch d'travajè
S'i t'has veuja d'sgrufiè,
S'no fa, cont me bèl, tabus
D'andè crostionand aji us.
Pataloch, cos'astu ti
Da crussiète pr lolì?
An tal cas j'andromo ansèm
Quand i sio a coul estrèm.
Va ti sol mostas da can,
Mi m'guadagno pro me pan,
Ma pr ti t'has da crpè
Ant un fòs, o s'un liamè.
I t'farie mèi gamacc
Sì ala fè, s'i t'stèisse cacc,
S'an fus nèn ch'i somo frèi,
I sarío già a cavèi.
I t'hai già arnonssià da frèl
Tèsta d'aso e da çrivèl,
Stame pa tòch d'animal
Maipì nominè pr tal.
O via dame mia porsion,
E venomo a division,
L'è sigur, ch'tra noi doi
I faromo mai bon còi.
Vare piè la toa porsion
Su le giaire del Sangon,

I t' has già mangiala almanch
Dodès vòte pi ch' d' manch.
La mia part, messè Pancras,
I la veui fin ant un stras,
T' has bèl dì, bèl ciacotè,
T' has da fè con Gian Matè.
Bin ch' i t' sie così trist,
T' sès pa gnanca l' Anticrist,
Fa pur tut lo ch' i t' savras,
Mi m' n' ampòrta pa un spuas.
J' heu tant cheur, e tant bon front,
Ch' i m' fareu pro dè me cont,
I t' vedras a to dispèt
Ch' i m' seu fè portè rispèt.
Astu ancor nèn pro ciancià,
Oh che lènga da stropià,
I t' m' has fait gonfiè 'l servèl
Giumai gròs com' un tinèl.
T' has bèl esse un marochin,
T' m' fas pa bassè 'l babuin,
Elo giust ch' i leca 'l mon?
I m' fareu pro fè rasòn.
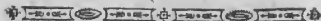
Giorgio a Catarina

CANZONE XXIX.

Catlinna fin a quand
Aine da ste pènand
Con me cheur afanà,
Con me cheur afanà,

I son continuamènt
Ponsù da un sèrt tormènt,
Ch'i seu pa còsa sia,
Còsa sia,
Ch'a m'rènd bèle brovà,
Ch'a m'rènd bèle brovà.
S'i guardo i teu bèi eui,
I vad an breu d'faseui
Stupì com' un oloch: 2
S'i buco coul bochin,
(Ohi de de mi povrin)
I pèrdo la paròla,
La paròla,
Ch'i smio un barbaboch. 2
Coul mostassìn tant bèl,
Ch'a l'ha tra carn e pèl
La fior del lait e vin; 2
Dont elo coul pitor
Con tuti i seu color,
Ch'a veuja dèsse d'arie,
Dèsse d'arie
A fè un ritrat pi fin? 2
Coul to parlè grassios,
Coul trat tant manièros,
E coul umor bisar, 2
Tra tut m'ha carpionà,
O pr mèi dì anfnojà,
Ch'a vènta ch'i t'adòra,
Ch'i t'adòra,
Pr me corin pi car. 2
Coul spiritin ch'i t'has,
Oh! coul lì sì ch'a m'pìas,
Ch'i peus pa dite tant, 2
Con coul gèntil descours
I t'ancantrìe j'ors,

I such, e fin le père,
Fin le père,
Si, date pur coul vant. 2
Bagianna veuime bin
Ch' a t' costa pa un quatrin.
E gnanch un doidnè d'pi; 2
I t' ampromat sul pat,
Ch'i t' sareu nèn ingrat,
T' avras pa da pèntite,
Da pèntite,
Nè lamèntète d'mí. 2
I t' m' provras sincèr,
Costant, e dur com' un fèr
An tute j' ocasíon, 2
Fa pur l' espèrimènt,
E peui tèn bin da mènt;
E s'i digh la busía,
La busía,
Sbrgiairme con d' sgrognon. 2
Crdme pur me gioijn
Ch'i t' veui tuta mia bin,
E peui ancor un tòch, 2
E chi conas to umor,
S' a t' buta nèn amor,
Vènta bin dì ch'a l' abia,
Dì ch'a l' abia
Un spirit da massòch. 2
Dì ch'i son un savat
S' i m' but pa a ghisa gat
Pr fète servitù, 2
Tant com' i son portà
Da bonna volontà
Vers ti me ranca fidigh,
Ranca fidigh,
Quand a m' cọstèis 'l mnu.

T' avríe tuti i tòrt
Fr ditla pian e fòrt
S' i t' m' burlèisse ancor, 2
Ma còsa i m' pijne sgiai?
No no ch' i crdreu mai
Ch' a s' peussa dè ch' i t' abie,
Dè ch' i t' abìe
Un cheur tant traditor. 2
T' avras sinquanta amis,
E tuit a t' sarà vis
Ch' a t' veujo na gran bin, 2
Ma un cheur parai del me,
I t' has bèl dì, e bèl fe,
Ti t' veule pa trovèlo,
Pa trovèlo
Lontan da sti confin. 2
O via tocla li,
Arvedse un' autr dì,
Mantènte 'l cheur giojos, 2
E buta nèn an stat
To Giòrs a dvantè mat,
O cara mìa Catlinna,
Mia Catlinna,
Lolì sarìa ontos. 2
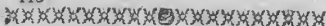
Un Padre imbrogliato, che non sa a chi debba dare la sua Figlia.

CANZONE XXX.

J' hai una fia da maridè,
Ma mi seu pa a chi l' hai da dè,
Son ambrojà,
Anterdoà,
Mi 'n seu còsa i m' toira, vad via studiand,
La fia va sospirand,
Oh là pr mi seu pa a chi l' hai da de,
Son ambrojà, anterdoà,
Oh la pòvra fièta.
Quand i la daga a quaich Cavajèr,
La magior part a son lingèr,
Ma tant a son
Pièn d' ambission,
Con tut lo ch' a sio carià dsour ai erfi
Da dèbit, e sènt ambreui.
Oh là ec.
Quand i la dèissa a quaich Avocat,
Coui lì l' han d' grinfe pès ch' ij gat
Pr sgrafignè,
E peui grignè
Monsènd con soe ciance le borse a la gènt
Ch' a s' buto pr seu cliènt.
Oh la ec.
Un Mèdich fa pa pr ij seu dènt,
Prchè ch'a masso tròpa gènt,
E smia ancor

Ch' a sio pa lor
Ch' a n' abio la colpa, prchè ai manca nèn
D' rason e scuse un sach pièn.
Oh là ec.
I veui pa dèla a un Procurator,
Ch' a son mach bon a fè d' armor,
E an sitassion
A fan 'l tron,
Ch' a smia ch' a s'veujo ranchèsse ij barbis,
E tant a son bon amis.
Oh là ec.
Un Ingignè la sposrà pa nèn,
Ch' a l' han tavòta 'l servèl pièn
Dij seu dissègn,
E tanti ingègn,
A fan peui ch' a rèvo continuamènt,
E son espòst ai cimènt.
Oh là ec.
I sparmö dèla a quaich Uffissial
Dait mach a scuffie, gieugh, e bal,
E pr dì giust,
A l' han tant sust,
Ch' a l' han so pènsè mach a ste alègramènt,
E dèsse ai divèrtimènt.
Oh là ec.
I veui pa gnanca dèla a un Nodar
Ch' a fan d' sotise sènsa par
Ant ij strumènt,
E testamènt,
Ch' a pòrto dle liti, e sconsèrt sènsa fin,
E tant a s' fan paghè bin.
Oh là ec.
No no ch' i m' lasso pa nèn ciapè
D' armetla a quaich Gratapapè,
Ch' han mach riflès

Al so intèrès,
A san plè la pola, ma con tuta pas,
E mnème la gènt pr 'l nas.
Oh là ec.
Parlè d' Sirògich l' è tut an van,
Coi tiro tròp al sangh uman,
E lech dij dnè,
A s' buto a mnè
Le cure tant longhe ch' a l' han mai pì fin
S'a j' è da gratè d' quatrin.
Oh là ec.
Dèla a un Spesiari m' agrada pòch,
A son mach bon a fè d' paciòch,
E van sgatand
Di quand in quand
Con soe siringhe la pòrta dla pas,
Guardè s' a son d' fica nas?
Oh là ec.
Parland dij Musich, nessun l'avrà,
Coui vivo tròp despènsièrà,
E tant vnù,
L' è dlongh fondù,
Prchè lo guadagno cantand, e sonand,
L' è lo ch' a van mach sgairand.
Oh là ec.
Veui pa asarèla con quaich Banchè,
Prchè la banca ai peul manchè,
E chial dè un gnach,
Ma dij pi sach,
E peui piè la gèsia, o scapè a gran galòp,
Son colp ch' arivo pur tròp.
Oh là ec.
Dèla a un Marcant a l' è un po scabros,
Coui veulo fè tròp i grandios,
A sègn ch' ormai

A marcio uguai
Ai Cont, e Baron, e Vassai, e Marchès,
E tut va peui mal e pès.
Oh là ec.
Un Nègossiant, bin ch' a smia fòrt,
Coul lì va pià quand a l' è mòrt,
Ch' anlora peui
Ai seurt j' ambreui,
E bin ch' un ij veda marcè tant sul fus,
L' è pa tut òr lo ch' a lus.
Oh là ec.
Son pa sì fòl dèla a quaich Pitor,
Ch' a stanto avèje d' pan pr lor,
E son mès mat
Peu ancor sul pat;
E fait mach a lunà risguard al travai,
Quandbin a sio ànt ij guai.
Oh là ec.
Veui pa ch' a pia un Agrimènsor,
Ch' a stan al vènt, frèid e calor
A trabuchè
Le strà e ji sentè,
Pianure, montagne, busson, e rivas,
E bòsch pr suit e pautas.
Oh là ec.
Nessun Gablè sarà mai sò Spos,
Ch' i seu ch' a son tròp gramignos:
A j' è del stènt
Tèribilmènt
Pr costi ch' a s' buto anfnojèsse con lor
D' surtisne sènsa brusor.
Oh là ec.
I veui pa dèla a gnun Fondichè,
Ch' a sènto d' spèssie a tut andè,
E dan mai franch

So suchèr bianch,
Ma sèmpre lo mescio d' farina d' formènt,
Guardè s' angano la gènt.
Oh là ec.
L' avraine fòrsi da dè a un Soldà?
Ch' ancheui son si, doman son là?
E peui a l' han
Mach un pcit pan,
E apèna na paga d' andè vivotand,
L' è lo ch' a van marodand?
O là ec.
L' haine da armete a quaich Cassador,
Ch' a san tnì cura gnanca d' lour,
Ma tut 'l dì
Marciand pr lì
S' scaudo l' urinna, s' strasso ij gonèi,
E vènno pa vaire vèi?
Oh là ec.
I la dagh gnanca a gnun Balarin,
Ch' an giovèntù fan ij gridlin,
Ma peui chiètà
Da sèrta età,
Ch' le gambe comènso già fè genojat,
A fan dij pcit boconat.
Oh là ec.
La dareu mai a gnun Giugador,
Ch' a peulo mai dvantè gran sgnor,
Ma fan sautè
Tuti ij seu dnè,
E d' vòte a giugrío le braje, e 'l vestì,
E peui mangè d' pan mufì.
Oh là ec.
Con un Sartor a j' è nèn da fè,
Coui son desdà mach a robè,
E d' vòte ancor

Guasto 'l lavor
Pr fè ch' a j' avansa dij bon scaparon,
E fèsne braje e gipon.
Oh là ec.
Gnanch i veui dèla a gnun Cusinè,
Ch' a son tròp caud a ciupinè,
Prchè ch' a son
Sèmpre al tisson,
E la magior part son bisar com d' mulat,
E squasi tuti sporcat.
Oh là ec.
Un Mulinè m' arvenrà pa mai,
Coui neuit e dì son al travai,
E peui ancor
Da coul armor
E d' l' eva, e dle rove, e dle père d'mulin,
A rèsto ciòrgn com d' tupin.
Oh là ec.
Dèla a quaich Osto sarà pa bin,
Coui son ficà sèmpre ant 'l vin,
Ch' a van toirand,
Pastrociand,
E tant a lo vèndo pr bon pi nì manch,
Giurand ch' a l' è tut vin franch.
Oh là ec.
I la dareu mai a un Ciarlatan,
Ch' a san tròp bate e virè man,
An conclusion
Son ciaciaron,
E con soe ciance ancantrío 'l folat,
Ma tant a son tuit povrat.
Oh là cc.
Tra Viturin, e Barcareul
A j' è da fè a trovè un bon fieul,
Prchè son gènt

Tant insolènt,
Ch'a temo pa vaire nè Dio, nè i Sant,
Ansoma son tròp furfant.
Oh là ec.
Oh che spropòsit dèla a un Paisan
Ch' a l'han d' servèi baravantan,
A son stissos
E pontilios,
E pr l' intèrèsse a vèndrio la gènt,
E pare, e mare, e parènt.
Oh là ec.
Gnun Botègari, e gnun Artesan
Avran l'onor d' spòrsie la man,
Prchè coui lì
Part son falì,
E part a s' angigno pr rif, e pr raf
A vive su i seu ciaraf.
Oh là ec.
Già ch' i sai nèn a chi l'hai da dè,
Ch' a staga ampò da maridè,
Almanch così,
E chila, e mi
Staromo pi chièt nòstra vita durant,
A l'è 'l ripiègh pi sbrigant.
Oh là ec.
Già ch' i seu pa a chi l'hai da dè,
Così i sarai
Fòra dij guai
Tant mi, com mia Fièta.

Del Ferravecchio.

CANZONE XXXI.

Sa chi veul vènde 'l mnù,
Mi soun 'l feramiù
Ch' i compro bon e gram, 2
Lassève ranchè i dènt,
Mi ij cato prontamènt,
Pagandie lon ch' a valo,
Lon ch' a valo,
Ch' a l' è sinch sòld 'l sènt. 2
E s' i volèisse ancor
Peui vèndme pr dsor
Vòstre mangiòire ansèm, 2
Mi tant ij comprrai,
E bin ch' iv ij pagrai
Sènsa ch' i m' fasse crèdit,
Fasse crèdit,
Prchè mi veui gnun guai. 2
Mi son un òm d' angign,
Ch' i cato fin ij sign,
E le parpèile d' j eui : 2
I comprereu i cavèi,
La pèl, e fin i buèi,
Giustomse mach del prèssi,
Mach del prèssi,
Ch' a sio brut o bèi. 2
Mi son sì pr catè
Fina j' onge dij pè,
E coule ancor dle man, 2

Con pat e condission,
Fomo pòche rason,
Ch' a sio tute antrèghe,
Tute antrèghe,
E nèn a tòch e pson. 2

Pr le servèle peui,
L' è giusta lo ch' i veui,
E ch' i vad mat sercand, 2
I na treuvo con stènt,
E particolarmènt
An tèsta dle fumèle,
Dle fumèle,
Ch' a son mach piènne d'vènt. 2

D' lènghe mi na veui nèn,
Ch' i n' heu già un arbi pièn,
Ch' a m' ambarasso mach, 2
I na veui pi catè,
Ch' a s' peulo pa esitè,
A l' è una marcansía,
Marcansía,
Pi prèst da lassè ste. 2.

I compreteu an tal cas
Pi prèst j' oríe e 'l nas,
Ch' a m' torna un po pi a cont, 2
J' oríe an conclusion
Son bonne a fè d' tacon,
Dij nas i na peus fène,
I na peus fène
Dij bèi e bon stopon. 2

S' ij avèiste dij gavas,
Ch' a v' dèisso d' ambaras,
Fèje tajè a me cont, 2
Pur ch' a sio grossat,
E nèn sti pcit cassat,
Mi tant ij compre ancora,

Compro ancora
Pr fène dij barlat. 2
I marcandreu i polmon
Mediant ch'-a sio bon,
Nè mangagnà, nè toch, 2
E su tuti i marcà,
Savì lo ch' j heu pagà?
Trè sòld e mès la lira,
Mès la lira
Cheur, fidich, e corà. 2
Dij lavèr e manton,
S' i na volì un doson,
Ciapème dunna al mot, 2
E s' i volì ant un bòt
Tre psete del gariòt,
O sia garsamèla,
Garsamèla,
I dagh man al borsòt. 2
Volì vènde ij genoi,
Mi ij cato tuti doi
Pr fène d' massucat, 2
E peui s' a v' agradis,
I pio dco i polpis,
O sia bot dle gambe,
Bot dle gambe
S' a son dur e massis. 2
L' è giustamènt ancheui
Coul dì ch' i cato j' eni,
Prdì pa st' ocasion, 2
E fèvie prèst gavè
Tra tant ch' i conto i dnè,
Prchè mi sçu pa dive,
Seu pa dive
Quand i podreu tornè. 2

Vèndme le man e i bras,
I ciape un mès crosas,
Còsa volive d' pi? 2
I pio dco 'l rastèl
Dla schinna s' a l' è bèl
Dasandve quatr lire,
Quatr lire,
Ch' ij tire pa al masèl. 2
Volive vènde j' os,
Mi cato pcit e gròs,
E i pago doi sòld l' un, 2
Andè dont i vorì,
Miraco s' i trovrì
Un autr ch' veuja dève,
Veuja dève
Tant com' i v' smenno mi. 2
I nèrv da sul copat
Tut giù fin sui garat
Mi ij compro tuit afait, 2
A j' è la tassa an scrit
Pro faita ancor da drit
A sinch e doi la lira,
Doi la lira,
Còsa volì tni dit? 2
O via somne antèis?
Ch' i daga man al pèis?
Contomne dij quatrin? 2
A m' è pa vantagios
A ste sì tant ossios,
Sbrigoma prèst facènde,
Prèst facènde,
S' nò stème tuit giojos. 2

Le Serve de' Preti secolari.

CANZONE XXXII.

S'i m' volèisse dè da bèive,
Mi v' cantría una canson
Su le sèrve d' sèrti Prèive
Tabaleuri, e tròp mincion,
I voría ch' i rièisse
Vòstra part sigurámènt,
E ch' da pr tut i dièisse
Ch' a va dait divèrtimènt.
Sul prinsípi ste patete
Vènta vede com' a fan,
A stan nèn a fè d' barslete,
Lèste an gamba, adrète d' man,
A son brave mèinagère,
A fan tut con un bon gust,
E pr tute le manère
A fan vede ch' a l' han d' sust.
A fan subit le bigòte,
Le Simonne, e tòrsacòi,
Savie, e chiète com marmòte,
Anganrío i savi, e i fòi;
Ma lo fan pr guadagnèsse
Un bon nòm e arputassion,
Pr podèje assicurèsse
Ant la grassía dij patron.
Quand a j' han acaparaje,
A comènso lingèrmènt
A çaussèsse lor le braje,

Ma così insènsibilmènt,
Ch' ij bon Prèive d' ordinari
A s' acòrso nèn afait
D' esse pià com tanti giari,
O moschin bagnà ant 'l lait.
I patron ch' a n' han già fane
Una stima, e bon concèt,
A s' afido a coule giane,
E s' na stan con so cheur chièt,
Armtèndje pòch pr vòta
Coule ciav, e coui ciavin
Del granè, dispènsa, e cròta,
Dij bùrò, e dij crdènsin.
Quand a s' treuvo montà an sèla
Con la brila, e redne an man,
A comènso peui bravèla,
E butè pr tut sò gran,
E com mèistre dla finessa,
A van mnand con tuta pas
I patron pr la cavessa,
Pr la barba, e pr 'l nas.
Fait ch' a l' han le gate mòrte,
A s' van via impossèssand
Con manère drite e stòrte
Dla bachetta del comand;
E i bon Prèive, (soma grassia
A fè i bòrgno, ciòrgn, e mut)
E ste tiòrbe con audassia,
Tramantrè masènto tut.
Ai fan vive com' a veulo
Ant 'l bèive, e ant 'l mangè,
A stirasso fin ch' a peulo
Con la scusa d' avansè;
Ma lor son pa tant tomone,
A stan pa a coula passion,

Son volpasse sfondradone,
Ch' a l' han sèmpre i seu scondion.
Oh che brave conterlòire
Ch' a san fè costi trombon,
Che sibille, che dotòire,
Che sèntènse, e che rason!
E i patron fait a l' oloca,
Ossèrvè com' a stan lì
Con la lènga, e i dènt an boca
A scotè lo ch' a san dì.
A bèi pòch coste servènte
(Gnun lo peul pa nèn nèghè)
Van restand impertinènte,
E boriose a tut andè,
E sti Prèive ancor a rio
Sènsa die bin nè mal,
Ch' an criandie a dubitrío
D' fè quaich gròs pecà mortal.
S' ai vèn mal a coule siale,
Pòvri Prèive fòra d' lor!
Van virand com le farfale,
E butand la ca sout dsor:
Dlongh 'l Mèdich e Spessiari,
E Sirògich, e 'l folat
Sènsa dan del so salari
A ș' ij treuvo lì ai garat.
Quanta cura, quanti esame,
Che consulte, e che d' rason!
Gnanch antorn a le gran Dame
A j' è pa pi d' atènsion:
A spèndrío ste tèndinne
Fin 'l cheur (oh i gran codògn!)
Pr provedie le mèisinne,
E tut lo ch' ai fa da bsògn.

Andaran a visitèjè
  Dès, o dodès vòte al dì,
  E s' un stèissa lì a contèje,
  A pasrà quaicòsa d' pì;
  Tramantrè coule smorfiasse
  San tirè le soe botà,
  E fè bin le soe vergnasse
  Tut pr esse papotà.
Dije un pòch a costi Prèive
  S' ancalran. anvitè d' gènt
  A soe ca pr mangè e bèive
  Sènsa so consèntimènt ?
  Che disnè, che bèla sinna
  Ai farío sti ciapas,
  Ai tratrío a la slandrinna
  Con un moro da cagnas.
Vènta pa ch' ij Prèive fasso
  I bravas, o j' armognos
  Con ste bisse ch' ai sbramasso
  Dandie subit su la vos;
  E sti pòvri tiroliro
  Fait al breu dij strassasach,
  Ossèrvè com' a s' artiro
  Con la soa bèrta an sach.
Chi vorà mai dèsse d' arie
  Con sti Prèive a fè un contrat,
  S' le servènte son contrarie,
  Son inutil tuti i pat;
  Vènta prima pènsè d' fèje
  Cort a lor, e con d' prèsènt,
  E caresse caparèje
  Pr podèje otnì l' intènt.
D' sèrti Prèive ai veulo finna
  (Fòrsi i lo savrì pa ancor,)
  Quand a son a disnè e sinna

Gòdie a tao ansèm a lor;
Costa sì l' è bin da scrive
Fin al Papa d' Cavorat,
Oh i taborn, còsa na dive?
Ai n' è bin da fè un librat?
Pòvri dodo ch' a bogrío
Gnanch la punta d' un cavèi
Sènsa prima ch' ai lo dio,
E ch' a ciamo so consèi;
E lò ch' lor treuvo a propòsit,
Con tuta puntualità,
Quand a fus bin un spropòsit,
Lolì dlongh a l' è spuntà.
Quand ai sauta 'l rat an tèsta
D' vòte pr divèrtimènt
A ste sòrbe d' andè an fèsta
A soe ca a trovè i parènt,
Vènta vede che mèinagi,
E sti Prèive a patojè
Pr prontèje l' ocupagi
Sènsa rie, o gasojè!
Quand la sèrva è peui partía,
E ch' 'l Prèive rèsta sol,
A sta giust con l' alègría
Ch' a sta un gat ansima un rol;
Ma coul dì, ch' a sa ch' ariva,
Oh che gòi, o che festin!
Ai va ancontra con dij viva
Tut an glòria ant un sestin.
Quand i veuje intrè ant la scuflia
A sti Prèive, e fevie amis,
Caressè coula brnufia,
Ch' a ramassa e cheui 'l mnis:
I vedrì (i digh pa busía,
Ma la còsa com' a sta)

A confondve d' cortèsía,
E stropièvc d' onèstà.
I veui pa peui dì ch' a sio
Tuti quanti così gnòch,
Ma crdi pur lo ch' i dio,
Ch' i m' falisso bin d' pòch:
L' è un bèl seugn, se tra sinquanta
I na treuve doi o tre
Ch' a sio nèn dl' istèssa pianta,
I giugría fina 'l prè.
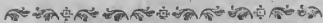
Regole e Costituzioni lasciate dal Successore di Giacomo Tros.

CANZONE XXXIII.

Com Giaco Tros m' ha dame
Pr soa cortèsía
La cariga cumpía
D' esse so sucèssor,
Pr vantagème 'l crèdit,
I veui fè tut me dèbit
Da bon règolator,
Da bon règolator.
Pr tant i son studiame
Fondà su l' espèriènsa,
A fè con diligènsa
Coste constitussion
E règole, ch' son bonne
A tuta sòrt d' prsonne
Amíe del pinton.

Guardè bin d' osservèje;
Prchè 'l bèl prim ch' a manca,
Ij la prdonno gnanca,
S' a m' dèis un mès milion;
Ma dlongh pr castighèlo,
I lo vedrì scanfèlo
Dal ròlo dij bronson. 2

Chi veul esse me sudit,
I veui bin ch' a copeta,
Ma d' eva, nè d' acqueta
Ch' a parla gnanch d' loli;
E vòstra usansa sia
D' andèvne a l' ostaría
Almanch sès vòte al dì. 2

Èmpive quand i bèive
La sanna sèmpre a randa,
Bronsògna lo comanda
Pr lège d' sanità,
J' è privo ch' a podría,
Bevèndla nèn paría,
Empì d' vèntosità. 2

A j' è peui n' autra causa
Ancor pi d' importansa,
S' i mantenrì st' usansa,
I smijrè tuit a mi;
J' acquistrè fin la simma
D' glòria, onor, e stima
Fasènd sèmpre così. 2

I vòstri fieui mnèje
An vòstra companía
Sovèns a l' ostaría
Pr dèje educassion,
Così pòch a la vòta
J' anlève gènt devòta
Dla doja, e dl' amolon. 2

I veui ch' i v' ambriache
Sèt vòte almanch pr smanna,
Vènta piè cost' andanna
Com' a l' è convèniènt,
A scusa pr fè vede
A chi vorà nèn crde,
Ch' i sè del règimènt. 2
Quand i sarì malavi,
Piè mai gnunna mèisinna,
Snò dij dècòt d' cantinna,
S' i v' veule arpatinè;
Lassè tuit j' Spessiari
Con i seu strafugari,
Ch' a v' ròbo mach i dnè. 2
Piè guarda ch' i desguste
Gnun osto, nè obèrgista,
Mincionè pa la rista,
Cost è un cap prinsipal;
E d' chi mai volive,
S' a l' è peui mach pr dive,
Fè pi gran capital? 2
Prima d' butève a bèive,
Guardè 'l vin, e nufièlo,
E peui après tastèlo
S' a l' ha bonna savor,
E s' i trovrì ch' a sia
Una pouvèr squisía,
Anlora fèje onor. 2
Sti vin ch' vènno da fòra,
Frtèvie pa gran còsa,
D' vòte una pcita dòsa
A stofia pi ch' un veul:
Pr bèive an abondansa
Con tuta argiovisansa,
Chitè pa 'l bon nubieul. 2

Ascotè bin cost ordin,
Ch'adès i vad a dève,
Ste gènt, ch'a pio j'eve,
Stimèje pa un luvin;
E fè mach amisissia
Con coui ch' j' avì notissia
Ch'a son amis del vin. 2

Mantnive sèmpre in grassia,
(Notè lo ch'i comando,)
E stème pa fè 'l brando
Con i marcant da vin;
E tnive a la bon' ora
Con i brindor ancora,
Ch'a son nòstri cusin. 2

Quand vòstre fomne brajo
Perchè ch'i v'ambriache,
Vènta pa ch'i v'atache
Al cheur coule rason:
Lassèje ch'a s'anrabio,
Ch'a pisto tant ch'a n'abio,
Voi aitri intant tni bon. 2

S'un v'anvitèis a bèive,
Usè mai ritrosía,
Ch'a sia dont se sia,
E guai a chi mancrà!
Così mi veui ch'a s'fassa,
S'a fus bin s'una piassa,
O an mès d'una contrà. 2

S'i se invità pr nòsse,
O quaich autra bafrada,
Fè vede a la brigada
Tut lo ch'i savrì fè;
S'ai fus bin d'marca casse,
Vènta pa nèn ch'i lasse
Vòstra part andarè. 2

Lavè giamai con d' eva
Gnun amolon, nè sanne,
A m' fan vni le canne
Sèrti spropositá,
Ch' a s' buto li a frtèje
Con l' eva, ch' ai peul dèje
Sènt male qualità. 2

Cariève mai d' fumèle,
Nè fomne, nè matòte
Andand a le gargòte,
Ch' a son mach d' ambaras,
Salvand ch' a sio d' coule
Ch' a n' auso bin le grole
Pr piè so bon sumiàs. 2

Piè mai gnunne dossaine,
Ch' a guastó mach la boca,
L' è ròba ch' un la toca
Bevènd dèl vin pr dsor;
Pr spiritos ch' a sia,
(I digh pa la busía,)
A pèrd tut 'l savor. 2

Sgurève mai con d' eva,
(Marchè lo ch' i veui dive,)
Nè i dènt, nè le zanzive
Pr nèn piè quaich flussion,
La qual podría fève
Gran prègiudissi, e dève
Sul cheur, o sui polmon. 2

Sa sa chi ha bonna veuja
D' intrè ant la mia brigada,
Ai costa pa un bèl vada,
Pur ch' a sbrovacia bin;
Ma pià partì ch' a l' abia,
A seurt papin d' an gabia,
Salvand ch' a tema 'l vin. 2

Ste règole, e stè lègi
Son pr comun vantagi,
Fène tuit bon usagi
An tute j'ocasion,
E dnans furnì i veui dive,
Ch'i şapie mantenive
Tavòta an bonna union. 2

Le Donne che vogliono il comando dispotico di casa.

CANZONE XXXIV.

Che sèrvei fait a granghía,
Ch' a l' han mai lassè ch' i dia,
Sèrte done d' ogidì;
J' han apènna maridaje,
Ch' veulo lor portè le braje
Alla barba dij marì,
Ala barba dij marì.
A fan subit le patronne,
E boriose veulo imponne,
Comènsand ausè la vos,
E i marì s' a son garòfo,
Ij vedrì là astà s' un-còfo
Bèi e cheuit, e maravios. 2
D' vòte a s' butò fè una cèra
La pi brusca, e la pi fièra
Compagnà dà sènt strincon,
E pr rèndse sostnue,

Tut 'l dì fan le borue,
E brbòto com 'l tron. 2
Dal prinsipi ch' a son gravie,
Vènta tnie da malavie
Con particolarità,
E stofiandie d' cortèsíe,
Sodisfèjè coule anvíe
Ch' ai venran an quantità. 2
Dio guarda a l' om ch' ai dièissa
Quaich paròla ch' ai pichèissa,
Dlongh a sauto com cravieui,
Crde pur a lo ch' i dio,
S' a podèisso ai scarpèntrío
An gavandie finna j' eui. 2
Dì un pòch a l' omo ch' a prètènda
D' antrighèsse ant quaich facènda
Risguardant al bon ciadèl,
Coula vèspa durgna e trista,
Ai darà talmènt la pista,
Ch' ai farà virè 'l servèl. 2
Vaire vòte invipèríe
S' atacran a sèrte ghníe
Da stimèje pa un quatrin,
E su lon faran d' lègènde,
Destacandne pr un pènde
Sènsa mai pi avèje fin. 2
Quand la fomna l' ha la stissa,
Gara a l' omo ch' a cetissa,
Vènta gnanch ch' a fassa fià,
A guadagna pi s' a lassa
Ch' a rasonna, e ch' a sganassa
Fin ch' as sia desgonfià. 2
Oh che fum sout coule scufie,
Ch' a l' han mai coste brnufie
Mal grassiose com d' aris,

Lor non veulo dipèndènsa,
Ma fè tut con prèpotènsa
Lo ch'ai dà ant 'l schiribis. 2
Un pòvr om con coste tèste,
Ch' veulo comandè le fèste, 2
E peu ancor i dì d' lavor,
A l' han pro bèl descausèsse,
Ch' a vèntrà pènsè d' chitèsse,
E nèn fè del bèl umor. 2
E tant pi s' a l' è ch' a sia
D' un' età già ampò splufría,
A l' è giust anlora 'l bon
Ch' a lo fan stè a la ticheta
Con sovèns quaich trebaudeta,
Angrumlì là ant un canton. 2
Son ancora pès sènt vòte
Coule là ch' fan le bigòte: 2
Oh che dròla d' santità!
Stan an gèsia con modèstia,
Ma con rabia peui da bèstia
A squintèrno tuit ant ca. 2
Ma savì lò ch' ai dà pènna,
A l'è 'l tròp bon tèmp ch'ai mènna,
E i marì ch' a son bagian,
(Ma so dan,) e prchè fèje
Tante gnògne, con lassèje
Coul cassul tant prèst an man? 2
Pòvra servitù, s' a s' pènsa
D' fè una longa permanènsa
Con d' servèi così slurdì,
Vènta pa ch' a s' lo figura,
S' ai capara pa a dritura
Con sposè dlongh so partì. 2
Na voulì dle pi baronne?
Pr podèje lor disponne

A so meud tuti j' afè,
Fan passè pr la stamegna
Coul bonòm fin ch' ai consegna
Coul ciavin, o ciav dij dnè. 2

S' a son giovo, s' a son bèle,
Dan sovèns an ciampanèle
S' ij galan ai van da rair,
E i marì l' han bèl butèsse
Sul sèrios e caprissièsse,
Tant e tant ai fan fè ciair. 2

A sèntì ste dotoresse
Quand a veulo fè paresse
So talènt ai oimo oloch,
A son sèrte drolarie,
Ch' a farío tombe d' rìe
Le galinne giù dal gioch. 2

Se 'l marì falis quaicòsa,
Ai fan subit la soa glòsa
Pr tirèlo su a caval,
E podèje con gran fèsta
Dèje dl' aso pr la tèsta,
Del codògn, e dl' stival. 2

Lo ch' a l' è d' economía
Lo fan pro su la famía
Con un studj prinsipal,
I vedrì com' a stirasso,
Ma bin pòche ch' a na fasso
Sul so pròpri prsonal. 2

A san pro fè so mèinagi,
Piandse lor pr fè bèl plagi
I bocon pi da golù,
E i marì stan a buchèje,
Ma n' ancalo pa arbrochèje
Chièt com l' euli i fòi folù. 2

Quand a l'han peui dla fiolansa,
Pr mostrè la padronansa,
E l'autorità ch'a l'han,
D'vòte ai pussio ste scalòrgne,
D'vòte ai tiro giù d'babòrgne
Strapassandie pès ch'un can. 2
Se 'l marì veul dì quaicòsa,
Ai arcarco ancor la dòsa
Tante vòte dopiamènt:
Maginè s'lolì ai fa pènna,
Con tut lò l'è mèi ch'a tènna
La soa lènga an mès ai dènt. 2
Ai na j'è ch'a l'han d'dòta
Tant da pièsse una marmòta,
O un sumiòt da fè balè,
Coule son pr l'ordinari
Pi sfrontà ch'un urinari,
E pi autère ant 'l parlè. 2
Vaire vòte l'òm magonna
Con cla fomna sfondradonna
Ch'a veul esse l'euli in tut,
E tavòta contrarièlo,
E s'a fa da bsògn strièlo,
Ch'a l'è ancor peui 'l pi brut. 2
Mi digh nèn, ma v'assiguro,
Ch'i seu nèn còsa s'figuro
Coste done anspirità,
Còsa dive voi ch'i sènte
Con j'oríe tant atènte
Tute quante ste vrità? 2
S'ai fus quaicadun ch'volèissa
Oblighème ch'i parlèissa,
A saría natural,
E probabil ch'i tochría

Sènsa tanta astrología
La radis d' tut 'l mal. 2

Mi diría a ste fumèle
Ch' a son tèste da crivèle
S' a fus bin su so mostas;
Peui après i sogionsría
Ch' a vèn tut dal' asnaría
Dij marì, ch' a son d' bambas. 2

Elo pa una còsa ontosa,
E dautut vitupèrosa
D' essie d' oimo tant oloch,
E ch' a veujo maridèsse
Squasi squasi mach pr fèsse
Tni pr tanti barbaboch? 2

Sul prinsipi prchè fèje
Tant dij dos, e prchè dèje
La bacheta del comand?
Andè pur adès an piassa
Publicand i bon pro fassa
Ch' i ciaprè di quand in quand. 2

D' or anans chi veul mariësse,
Ch' a procura d' atachèsse
A j' oríe sta canson,
A lasrà pr nèn falila
Arlamè giamai la brila,
S' a l' è nèn dautut tomon. 2

Antonio Pianca che vuol sposare la Figlia di Gio. Bernardo.

CANZONE XXXV.

Mi mi mi veu veui ma marjème
Fo fo fo foble ba ba baçat,
Chi chi chi veu veu veul pa pa parème,
Gna gna gna gnanca 'l fo fo folat,
Mi mi mi veu veu veui ma marjème
Fo fo fo foble ba bacat.

M'è m'è m'è ve ve venù veu veuja
Qui qui qui quindèdès di di fà,
Qua qua qua quand Pè pèdèr Pleuja
S'è s'è s'è ma maridà.
M'è m'è ec.

Già già già n'ha n'hai pa parlane
Co co co con-i pa parènt,
Tu tu tu tuit han mo mostrane
A a agra gradi di mènt.
Già già ec.

O o o che che ma ma tò tòta
D'u d'u d'u d'un bè bèl ta talènt;
Co co co con una dò dòta
D'eu d'eu d'eu d'eut scu cu d'a d'argènt.
O o ec.

L'è l'è l'è un amo morosa,
Ch'a ch'a ch'a m' fa fa pro pro ocin,
Be be be bèla gra grassiosa,
L'ha l'ha l'ha nò nom Cla clarin.
L'è l'è ec.

A l'è l'è l'è una fi fi fia
D' d' del me me mèi umo umor,
Ma ma ma mai la pa paría
J'heu j'heu j'heu vi vist fi fin or,
A l' è l'è ec.
D' u d'u d'u d'una fa famía
Bi bi bi bin avo vosà,
Dle dle me me mèi ch'a ch'a ch'ai sia
A a ant sta sta bo borgià.
D' u d' u ec.
L'è l'è l'è erèdi ditèra
Lo lo lo ch'è ch'è 'l pi pi bèl,
Ma ma ma qua qua quand so sout tèra
Si si si sia so so frèl.
L'è l'è ec.
A cia cia cia ciaprà anco cora
Qua qua qua quaicò còsa d'bon,
Sa sa sa sarà la la la dmora
Pi pi pi d' sènt do doson.
A cia cia ec.
Se se se sènsa i ba baga gagi
A a ant u u un cò cofnat
Da da da fè un ca cariagi
D'u d'u d'un bo bon asnat.
Se se ec.
J'heu j'heu j'heu pè pènsè d'piè pièje
Do do doi vi vi vir d' dorin,
Seu seu seu do dont tro trovèje
Pr pr pr un se sechin.
J' heu j' heu ec.
Fa fa fa fas co co cont d've vestilà
Da da da dan te tèsta ai pè
D'rò d'rò d'rò ròba su su sutila,
La la la lassè sème fè.
Fa fa ec.

I veu veu veu veui nèn fè fème
Bu bu bu burlè lè da da gnun
Ne ne ne svergo svergognème,
A a a l'è l'è tu tut un.
I veui ec.

L'è l'è l'è me mèinagè gèra
Pr pr pr prso sonna d' sust,
E cu cu cu cusi sinèra
D'u d'u d'u d'un gran bo bon gust.
L' è l' è ec.

Co co co costa l'è l'è fi fia
Del del del ma mane nescard,
Co co co coul ch'a ch'a l'a l'avía
Nò nò nòm Gia gian Be bernard.
Co co ec.

Ve ve ve vènta ch'i ch'i ma manda
Lo lo lo me messagè
Fe fe fe fèje je la la la dmanda,
E e e sbri bri brighè afè.
Ve ve ec.

So so so son Tò tòni Pia pianca,
Ba ba ba basta di di lo,
A veu veu veu veul pa pa gna gnança
Di di di dime ch' ch' d' nò.
So so ec.

Li Cronichismi.

CANZONE XXXVI.

Ascotè s' i veule rie,
Bin ch' a s' trata d' un afè,
Ch' a l' è sènsa di busíe
Pi matèria da piorè,
Ch' a l' è sènsa di busíe
Pi matèria da piorè.
M' è sautà l' umor d' archeuje
Quanti cronichism, e maj,
Quanti aciach, e quante deuje
A sti tèmp son pi usuai.
Quanti aciach ec.
Ognì ca, s' i riflètomo
L' è giumai un ospidal,
Chi patis dolor d' gomo,
E chi è sbors com' un caval.
Chi patis ec.
Chi s' lamènta dla dernèra,
E chi dla palpitassion;
Un a cria pr mal d' pèra,
N' autr pr le contrassion.
Un a cria ec.
Chi è sogèt a le caudanne,
Chi ale sfite, chi ai vapor,
Chi a tirè d' sarabadanne
Ch' ai sfogonna l' as da fior.
Chi a tirè ec.

D' aitri van bofand pr dsora,
Tant ch' arlamo squasi mai,
D' aitrì son mès an malora
Dai gran acid, o gran sai.
D' aitri ec.
Sènti un po coui là, ch' a tusso,
Com' a pianto dij passon,
A par giusta ch' a tabusso
Su d' botai, o su d' arcon.
A par ec.
Osservè s' a son burlète
Sti tramblaire mòi com biock
A fè d' sèrte piroète,
E strabaus com tanti cioch.
A fè ec.
Tni da mènt sti fiacafave
A stantè mastiè 'l bocon,
Com' ai calo giù le bave
Dant la boca sul manton.
Com' ai calo ec.
Scotè coui dla gola gròssa
A tranfiè con tanti beu;
Guardè coui ch' a l'han la mòssa
Ch' 'l mangè ai va tut an breu.
Guardè coui ec.
Ai n' è tanti ch' a scataro,
E ch' a fan dij caponat
Giaun e vard, e na spataro
Dij baros, e dij tanat.
Giaun ec.
Chi va mat pr quaich chitara,
Chi pr sciatica sopiand;
J' un 'l granf ai fa dè an zara,
J' aitri andè tut rancassand.
J' un 'l granf ec.

Sti mès bòrgno, e dur d'oría
  A l'avran dco bin a car
  D'esse scrit ant la partía
  Dle langregne, e dij catar?
  D'esse ec.
L'è bin giust ancor fichèje
  Paralitich e gotos,
  A vèntrà pa desmèntièje
  Gènt ch'a son tant fòrt an vos?
  A vèntrà ec.
Chi patis dle flussionasse
  Minca pòch ant'l gariòt,
  Ant j'orie, ant le ganasse,
  O catar ant ij spalòt.
  Ant j'orie ec.
Chi è sogèt ala mingranna,
  Chi a mal d'stòmi, chi ai dolor,
  Chi è tant stitich, ch'ogni smanna
  Va una vòta al cagador.
  Chi è tant ec.
Un è mars, un autr ha un siro,
  N'autr ha pòch o nèn d'aptit,
  Un ha i nèrv del còl ch'ai tiro,
  Ch'a peul nèn portèlo drit.
  Un ha ec.
D'umor frèid, ciavèi, e scròle
  Ai na jè pa mai mancà,
  D'lurdison, zanzive mòle
  Sènsa dènt, o descarnà.
  D'lurdison ec.
Ai n'è tanti ch'a tramolo
  Chi dla tèsta, chi dle man;
  Ai n'è d'aitri ch'j'eui ai colo,
  Ch'a smia breu dij pissacan.
  Ai n'è ec.

Quanta gènt con d' fontanèle,
Chi ant le gambe, chi ant ij bras;
Ma dì un pòch quante fumèle
Ch' a patisso 'l bagagias?
Ma dì ec.
Ai n' è fait a sivignòla
Desgagià com' un stival,
D' aitri d' una pasta mòla;
D' aitri rèidi com' un pal.
D' aitri d' una ec.
Ai n' è tanti ch' a patisso
Minca pòch ij strangojon,
E d' scorbutich ch' anmaiïrisso;
D' aitri giaun com' un limon.
E d' scorbutich ec.
Le morbide a quante, e quanti
Dan dij crussi, e dij gran guài?
E si ossèrve tante e tanti
Son crpà com' un sernai.
E si ossèrve ec.
Ai sarà pa gnun ch' andvinna
Quanta gènt a son sogèt
Tant a ritènsion d' urinna,
Com' a strènsimènt d' pèt.
Tant ec.
Chi surtiènd marlait a l' aria
Ciapa subit d' anfrèidor,
Chi pr ròba ampò contraria
Va argitant com' un brindor.
Chi pr ròba ec.
Chi ha la pansa, cheusse, e gambe
Ch' a son gonfie com d' balon,
E chi ha le servèle strambe
Bin sovèns an prucèssion.
E chi ha ec.

Ai n'è con la catarata,
E chi peul nèn digèrì;
D'aitri smòrt com' una pata
Peulo pòch o nèn durmì.
D'aitri ec.
Ma vèntralo ch' i tralassa
Coui ch' a l'han la stissa al nas,
O una lupia ant la testassa,
O coul bon odor d' punas?
O una ec.
Chi ha d' malandre ancor pi gròsse,
Rasca, vèrm, e d' ostrussion,
Chi mal d' cheur, chi va ale cròsse,
Chi patiş le spermison.
Chi mal ec.
Ma mi veui ancor ch' i staghe
A scotè s' i digh vrità,
J' elo pa dla gènt con d' piaghe,
E dle croste an quantità?
J' elo pa ec.
E s' i veule ancor scotème,
Sèntirì ch' a j' è dla gènt
Con dle fistole, e postème,
E le camole ant i dènt.
Con dle ec.
Ai n' è d' aitri, e d' aitre ancora,
Ch' a patisso tant j' odor,
Ch' ij vedrì tut sout e dsora
A cambiè finna d' color.
Ch' ij vedrì ec.
Ma furniomla, e dont butromae
Ste marsògne, e sti marsor?
Piomo almanch ste fie e fomne
Domie ampò guarnè ai sotror.
Piomo ec.
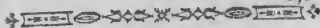
Il Libertinaggio di questi tempi

CANZONE XXXVII.

Ch' età malandrinna,
Che sècol víssios,
Che gènt libèrtinna,
Che mond licènsios
L' è mai ogidì:
Ste un pòch a sènti,
Ma m' vèn 'l sangiut,
I peus pa di tut,
Ma m' vèn 'l sangiut
I peus pa di tut,
I peus pa di tut.
An gèsia a coul' ore
A j' è sti gridlin
Dacant a le sgnore
Sfrontà com tupin,
Guardè com' a stan,
Che d' vèrgne ch' a fan....
Ma m' vèn ec.
Squadrè su le piasse,
Buchè pr le strà,
A fè le smargiasse
Ste dòne ansucrà,
Ch' a smio d' pavon,
Savì la rason?...
Ma m' vèn ec.
Andè un pòch a vede
Ai opère e bai,

S' i veule nèn crde
A lo ch' mi dirai,
Sté con atènsion,
Adès a l' è 'l bon...
Ma m' vèn ec.
Vèntría ch' i stèisse
Stermà ant un canton,
Pr.tant ch' i sèntièisse
Le convèrsassion,
Ch' a s' fan an pro d' leu
Da fè sonè 'l feu....
Ma m' vèn ec.
Ma còsa diromne
Dla gènt militar
Quand j' oimo, e le fomne
Son particolar
A dì bif e baf?
E fè rif e raf...
Ma m' vèn ec.
An tuti sti circol
Ch' a s' ciamo vissios,
Chi parla pi discol
L' è pi spiritos,
E rio com d' mat
Ancora sul pat...
Ma m' vèn ec.
An tante ostaríe
Ch' andrío drocà,
S' intrèisse i trovríe
Dla gènt desbocà
A cantè d' canson,
E fè d' sèrte assion...
Ma m' vèn ec.
A l' ocasion d' nòsse,
Li sì ch'as na dis

Dle ariondė, e dle gròsse
Con fris e lambris,
E con libertà
La pi sconsèrtà...
Ma m' vèn ec.
D' invèrn ant le stale
Ch' a stan i paisan,
A j' è coste siale
Con dontrè galan
Astà li d' après,
Ch' a demoro a la pès...
Ma m' vèn ec.
J' è d' mare scaltrie,
Ch' a l' han pa rossor
D' mostrè a soe fie
La scòla dl' amor,
E dij cumpimènt
Da fè anliè i dènt...
Ma m' vèn ec.
J' è d' sèrte lèngasse,
Trovandse ai convit,
Ch' a fan d' parolasse
Pr stòrt e pr drit,
Sèns ogni riguard
Pi grasse ch' 'l lard...
Ma m' vèn ec.
A j' è d' mandolere,
Ch' a son ampestà,
Ch' a dan giù d' verlère
Adòs dl' onèstà
Con sèrti descors
Da fè scapè j' ors...
Ma m' vèn ec.
A j' è dla malissia
Fin ant le masnà,

Ma chi elo ch' ai vissia
Dli un poch ch' a son na?
Mi si ch' i lo sai,
E adès lo dirai...
Ma m' vèn ec.

Andè dont a vio
Le gènt a l' invèrn,
Ai n' è ch' a na dio
Ch' a smeuvo l' intèrn;
E stèislo tut lì
Ant lò ch' a san dì...
Ma m' vèn ec.

Ant coste locande,
Obèrge, e pènsion,
Sovèns a j' è d' lande
Ch' a dan ocasion
D' fè ciancè ala gènt,
E con fondamènt...
Ma m' vèn ec.

Ma guai s' le muraje
Savèisso parlè,
Chi avría paraje
Fin or da ciarlè
Su tanti difèt,
E toiro sègrèt?...
Ma m' vèn ec.

Che d' ròba ch' j' avría
Ancor da giuntè,
Mai pi finiría
S' i stèis a contè
Tut lo ch' i seu ancor,
Saría un stupor...
Ma m' vèn ec.

LE VEDOVE

CANZONE XXXVIII.

A j'è tante vedovèle,
Pr parlè così an comun,
Ch' a procuro d'fè le bèle
Pr tornè gabè quaicun;
Ch' a procuro d'fè le bèle
Pr tornè gabè quaicun.
Mi m' antèndo dì dle giovo,
Pa dle vèje bombonà,
Coule ij lasso ste ch' a trovo
Ant 'l breu dla carbonà.
Coule ec.
L' han 'l vso ch' ai tormènta,
Ch' ai fa andè fòra d' servèl,
Una smania, l' autra stènta
A podèje ste ant la pèl.
Una smania ec.
A fan tuti i stratagèma
Pr podèje otnì so intènt,
Pòvre dòne l'han pa flèma,
E bin pòch règolamènt.
Pòvre ec.
A faran bin le svergnose
S'ai vèn quaich proposission,
Ma l' han mai tas d' esse spose
Pr guarì dla smangison.
Ma ec.

A fan bin dontrè grimasse
  Pr quaich dì vidoe ch' a son,
  Ma son tuti tir d' volpasse
  Piènne mach d'simulassion.
  Ma son ec.
  n' hai conossù quaich' una
  Dnans ch' 'l so mari fus mort,
  Caparèsse dunna dunna
  Un autr òm pr so confort.
  Caparèsse ec.
Vènta vede a cinfrognèsse
  Dlongh ch'a l'han furnì coul deul,
  A s' ingigno pr butèsse
  A l' incant s' quaicun ai veul.
  A s' ingigno ec.
Osservèje com' a viro
  Pr le gèsie ant j ocasion,
  Ma savì i motiv ch' ai tiro?
  L' è pa gnanch la divossion.
  Ma savì ec.
L' è pr fè la soa parada,
  E pr esse vaghègià,
  E fè vede a la brigada
  Ch' a son lèste, e desgagià.
  E fè ec.
Van e giro d' ogni banda
  Pr le piasse e le contrà,
  Prchè j'è gnun ch' ai comanda,
  Nè ch'ai rompa le soe strà.
  Prchè ec.
S' a son riche, s' a son bèle,
  L' han sinquanta galavron
  A frustèje le pianele,
  Le cadrèghe, e cadrègon.
  A frustèje ec.

E lor gonfie, e sostnue
L'han piasì d' fèsse amusè,
Ma quaich vòta le pi drue
Dan del nas ant un busè.
Ma quaich ec.
S' a son brute, e lingèrote
A van squasi fòra d'lor,
Vènta vedie mnè le piòte
Pr serchèsse quaich sfojor.
Vènta ec.
Elo nèn una vergògna
Vedne andè bassicoland
Tuta la giornà an gatògna,
E la neuit pr lì gnaugnand?
Tuta la ec.
Ai na j' è ch' ai fa pa pènna
A chitè le soe masnà,
Basta ch' 'l partì ij arvènna
Pr ciapèlo a la volà.
Basta ec.
La pi part (i peus dì ancora)
Ch' a son tant acalorà,
Ch' a sciodrío ant un quart d'ora
Vint dosènne d' oeuv d' pondrà.
Ch' a ec.
Tut coul an ch' 'l deul a dura,
J' è dco vis ch' a l' è un gran guai
Nèn podèje fè figura
Ai tèatri, nè sui bai.
Nèn podèje ec.
Fin ch' an somma a torno avèje
Un autr òm, l'han mai pi pas,
S' ai dovèisa bin fiachèje
Bras, e schinna, e rompie 'l nas.
S' ai ec.

Tramantrè pr soa cautèla
Ai saría nèn d' pi bon,
Ch' fèsse tute d' rasparèla
Una gròssa provision.
Ch' fèsse ec.

I Vedovi vecchj innamorati.

CANZONE XXXIX.

A m' fa rie quand i pènso
A sti Vido annamorà
Già tut gris, e ch' a comènso
Esse fiap, e sgangarà,
Già tut gris, e ch' a comènso
Esse fiap e sgangarà.
Pur a veulo (ela pa dròla!)
Comparì da gilicat,
E fè i dru con tanta tòla,
Com' a fan d' istà i galat?
E fè ec.
Tnie un pòch da mènt a core,
Atilà com tanti spos
A fè visita a le sgnore,
Aplicandse a fè i grassios.
A fè ec.
S' a son già goblù ant le spale,
Vènta vedie sti bagai
Pr le strà tut mal uguale
Marcè drit com tanti pai.
Pr le strà ec.

Pr la barba, e l' ampodrura
L' han un' ora al dì impiègà
Pr podèje fè figura,
E curvì i difèt dl' età.
Pr podèje ec.
Van cambiandse la camisa
Finna dontrè vòte al dì,
E vestisse d' ròba armisa
Par ch' ai sia proibì.
E vestisse ec.
Cosí a fan pr guadagnèsse
L' eui e 'l gènio fèminin,
E podèje prèst cobièsse
Con quaich bèl scarabotin.
E podèje ec.
E s' a stanto a guadagnèje,
A s' angigno d' impièghè,
(Costa pur lo ch' veul costèje)
Quaich conchèra, o quaich conchè.
Costa ec.
Cost a trambla, e coul rangòta,
D' aitri son pi mòi ch' 'l brous,
Pur buchè sti vèi balòta,
Calorà com tante cious.
Pur buchè ec.
Ai n' è pòchi o gnun ch' a s' curo
D' una ròba già arserà,
Ma la maggior part procuro
D' atachèsse al fior dl' età.
Ma la ec.
E s' a peulo nèn spuntèla
Con le ciance e compimènt,
A s' agiuto d' importèla
Con dotèje grassamènt.
A s' agiuto ec.

Osservèje com' a viro
  Pënsièros, e tut distrat,
  A fantastico e dèliro,
  E l' amour ai fa andè mat.
  A fantastico ec.
S' a fan tànt d' acaparesse
  Quaich gioijn ch' ai daga ant l'eui,
  L' è da rie a slambanèsse,
  Vedie fonde an breu d' faseui.
  L' è da rie ec.
E con coula soa mètrèssa
  Sti bavos fan i galan
  Con un deuit, con una drèssa
  Da garòfo e tulipan.
  Con un ec.
A tapinno a visitèla
  Dontrè vòte almanch pr dì,
  I babao stan a covèla,
  Ch' anoirio i seu pa chi.
  I babao ec.
S' un amis, o chi se sia
  Ai tochèis pa mach la man,
  Costi vèi pr gelosía
  Ai fan dlongh d' ojas da can.
  Costi ec.
Tramantrè ste lanne finne,
  Ma pi mòle d' un barbèl
  Van disèndie d' parolinne
  Ch' a son dosse pi ch' l' amèl.
  Van disèndie ec.
A s' butran a fèje d' gnògne,
  Sènt promèsse, e quaich prèsènt,
  Ai fan tute ste pussiògne
  Pr podèje otni l' intènt.
  Ai fan ec.

L' han la bòja ch' ai tormènta
  Neuit e dì con tal vigor,
  Ch' ai fa vni fin la scorènta,
  E la tos pr sout e dsor.
  Ch' ai fa ec.
Dla fatiga ai na va pòca
  Pr guarì sti bèi umor,
  Acogèje ampò ant la fiòca
  Fin ch' ai passa coul calor.
  Acogèje ec.

Sebastiano Bodino.

CANZONE XL.

Bastian Bodin
  Cugnà d' Martin,
  Ch' a va tirand sèira e matin
  D' fusete dant le naje, o bièn,
  Ch' ai fan duncè le braje
  Vous m' entendrez bièn.
A l' ha acquistà
  La nobiltà
  Ant l' òspidal dla carità;
  Guardè che bèl garòfo, o bièn,
  Da tnilo sout un còfo.
  Vous ec.
L' è stait trovà
  Na matinà
  Dnans a la pòrta del Curà
  Ficà ant una cavagna, o bièn,

Ambrlifà ant la bagaa
Vous ec.
Brut com la neuit
E sènsa deuit,
A smia giust un babi cheuit,
E sènsa dì busìe; o bièn,
L' ha un moro da fè rie
Vous ec.
A l' è un massòch,
A l' è un taròch
Surtì d' an mès aji articiòch,
A val pa nèn la caria, o bièn,
Da fèlo sautè an aria.
Vous ec.
Che poltronas!
Che patoflas!
Buchèlo mach ant 'l mostas,
L' ha la finosomía, o bièn,
Dl' istessa gargaría.
Vous ec.
O che stransì
O che mufì
Ch' a veul ancora comparì!
Con coula soa tignassa, o bièn,
Ch' a smia una ramassa.
Vous ec.
Lo ch' è 'l pi bèl,
A l' ha un servèl
Ch' è fait sul mèdèr d' un crivèl,
Da chial a j' è pòch svari, o bièn,
A coui là d' san Sudari.
Vous ec.
Che gran paciòch,
E che fabiòch,
A smia fait al breu dij gnòch,

L' è un bèl e bon badòla, o bièn,
Pr fè virè la mòla.
Vous ec.
Veul fè 'l grassios
E 'l spiritos,
Pènsandse d' esse manièros,
Ma l' ha d' sèrte manère, o bièn,
Da sbrgiairèlo a père.
Vous ec.
Cristian del doi,
L' è un ceca poi,
Ch'a s' vada ampò stermè ant un boi,
Empiomie 'l cul d' bora, o bièn,
Mandomlo a la malora.
Vous ec.
An conclusion
A l' ha nèn d' bon,
Salvand ch' a l' è un gran ciaciaron,
A l' ha nèn mach d' ganassa, o bièn,
Soa lènga 'l cul a n' pnassa:
Vous m' entendrez bièn.
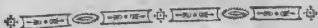
Dialogo d' un Medico, e Marion, che pare inferma.

CANZONE XLI.

Dì un pòch, Marion, cos' astu
Ch' i t' sès tant contrafaita?
Povrinna i t' sès mai staita
D' un sì cativ color,

Oh s' i t' volèisse piète
Curiosità d' specète,
Sì ch' i t' avrie por.
Sburdive pa sgnor Mèdich,
Mi n' heu pa nèn pagura
D' andè ala sèpoltura
Tant dunna e fasilmènt,
A l' è pa ancor un' ora
Ch' j heu dait così pr dmora
Marlait da molè ai dènt.
E còsa mai saralo
Ch' i t' has mangià d' contrari?
A l' è pa to ordinari
Trovète ant un tal stat;
J' elo fòrs quaich empiura
D' ròba indigèsta e dura?
Dilo pur ciair e nat.
J' heù mangià una supetta,
Ma l' è una bagatèla,
Faita ant una scudèla
Larga com' un crivèl,
E una dosènna d' grue,
E vint miche cornue
Ansèm a un quart d' vitèl.
Che bèla bagatlinna!
J' elo pi nèn d' agiunta?
Va pur disènd, e conta,
Ch' i scoto atèntamènt;
Tra tant i peus butème
Astà ansisì pr pième
Cost pòch divèrtimènt.
Peui trant' e sinch sautisse
Con sèt salam d' tèsta,
Ch' a l' è una còsa onèsta
Pr fè una colassion,

Con sès galinne nanne,
E dès baravantanne,
Un ròst, e doi giambòn.
Sosì l'è pro quaicòsa,
Ch'a mèrita la pènna
Pr fè ch'un Mèdich vènna
Sènti sta novità:
Cost'è una maladía,
Ch'i peus dì ch'la paría
A m'è mai acapità.
Lassème dì sgnor Mèdich,
A j'è ancor d'autra ròba,
J'heu mangià un dindo an dòba,
Un'òca, e un bèl gingòt,
Con un mès rub d'anguila,
E tut lolì pr dila,
M'ha gnanch tocà 'l gariòt.
A s'peul pro ancora vive
Con sta pòca comèdia
Pr nèn patì l'inèdia,
E gnanch j strangojon.
Na colassion paría,
A m'par ch'a serviría
Pòch manch ch'a un batajon.
A j'è ancor quaicoseta,
Ch'a l'è una forma antèra
D'una bonna gruvèra,
Tre tome e doi strachin,
E peui ancor così pr ríe
J'avrai bvù tre síe,
E sinch sès pinte d'vin.
Mi seu pà còsa i m'día,
Che dòna dlicadinna!
T'm'smíe una cardlinna
E d'boca e d'complèssion.

Com fastu mai povrassa
A mantnì tanta grassa
Su j' anche, e sui rognon?
A j' è peu ancor la fruta,
Ma vènta gnanch contèla,
J'heu mangià una corbèla
Piènna d' pom verdas,
Vint lire d' rasaròle,
E quindès d' sòrbe mòle,
Disdeut mas d' ramolas.
Da costa maladía
Ai va pr fète armete
Almanch un sach d' brochete
Ficà ant un lavativ,
Trant' e sès lire d' mana,
Mès rub d' epicoquana,
Lolì l'è pa cativ.

Il Ceco mendicante.

CANZONE XLII.

Pòver bòrgno na,
Così vad virand
Tut quant 'l dì a taston
Con me baston,
E ciamand da ca pr ca
La ca ca carità.
I na treuvo con gran stènt,
Ch' ogidì j' è d' sèrta gènt
Ant cost mond

Pr parlè ariond
  D' una gran tènacità
  Pr fè d' ca ca carità.
A faran sautè ant un past
  La borica con 'l bast,
  E mi al us
  A fè 'l tabus
  I na sènto apènna 'l fià,
  Oh che ca ca carità!
Na daran pi prèst ai can,
  Ma 'l pòvr òrbo ciama an van
  Esclamand
  E sospìrand
  Ch' a l' han dait una stiltà
  Ala ca ca carità.
Pr mantnì coul ambission
  A spèndran i dnè a baron,
  E tratant
  Un mèndicant
  L' ha pro bèl ciamè piètà,
  J' è nèn d' ca ca carità.
Ant un bal, ant un festin
  A risparmio pa 'l quatrin,
  Ch' a l' han por
  D' nèn fèsse onor,
  Ma pr dène a un afamà
  L' han pa d' ca ca carità.
Ai na jè ch' a vèndrío i dènt
  Pr podèje fè d' prèsènt
  A quaich bèl
  Mostas d' amèl,
  Ma a sti sì parlèje pa
  D' fè quaich ca ca carità.
Tanti e tanti sgairo i dnè
  Pr dè aj esto, o pr giughè:

D' aitri peui
A fè d' ambreui,
Ma l' han sèmpre i dì argrignà
A fè d' ca ca carità.
D' vòte un crich, una passion
Fa sautè un patrimònion,
Ma lolì
L' è mai sègui
Da ch 'l mond è fabricà
Pr fè d' ca ca carità.
Ai na jè pr piè lession
D' arme, o bal, o cant, o son,
Ch' a spèndran
A larga man,
Ma son peui tanpì attrincià
Ant la ca ca carità.
Fie e dòne maridà
Pr la pompa e vanità
Quanti dnè
Ch' a sin sgairè!
Ma stimrío una viltà
Fè d' ca ca ca carità.
J' è chi s' pia dij piasì
Bin ch' a sio proibì,
Nè guardran
Lo ch' a spèndran,
Ma l' han peui dificoltà
A fè d' ca ca carità.
Quanti dnè se spèndo ancor
Pr spuntè coul pòst d' onor,
Coul dissègn,
O coul impègn!
Na spèndèisne la mità
Pr ca ca ca carità.

Mi pòvr òm i seu papì
  Dont andè pr nèn patì,
  E tirè
  Quaich doidnè,
  A l' è mòrta, a l' è sotrà
  La ca ca ca carità.
Quante spèise ch' a s' fan mai
  Ant ij can, ant ij cavai!
  Motobin
  Podrío bin
  Lassè tanta spamparà,
  E fè d' ca ca carità.
Che dla gènt ch'a rèsto sbris
  Pr ste alèghèr con d' amis,
  A spèndran
  Tut lo ch'a l' han,
  Ma daran pa un fi forà
  Pr ca ca ca carità.
Coste tèste da gridlin
  Pofarbaco, e spadassin
  A m' guardran
  Pa pi ch' un can,
  Quand i ciama pr la strà
  La ca ca ca carità.
D' vòte i stagh dij dontrè dì
  Con quaich onsa d' pan mufì,
  Maginè
  Che bèl stèntè,
  Pur j heu bèl tni sospirà,
  J'è nèn d' ca ca carità.
Veule un pòch ch' i dia mi
  Le prsonne ch' a dan pì?
  Son le gènt
  Ch' a l' han dij stènt,

E pi prèst nèsèssità,
Coi fan d' ca-ca carità.
L' è peui lo ch' an tante ca
A j' ariva d' stravacà,
E san nèn
Da dont a vèn,
L' è ch'a son inimicà
Con la ca ca carità.

Una Monaca mal contenta.

CANZONE XLIII.

Che spropòsit, che folía
J' heu mai fait mi pòvra fia,
Son pur staita spènsièrà
A lassème dè la spinta
Pr dovèje mnè si drinta
Una vita dispèrà!
I son fame prsonèra,
E liame d'che manèra
Pr le gambe, còl, e bras,
Son an mès a quatr muraje
Tra 'l martèl, ancuso, e tnaje
Condanà a mastiè 'l cadnas.
Ant 'l fème monighèta
Mi pènsava d' vive chièta
Sènsa crussi, e sènsa guai,
Ma mi son con ste bizòche
Tut 'l dì a sonè le ciòche
Contra 'l tron, e i tèmporai.

J'heu da fè con ste volpasse,
Ch' a son bonne marcacasse,
A san bin giughè a picat.
Ogni pcita bagatèla
Vènta ampò sènti eclatèla,
Tute desgagià d' filat.
Squasi tute m' han pià d'mira,
Una m' poussa, l' autra a m' tira,
E mi son la balotà.
Ai na veul dla sofèrènsa,
Dla politica, e passiènsa
Con ste tèste fagotà.
Coul digiun e dissiplinna
Con coul còro m' assassinna,
Pur j' è gnunne rèmission,
Fin a tant ch' la pèl a dura,
Vènta stèje ala tortura,
E pènsè a tirè 'l cordon.
Ma s' j' avèis an tanta urgènsa
Quaich prsonna d' confidènsa
Da sgonfième ampò 'l gavas,
A m' è vis, ch' an quaich manèra
I provria pi lingèra
Costa cros ch' a m' stropia i bras.
Bin ch' 'l parlatòri ai sia,
A sgonfièsse l'è folía,
Dont a jè le ascoltatris,
Ch' a stan lì a servive messa,
E peui vau da la Badessa
A contè tut lo ch' un dis.
S' un veul scrive dontrè righe
A quaicun, l' è pièsse d'brighe,
Prchè a veulo lèse tut:
Son curiose tute quante,

Sul prètèst d'fè le zèlante,
Ma l'è pr gavè 'l costrut.
Jè nissun da gnunne bande
Pr scotè le nòstre lande,
Riservand 'l Confssor,
Ma an divèrse congiunture
L'ha dco chial a piè d'msure
Bèl è bin con costi umor.
Le fassion a san dco fèje
Tant le giovo com le vèje
Quand a pòrta l'ocasion,
Sì ch'anlora van trovèsse
Tra lor aitre pr ciusièsse,
E fè i toiro da scondion.
Son bin staita una tabussa,
A saria mèi ch'i m'fussa
Maridà con quaich faseul,
A peul dèsse ancor ch'j avría
Quaich piasì, quaich alègría,
Ma ansisì jè sèmpre 'l deul.

Del Magnino alla moda.

CANZONE XLIV.

Chi ha da bsògn d'un bon magnin
Sènsa spènde gran quatrin,
S'a m'vorà,
S'a m'ciamrà,
S'a m'provrà,
Veui ch'a s'gòda,

I me strumènt son dij pi rar,
E d' un angign particolar
Pr travajè ala mòda.
Mi son pa d' coi pataceui
Ch' a van taconand d' paireui,
Barachin,
E bassìn,
E bronsin,
E padèle,
Le mie maneuvre son da sgnor,
Miraco, ma j' avì pa ancor
Vedune dle pi bèle.
Mi son òm intèligènt
Ch' i travajo su la gènt
Ch' a l' han d' mai
Naturai,
O causai,
Ch' ai dan pènna,
E in cas ch' ai fussa quaicadun
Privilègià, ch' a n' avèis gnun,
Magara ch' ai vènna.
S' un avèissa tuti i dènt
Ch' ai locèisso fòrtèmènt,
Pr rangè,
Agiustè
Costi afè
L' è mia sfèra;
J' heu una prsinna tal e qual,
Ch' ai fa ste rèidi com' un pal,
E dur com' una pèra.
Un ch' avèis bin un bochin
Ch' a fus largh com' un sestin,
Lo strènsrai,
Lo butrai,
Lo farai

A msura
Da un cant e l'autr i lo saldreu
Così polid, tant ch' i fareu
Stupì fin la natura.
Coi mostas tant pitocà,
Mi j fas seuli com'un dà
Con sgurè,
Con lustrè,
Con dovrè
Mia rasceta
Ch' a l'ha una tal qualità,
Ch'a spianna con fasiltà
Pr pòch ch'i carca, e frta.
Sa chi avèissa quaich gavas,
Ch' a fus largh pi ch' 'l mostas,
M' ij farai
Pa gnun mai,
Lo spianrai
Com' a bsògna,
Tajà ch'i l'abia lingèrmènt,
I lo saldrai pèrfètamènt
Con la mia carafògna.
Ch'j abie d'croste, o quaich potat,
I dagh man a me rasciat
Tut d'loton
Dij pi bon,
Fait a Lion
Pr st'usagi,
Loli gatia, e dà un piasì,
Ch' a fa restè mès andurmì,
E lustra bin 'l plagi.
Pr le scròle, e panaris,
Umor frèid, e reumatis,
Me sègrèt
L'è pèrfèt,

E l' efèt
Giamai manca,
Con i me fèr, e con pòch feu
I fas ch' lolì va tut an breu,
E m' descòmodo gnanca.
Le scarvasse j mando a spas
Con pochissim ambaras
Con l' unguènt
Ecèlènt,
Ma bujènt
Dla prsinna,
E dlongh ch' i sai ch' a l' è arfrèidà,
I m' buto a dèje una raspà
Con una lima finna.
Le tignòle a man e pè,
Dèrbi e rogna da gratè,
E i boron
Dur com mon,
Pr mi a son
Tute ghníe,
J heu lo ch' a fa bsògn ant me cassiòt
Pr rimèdiè tut ant un bòt
A coste porcaríe.
S' ai fus quaicadun, ch' avèis,
Una gheuba ch' ai pesèis
Vènna si
Pur da mi,
Ch' i vedrì
Maravía,
Lo buto sul me cavalat,
E con doi bòt del massucat
La fas dlongh vantè vía.
Pr le lupie i v' ampromat,
Ch' i fas vist e pris pranat
Con un' art,

Ch' ant un quart
Coula part
Rèsta franca ;
Le mie tesòire son dlicà ,
E d' un' assèl tant rafinà ,
Ch' 'l tai paras pi gnanca.
Eve d' vòte quaich ciavèl,
O quaich piaga su la pèl ?
L' è me afè
A saldè
Su doi pè
Ste facènde ;
J' heu un saldador tut fait esprès,
E stagn pi fin ch' l' argènt istès ,
Ch' a fan còse stupènde.
Chi volèissa peui ch' ij fèis
D' fontanèle , o ch' i saldèis ,
Fè pur çont ,
Ch' i son pront
Con bon front
Pr servive :
I veui ch' i die, o 'l brav Magnin !
Lolì l' è un travajè da bin ,
A mèrita bin d' vive.
Sève fòrsi sfogonà
A gran fòrsa d' canonà ?
A sti guai ,
J' arsènai
Son pa taī
D' armedièje
Com' a faran ij me garson ,
Ch' a san butè i seu brav tacon
Dont a fa bsògn d' butèje.
Le moròide ch' ij patis
Fassa cap dal me imprèndis ,

Le soe man
Na faran
Prèst arlan
Mèi dle mie;
I v' assiguro ch' a l' è car,
E pr sti afè particolar,
I conto pa busie.
Lo ch' a s' trata d' ajassin,
Mi son l' òm 'l pi latin
Pr gavè,
Sradichè
Dant j pè
Ste brignòle;
Con le mie pinse faite a vis
Mi ij ranco finna la radis
Giust com ranchè d' famiòle.
Pr tajè j' onge ancarnà
J' è pa n' autr pi arnomà,
Nè pi fin
Del Magnin
Pr fè bin
Sti mèinagi;
Con le mie tnaje faite a dènt,
Mi ij barbo dèlicatamènt,
E tute ant un sol viagi.
Dème prèst da travajè
Dnans ch' i vada fè 'l fait me,
Prchè mi
Stagh mach sì
Pr cumpì
Dontrè cure,
E peui j' antasco i buratin,
E prosèguisso me camin
Pr brich, e pr pianure.

Pentimento Fratesco.

CANZONE XLV.

Oh mi pòvr òm i son pur disgrassià,
Sì ch' i l' hai faita a volèime fè Frà,
Sì ch' i l' hai faita a volèime fè Frà,
I son butame a fè un dròlo d' mestè,
Ch' a dila ciaira jè nèn da vagnè,
Ch' d' male neuit, e cative giornà,
Con d' crussi, fastidi, dissiplinne, digiun, e
(fratade,
Sì ch' i l' hai faita a volèime fè Frà,
Sì ch' i l' hai faita a volèime fè Frà.
Quand i m' trovèr drint a coul novissià,
Son restà fòl, mut, e ciòrgn, e sborgnà, 2
Chi m' avèis vist, a l' avrìa stimà?
Chi fus un such, tant com' j' era ancantà,
I smiava giust un baston anmantlà.
Con d' crussi ec.
Buchè ampò si chè bèl drap d' maison,
Del qual a m' han turnicà 'l cotrion, 2
E pr sparmiè botonère, e boton,
Giust com' un sach m' han lià d' un cordon,
Con pì m' agiusto, son pì fagotà.
Da lì pòch tèmp a m' han fame butè
Una sòrt d' scarpe ch' a fan pa i caliè, 2
A son duvèrte pr dnans e darè,
Ch' j' heu stèntà bin a podèimie caussè,
I son trovame mai tant ambrojà.

M' han dame d' braje ch' a fan compassion,
Son pès ch' coule ch' a pòrto j viton 2
Con una vènna anfilà d' un cordon,
Ch' a fan figura d' mudande, e barton;
Che rassa d' mòda ch' a l' han invèntà.
A vènta sbate sovèns 'l merlus,
Ch' a l' è frtèsse com bate s' un us, 2
Gnanch un galiòt l' è pa tant savatà
Com' a l' è 'l cheuir, e le spale d'un Frà,
Dèje pur giù, ch' a l' è pèl afaità.
Gara s' i somo trapà a fè i ciarlon,
A n' fan mnè subit la lènga a rablon, 2
Sènt rivèrènse, e inchin pr giornà,
Ch' la pòvra schinna l' è mèsa dernà,
E chi s' lamènta l' è dlongh licènsià.
Vènta ch' i fasso ogni sòrt d' mestè,
Mèistr da bòsch, murador, e caliè, 2
Andè frtand le bardèle aj autar,
Fè l' ortolan, ciavurin, portinar,
Ramassè scale, stradon, e 'l sagrà.
S' un podèis vede ant la pansa d'un Frà,
Un j trovría un giardin trapiantà, 2
Rave, sicòria, d' endivie, e spinas,
Card, e caròte, cossòt, ramolas,
Laitue, sèlèri, e còi carpionà.
Oh che misèria l' è mai con coul vin
Ch' a dan a taola sèira e matin, 2
L' è d' ordinari pi d' mès avansà,
Airi, puntos, e picerla rablà,
L' è bin miraco s' a l' è nèn bodrà.
Un' autra còsa ch' a l' è da contè,
A jè coul pan ch' a l' è drint al panè 2
Fait con d' arprim, e mostura, e grossè,
Ch' a digèrilo jè tuti i dafè,
L' è giaun, e vard, e turchin, e marbrà.

Tute le neuit fin al gròs dl' invèrn
A vènta andè fè doi ore d' gnaugnà, 2
E peui après bin ch' un s' vada a scaudè,
Surtì dal feu, dlongh un torna tramblè,
Lolì va an leu dle caudanne dl' istà.
Ma peui s' almanch après tant besodiè
S' andèissa subit a tavo a mangè, 2
Vènta dì prima tut so mancamènt
An genojon fòrt e publicamènt,
E peui spetè d' esse pènitènsià.
E vaire vòte ch' a jè pa ocasion
Vènta andè an tèra mangè an genojon, 2
E dla mnèstra a n' fan contèntè,
E smia ancora ch' a n' veujo grassiè,
E chi fa 'l nèch a l'è pi petoirà.
Tute ste lande son del novissià,
Pòch manch a coui ch'a son già desgrojà, 2
Al' ossèrvansa a n' fan tuit caminè,
Nè vèi, nè giovo gnun s' peul esèntè
Anfòra d' esse dautut besancà.
Quand i pènsomo arivè a un bon disnè,
Oh che cagninna con coul cusinè! 2
A sa mach fè le soe torte salà,
O mal condìe, o pi d' mèse brusà,
Con una mnèstra bin mal tapassià.
I seu potagi pi bon ch' a sa fè,
A l' è quaich vòta ch' a fa fricassè 2
Fidich e tripe con carn avansà,
Cousse, subrich, o dij gnòch spotrignà,
Còste, marsanne, o bolè anfarinà.
Sosì sarìa ancor tut da sufrì,
S'almanch peui d'neuit an lassèisso durmì, 2
Ant 'l pi bon vènta andè a matutin,
Chitè pajassa, cuvèrte, e cussin,
Trist a chi manca, l' è dlongh castigà.

Quand un sènt nèn la traBaca sonè,
Pi prèst ch' an prèssa jè chi vèn ciamè, 2
A vènno dène bin tanti tabus,
Ch' a fan pr fòrsa sgabiè fòra dl' us,
E marcè an còro ancor mès signocà.
Ma còsa sèrvlo ch' i m' tènna sgonfià,
Adès ch' j m' treuvo ch' i son angabià, 2
Tant j' heu bon pat a tirè me cordon
Fin ch' la carcassa, e la pèl tènno bon,
Fè finta d' nèn, e pi gnanca fè fià.
Con d' crussi, fastidi, dissiplinne,
Digiun, e fratade,
Pènsèje bin dnans andève fè Frà,
Pènsèje bin dnans andève fè Frà.

LE BIZOCHE

CANZONE XLVI.

Scotè ch' i veui cantève
Una canson curiosa,
Ch' a l' è ridicolosa,
E dròla a tut andè,
Faita su le bizòche,
Ch' a son fumèle gnòche,
Codògne bèle e bonne,
E tèste da brandè.
L' han sènt bagianarìe
E crich ant la testassa,
Ch' a tènno sèmpèr bassa
An Gèsia, e pr la strà,

Con coul'a soa cèra
Cuvèrta an tal manèra,
Ch' a smio giust babòje
Da sbaruè d' masnà.
Quand a tapinno an Gèsia
Van ardrissà a la bonna,
Portand la sua coronna,
E coul uffissi an man,
Piènne d' ipocrisía,
Con so còl tòrt, ch' a smía
Ch' a sio già bèate,
Bin ch' a na sio lontan.
A van a strojassèsse
Ant un canton a sprme
I seu limon, e geme,
E pugnanghèsse 'l pèt,
Sospiro, ch' un diría
Ch' a son ant l' angonìa,
Ma tute coste vèrgne
Ai faran pa an sègrèt.
Peui van pr descarièsse
Ant un confessionari
Dij scrupol, e dij cari
Ai pè del Confessor;
Ma con sènt frascaríe
Ai rompo mach' j' oríe,
E lolì dura un' ora,
E d' avantagi ancor.
Árivà a ca peui gara
A chi j vèn pr le piste,
A son mai così triste,
Com quand a s' van confsè,
Pr pcite bagatèle
A dan an ciampanèle,

Ch' a smia giust ch' a veujo
Brusè la ca, e 'l pajè.
A veulo pro paresse
Après al mond prudènte,
Pacifiche, pasiènte
S' ai lasso vive an pas;
Ma vènta pa gatièje,
Ch' a sio giovo, o vèje,
Nè pr da bon, nè an burla
Sofieje sout al nas.
Son vipère maligne
Ch' a l' han 'l tòssi an boca,
E gara s' un j toca,
Dlongh aj argrigno i dènt;
A son così stissose,
E così puntigliose,
Ch' a fan pr bagatèle
Dij gran risèntimènt.
La magior part son garghe,
E mòle com potía,
E guai a l' òm s' ai cría,
A fan ancora pès;
Impiègo 'l tèmp an ghnfe,
E soe bisodiarie,
Fratant j' afè domèstich
Na stan tavòta d' mès.
Buchè com' ant la cèra
L' han l' umiltà dipinta,
Ma s' un podèis peui drinta
Sciairè so sèntimènt,
Miraco, ma un trovría
(I crad pa dì busía)
Una supèrbia tala
Da fè stupì la gènt.

Coste sante mitoce
A s' mostro tute quante
Après al mond zèlante
Dla mortificassion,
A s' vanto an aparènsa
Amie dl' astinènsa,
Ma son bèle galupe,
Ch'a tiro ai bon bocon.
A fan le scrupolose
Talmènt, ch' ancàlo gnanca
Tochè (ch' 'l cheur ai manca)
Con le man oite 'l gras,
Ma lolì son vergnasse
Ch' a fan ste bagianasse
Tute pr vana glòria,
Ch' a valo gnanch un stras.
Ai n' è ch' a van vestíe
Da vod, e da tersiarie,
A marcio nèn su j' arie,
Chi sa pr qual rason?
Ai na sarà, ch' a spènde
La veulo nèn intènde,
E d' aitre peui lingère
Com tanti parpajon.
A fa piasì sèntije
Descore dla Scritura,
Quandbin a sio d' natura
Pi gòfe ch' un stival;
Tant coste dotoresse
Fan le tèològhesse,
Lontane da savèje
S' a dio bin o mal.
Sta rassa d' mone grèche
S' ataco pès ch' j' avíe
A tute le granghíe,

E ronse dij busson,
Son tant armognose,
Ch' a s' rèndo a tuit nojose,
Testarde al par dle mule,
Pièнne d' supèrstission.
Coule ch' a l' han fiolansa,
Ai dan pro bonna scòla
Dla vita garga, e mòla,
Ch' ai fa pa mal ai rèn,
Ma rèsto com lambrosca
Ch' a fa nè vin, nè posca,
E tra miton mitèna
Ch' a son mai bon a nèn.
A fan la gnifa aj oimo,
E veulo gnanch guardèje,
E manch ancor parlèje
S' a jè quaich sugèssion;
Ma s' a quatr eui a peulo
Avèje coul ch' a veulo,
A l' è un bèl seugn s' a lasso
Scapè coul ocasion.
A son d' umor bisbètich,
Caciarde e gramignose,
Moschinne e caprissiose,
S' ofèndo d' ogni pòch:
L' han d' lènghe da pessiòire,
O pr dì mèi tesòire
Ch' a foro, tajo, e squarso
E pòrto via 'l tòch.
A van pro tant ch' a peulo
Tute coste Luchinne
An Gèsia ale dutrinne,
A prèdiche, e funsion,
E fin a j'esèrsissi,
Ma pòso pa i seu vissi,

Quandbin a vanto an publich
Tuta la divossion.
Ai n' è d' un' autra stampa
Dsdà a fè le pitòche,
E l' han dle bonne gnòche,
E i seu quajat da part;
Ma son usà adorèje,
E prima d' antamnèje,
Mi crdo ch' a s' farío
Butè pi prèst an quart.
Vnomo a le matòte,
Ch' a instigassion dla mare,
Sènsa gnanch dilo al pare
A fan vod d' castità:
Ma coste pòvre fie
Da lì pòch tèmp pèntíe,
A dan peui an matèria,
Ch' a smío anspirità.
O via là furniomla,
Ch' i veui pa pi inoltrème,
Prchè i podría fème
Ancor rompe 'l mostas;
Fratant pr mi diría,
Ch' 'l mèi ripiègh saría
Tute ste bigotasse
Campèje là ai crovas.

LE MADREGNE

CANZONE XLVII.

Pòvri fiastr, e pòvre fiastre;
Quanti guai con ste marastre,
Ch' j' avi mai fin dsor ai sign,
Pr mi in quant i compatisso
Vòstra sòrt, e j' aborisso
Coui umor cósì malign,
Così malign.
A son squasi tute quante
Mal grasiose e stravagante
Con ste fie, e con sti fieui,
Ai petoiro com' a veulo,
Ai fan tuti i tòrt ch' a peulo
Sènsa mai fèje bon eui.
Solamènt coul nòm d' marastra
A l' è un titol ch' a j' ampiastra
Ogni stima, e bon concèt,
Da bin pòchi un sènt lodèje,
Ma pitòst vitupèrèje
A risguard dij seu difèt.
Fin ch' ij fieui a son maraje
Aj fan geme an mès dle tnaje,
E sovèns ai dan so lard,
Ai na fan mai una bonna,
Ai manegio ala carlonna
Com marmaja, e com bastard.
A procuro conservèje
Bin lingèr pr pa agravèje

Tròp l' stòmi del mangè,
Van dasèndie ste cosete
Pi d'arfud, e pi gramete,
Basta mach ch'ai tènno an pè.
A s' na pio pòca cura,
E s'a n' fus ch'a l' han pagura
D' incontrè d' mormorassion,
I m' figuro ch'ai guardrío
Gnanch adòs, ma ch'ai lasrío
Con le tripe andè a rablon.
A fan nèn mach sbramassèje,
E continuamènt mangèje
(Com' a s' dis) le carn adòs,
L' è peui lo ch' antisichisso
Dla manèra, e ch'anmairisso,
Ch' a l' han mach la pèl e j' os.
A jè motobin d' marastre,
Ch'i vedrì dvantè giaunastre
Pr la bile, e gran fumat
Ch' a l' han contra sta fiolansa
Pr la minima mancansa,
Ch' a sarà nèn pi ch' un pat.
A s'industrio tavòta,
E procuro fèje bòta
Con quaich tir malign sout man,
Prchè tuta la soa mira
L'è podèje fè piè an ira
Fin dai gat, e fin dai can.
Pr sti fiastr, e coste fiastre
L' è ancor pès, quand le marastre
A l' han dla fiolansa lor,
Vènta-pro ch' a pènso d' fèje,
A volèje o nèn volèje,
Le servènte, e i servitor.

Gara a lor s' ai desgustèisso
  Marlestin, e ch' ai truchèisso
  Ant la punta d' un cavèi!
  A podrío pro segnèsse
  Dla mancinna, e peui butèsse
  A scapè su dij fornèi.
S' a son fièui, o fie grande,
  Son pi gròsse peui le lande,
  Le gabèle, e le quèstion,
  Ma son còse gnanch da die,
  Ste marastre invipèrie
  L' han tavòta ancor rason.
La pi part a l' han l' usansa
  D' infamè costa fiolansa
  Tant, ch' ai pòrto via 'l tòch;
  Ogni pcita bagatèla
  A la san amplifichèla
  Con le frange, e con i fiòch.
Ma so fòrt a l' è contène
  Ai so pare, e destachène
  Giù pr drit, e pr travèrs,
  A fan tuti ij sfòrs pr fèje
  Piè sui còrn, e scrèditèje
  O pr cost, o pr coul vèrs.
E s' a peulo nèn poussèje
  Tant ch' a basta pr butèje
  An desgrasia del marì,
  A s' butran a fè d' matèrie,
  Ai diran tante misèrie,
  Ch' ai faran restè slurdì.
Quand ai vedo fè d' caresse,
  A s' gavrìo fin le tresse,
  E i cavèi dant 'l cupis,
  Lolì j scauda an tal manèra,

Ch'ai scaprà pr' bile an tèra
Tut l' spas ansèm al pis.
Oh che lande, oh che gabèle
Minca pòch con ste fumèle,
Oh che moro, e brut ojas!
A son còse da tirèsse
J sgrognon après, e fèsse
Massacrè le spale, e i bras.
I giugría mile piastre,
Ch' a jè nèn tra sènt marastre
Unna, o doe afèssionà
A coui fieui, o coule fie,
Ch' a j' han nèn lor parturíe,
Crde pur ch' a l' è vrità.
S' aj ocor quaich maladía,
Ai ciadèlo mach ch' a sia
Con un atènsion da can,
A vorío vede dunna
A portèje ant una trunna,
E sotrèje al andoman.
Voi ch' i veule armariève,
Pòvri Vido, còsa fève
Quand j' avì già dle masnà?
L' è un bagian chi s' ambarassa,
E s' ataca con sta rassa
Tant scrussìa, e squinternà,

Le Figlie di Stefano Brombo.

CANZONE XLVIII.

Stèvo Brombo l'ha tre fie,
Ch'a son tute anamorà,
Ch'a son tute anamorà.
A son nèn tre maravíe,
Ma gnanch da campè ant la strà.
Unna è bionda, l'autra è brunna,
L'autra del color cafè.
A vorío trovè dunna
Quaicadun ch'ai volèis piè.
Son butasse antorn al pare
Ch'ai serchèissa quaich partì.
J'ha rispòst, mie fie care,
Lassè pure fè da mi.
J'è tre Giovo, sai dont pièje,
Ch'a stan tuti tre sul so.
I mandreu sout man parlèje,
A diran pa nèn ch'd'no.
L'han ancor (da lo ch'i sènto)
Tuti tre la soa virtù.
Un fa i fus, e l'autr i pènto,
L'autr è cap dij stras e miù.
Son andait a visitèje
Dlongh ch'a son stait avisà.
A l'han fait nèn mach buchèje,
Ch'a son stane carpionà.
Ant 'l tèmp da plè una rava
A l'han acordà l'afè.

J'un la prèssà ai sbrgiairava,
J'aitre avío 'l feu darè.
Così tuti ansèm a fèro
Le promèsse a la volà.
E pr testimòni a pièro
Giambatista, e Nicolà.
L'andoman a son levasse
Tute tre sul fè del dì,
A son dunna desgagiasse,
E marcià a fèsse vestì.
Unna del color d'anguila,
L'autra del color del breu,
E la tèrsa l'han vestila
D'un garnac tra vard e bleu.
Tre dì après a son sposasse,
(Chi l'avría mai crdù!)
E le nòsse ch'a son fasse
J'han costaje pi d'un scù.
Furnì 'l past, coula brigada,
Dòp avèje tafià pro,
S'artirèr ala sfilada
Sodisfà da coui ragou.
Coste nòsse, e sti mariagi
Fait ansèm li su doi pè,
L'han fait rie ant coul vilagi
Tuti quanti a slambanè.
A l'avìo le livrèe
Del color dij fricandò,
E le gènt dant le butèe
Tuit surtiro a fèje d'ò.
L'andoman matin andèro
Sènti messa vèrs mèsdì,
E tampì ni manch a l'ero
Ancor tuit mès ancutì.

A ventava ampò sentie
  Zongonè tut longh dla strà.
A smiava un bus d' avie,
  O un vespè ant 'l bon dl' istà;
A buchè ste maravie,
  Basta dì, tut è corù,
Prchè cose pi da rie
  Gnun j' avia mai vedù.

Dialogo tra Madre, e Figlia che vuol maritatsi.

CANZONE XLIX.

Mare mare dème ardris,
  Vedve nèn com' i patis,
  Fème ampò nèn stantè,
  Ch' i peus pa pi nèn spetè,
  Dème prèst, fème 'l piasì,
  Quaich bèl Giovo pr mari.
Còsa sonne ste rason,
  Distu an burla, o pr da bon?
  Veustu ampò ch' i daga man
  Al toiror, o foat dij can?
  I t' fas pro sicuramènt
  Passè 'l vzo ant un momènt.
Che cheur dur, che crudèltà!
  Vedve nèn ch' j' heu già l' età?
  Hainc sèmpre da fè 'l stras
  Ant sta ca a sèrne i spinas?

I

A m' par bin ch' a l' è giumai
Tèmp d' surtì da costi guai?
Oh che prèssa, oh che vision!
I t' has pa gnanca ancor j spron,
I t' sès pa ancor bonna a fè
Una mnèstra da vachè,
Veustu mèinagè 'l cassul
Con la gréuja ancor al cul?
Da sì un mèis e dontrè dì
J' heu peui quindès agn cumpì,
E volive gnanch ancor
Ch' i comènsa fè l' amor?
Ai n' è tante, mi lo sai,
Sposà giovo com' un' aj.
Còsa tènstu ancor ciancià
Bruta lènga da stropià?
Fin adès t' has mai vojù
Aplichète a la virtù,
T' sès pa ancor erba nè fèn,
E pr ditla bonna a nèn.
E volive an conclusion
Vedme dè an dispèrassion?
Còsa peui n' avrive mai,
S' i m' vedrì fè j' ultim bai
Pr desgust, e pr dolor?
V' acquistrè pro bèl onor.
Va marlait s' i t' has tant front
Da tò pare a dène cont,
Quand a sapia 'l schiribis
Ch' è sautate ant 'l cupis,
A t' farà forsi cambiè
Coul umor, e coul pènsè.
Pr me pare é pa cativ,
I lo seu pr positiv,
Pur ch' i m' preste voi la man,

E ch' i bute 'l vostr' gran,
L'è sigur ch' a dis pa d' no,
E mi dlongh i son a ciò.
Quand to pare lo savrà,
Oh che gnògne ch' a t' farà!
I t' has pa ancor conossù,
Nè provà l' umor borù
Ch' a l' ha quand ariva 'l cas,
Ch' 'l fumat ai sauta al nas.
Sta rason mojà ant 'l lait
A m' sbarua nèn afait,
I seu bin 'l cheur ch' a l' ha
Tenèr com' una quajà,
E ch' a l' è così bon fieul,
Ch' un lo vira com' un veul.
Chièlo coul ch' è stait tant lèst
Pr robète 'l cheur sì prèst?
Gnun ha mai ancor vedù
Nessun Giovo ch' sia vnù
Sì pr ca fète l' amor,
E passè pr to sfojor.
Quand i sapie coul ch' a l' è,
Fòrsi voi v' apasirè,
A l' è un bèl garson bin nà,
Spiritos, e desgagià,
E d' una famía tal,
Ch' a s' peul nèn parlèsne mal.
S' a fus bin 'l fieul del Rè,
Tí t' sès nèn da maridè,
T' has pa ancor un pluch d' fardèl,
Còsa mènstu 'l bertavèl?
Va amparè filè e cusì
Dnans d' mariète, e tasme lì.
A m' par bin ch' i lo savì,
Ch' a son rair i bon partì,

E ch'a vènta pièjè al vol
Pr nèn rompse d' vòte 'l còl
Piand quaich lord o patanù,
Ch'abia nèn ch' j dènt e 'l mnù.
Atsadès tèn bin da mènt,
Ch' i t' arfilo un sgiaf sui dènt;
Tirme via dant i pè
Sènsa fètlo rèplichè,
E con to bèl umorat
Vèn pi nèn rompme j garat.
Voi i veule ancora fè
Ch' 'l mond parla del fait me,
I m' farì piè pr da bon
Una tal arsolussion,
Ch' a n' farà fòrsi pèntì
Tute doe, voi e mi.
T' has fait bin, e santamènt
A scurvì to sèntimènt,
I t' has dame la lession
Pr butème an atènsion
A desblète i teu disègn,
Lassa pur la mi l' impègn.
Piève ampò nèn tant ambreui,
Ch' i savreu fèvla su j' eui,
Marcandème pur dì e neuit,
Tant i savrai dème deuit,
E fève restè an tal cas
Con na branca e mèsa d' nas.
Adès sì ch' i vedo bin,
Ch' i t' sès lorda, o piènna d' vin,
Fa una còsa, va a durmì
Fin ch' i t' l' abie digèri,
Tramantrè fòrsi doman
To servèl sarà pi san.

Uno che si vorrebbe maritare, ma non sa a qual Donna appigliarsi.

CANZONE L.

Mi m' voría maridème,
Ma j' heu por d' angávignème,
E carième d' una cros,
Ch' 'l fumlam pià com se sia
L' è una sèrta marcánsía,
Ch' andvinèla l' è scabros,
Ch' andvinèla l' è scabros.
Una bèla a m' piasiría,
Ma sarà pa tuta mia,
Prchè a tuit a pias 'l bèl,
A l' avrà sinquanta givo
Sèmpre antorn, cha sarà privo
Ch' i restèis un bèl osel.
Gnanca bruta i veui pa pièla,
Ch' a m' vnèis veuja d' campèla
D' vòte peui s' un liamè,
Prchè vedse una frèidura
Sèmpre dnans, l' è còsa dura
A podèila suportè.
S' i m' butèis a fè la ronda
A quaich una ch' a fus bionda,
I restría fòrs gabà;
Motobin l' han curta vista,
A son mòle com la rista,
E d' un natural dlicà.

S' a m' santèissa peui la lunna
D' acobième con quaich brunna,
I saría dco ambrojà :
Tuta costa sòrt d' fumèle
Son ardíe e tartavèle,
E pi d' j' aitre acalorà.
Quante angano dco la spia,
Ch' a buchèje ognun diría,
Ch' a restran mai mangagnà,
Ma patiènd peui la graviansa,
Un ij vad a cambiè ciansa,
E restè d' ocat bagnà.
A s' peul dè ch' i capitèissa
Una turgia, e chi restèissa
Sènsa erède, e sucèssion;
O peul esse ch' a saría
Una vaca a dè an partía,
Ch' a m' na fèissa giù un baron.
Coui ch' a pio ste goblue,
Ste morflose e gavassue,
A l' han bin un gust da gnòch;
Sève lo ch' mi na faría?
L' è sigura ch' ij daría
Tute an cambi d' articiòch.
M' è pi car piè una borica,
Ch' una fomna ch' a sia rica,
Ch' un la peul pa dominè,
Tuti i dì pr lor l' è fèsta,
E l' han tanta bòria an tèsta,
Ch' a s' vergògno d' andè a pè.
Piè quaicunna sènsa dòta,
Quand i fèissa coula bòta,
I saría bin un mat,
A m' costría bin la sausa

A sposè una rova scausà ;
E mantnila ancor sul pat.
Una ch' abia gran babía ,
S' i la pièis a m' sturnichría
Tuti quanti i dì 'l cupis ,
E peui coste d' ordinari
Son sfrontà com d' urinari ,
E l' han pòch o nèn d' ardris.
S' i m' carièis d' una mutinna ,
A m' faría vni la flinna
S' a m' parlèissa pòch o nèn ;
Da ste sì un peul pa gavèje
So pènsè , nè mai savèje
S' a l' è nivó , o pur sèrèn.
Piè quaicunna tròp alègra ,
A peul esse una pèlegra ,
O ch' a l' abia bin pòch sust,
E ch' a m' oblighèis a pièje,
A volèje a non volèje ,
Bin sovèns quaich msura d' bust.
A carième d' una sposa
Ch' a fus tròp malinconiosa ,
Che piasì n' avriine mai ?
Vedme fè tavòta 'l muso ,
I restría dco mi un tuso ,
O ch' j avrío sèmpre d' guai.
M' han propòst una garsonna
Vèramènt d' famía bonna ,
Ma l' ha un nas ch' è tròp puntù;
Coule lì son tròp dotorue ,
Puntigliose , e subricue ,
Tant ch' a m' han pa mai piasù.
Unna ch' abia 'l còl da grua ,
Mangia d' ròba cheuita e crua
Sènsa invidia a un animal ;

Alą larga una paría,
L' è pèricol ch' a m' butría,
Prèst aji us, o al ospidal.
N' autra ch' fassa la piètosa,
A m'pias nèn ch'a m'par svèrgnosa
Faita esprès pr gabè 'l mond,
S' i na pièis una paría,
L' è infalibil ch' i saría
Sènsa riva, e sènsa fond.
S' i ciapèis bin gròssa dòta,
Ma ch' a fus una bigòta,
I faría un gram giornal,
Coste sì son d' una tassa,
Ch' a s' fan vede sante an piassa,
Ma son tèste d' paramal.
A saría còsa dura
S' a m' tochèisa pr svèntura
Una fomna desbaucià,
Com pur tròp ai na j' è tante,
Ch' a s' figuro esse galante,
Ma fan mile pastrocià.
E s' i capitèis quaich lòira,
O servèl da davanòira,
Com' avriine mai da fè?
L' è innègabil ch' a m' faría
Consumè tut lo ch' j' avría,
E peui fòrsi ancor crpè.
Ma mi veui furnì sta landa,
Già ch' i seu pa da che banda
Trovè coula ch' a m' convèn,
I concludo, e peui i taso,
E mandrai a fè dal' aso
Le fumèle, e chi i sostèn.

Le Figlie da maritare.

CANZONE LI.

Scotè bin, voi aitre Fie,
Gh' i sè tant acalorà,
Ch' a s' peul disse ch' j' aviscríe
Le motère an mès dij prà,
Ch' a s' peul disse ch' j' aviscríe
Le motère an mès dij prà.
Acogève ant quaich bialèra
D' un mulin, o d' un bator,
A sarà la mèi manèra
Pr calmève coul calor.
Fòra apènna dant la greuja
I çomènse furmiolè,
Peui a v' sauta dlongh la veuja
D' esse spose al carlevè.
E già ch' i sè tant ardie,
A sarìa mèi pènsà
Ch' i v' arvòite pr j' urtie
Quaich matin su la rosà.
Pr smiè bèle i v' onse 'l plagi
Del mostas, del còl, e man,
Ma saria manch darmagi
S' i dovrèisse d' sira d' gran.
Quand i sè peui già grandette,
E giumai da maridè,
I fè dlongh le brnufiette
Pr podèive fè stimè.

Ale fèste pr tiflève
  I ste mèsa la matin,
  Ma lolì l'è tut pr fève
  Marcè après tuit i gridlìn.
Peui a v'ciapò ala brassetta
  Pr mnève un pòch a spas,
  E contève quaich barsletta
  Ampastà tra mairi e gras.
E voi rie com d'folasse
  An scotand coule rason,
  Tant ch'i slarghe le ganasse,
  Ch'ai podria intrè un micon.
La pi part d'voi aitre inclinne
  Mach a ròbe d'vanità,
  Costa l'è (pòvre doninne)
  Tuta vòstra santità.
J'avì 'l vzo squasi tute,
  E 'l servèl fòra da pòst,
  D'esse bèle, d'esse brute,
  I sè tante scume d'ròst.
Giovèntù, dnans piè ste fie,
  Pènsè bin a lo ch'i fè,
  Sève nèn ch'a son granghie,
  O sia ronze da brusè?

LE MODE

CANZONE LII.

Oh quante mòde baravantanne
Ch' a va invèntand la vanità!
Ai passa pòchi mèis, o smanne
Ch' un veda nèn quaich novità:
Che smargiassade,
Che arlichinade
Tant strambalà ch' a fan sturdì!
Oh le mòde, malan ale mòde,
E quand voranne mai furnì?
I n' heu vedune già tante e tante,
Ch' a j' è pa forma tnìe a mènt;
Ma tute ant coste gènt galante,
Ch' a l' han la tèsta piènna d' vènt;
Prsonne sòde
Stan pa ale mòde,
Ansi ch' ai peulo pa sufrì.
Oh le mòde ec.
Le mòde son pr còste prsonne
Ch' a san pa còsa fè dij dnè,
O ch' a son tròp dautut tomonne,
Ch' a j' è pi car pi prèst giunè,
O fè dij dèbit,
Comprand a crèdit,
Con sènt pastròc mèi da tasì.
Oh che spropòsit, oh che folíe
Andè sgairand così i quatrin
D' antorn a tante frascaríe

Da butè adòs ai buratin!
Epur ch' ai vada
Tuta l' intrada,
La gènt gridlinna veul lolì.
Parland mach solamènt dle quèfure,
Oh quanti toiro difèrènt!
Ris, è topè, e anmaronure,
E sinquant' aitri cambiamènt;
E ste smargiasse
Con le carcasse,
Ch' a smío giust rovat turnì.
Quante manère son già trovasse
D' orcin, bindèi, fissù, e coliè,
E antorn dla tèsta ficognasse
Punte, fior, e gabriolè:
Vaire cosete,
Scufie, e cornete,
Hanne cambià già ai nòstri dì?
D' ün tèmp portavo la quèfa an tèsta,
Or le mandilie son in us,
Con so capus, massime d' fèsta,
Ch' a s' buto ancora pi sul fus;
E tute quante
Con j' angagiante,
Ch' a s' pòrto ansèm fin a durmì.
Vèntava vedie quand a portavo
Coule gran creste a dontrè rèn,
A l' è sigura ch' a smiavo
Babao surtì d' an mès al fèn,
Peui d' arsivòle
Sèmpre pi dròle,
Peui nèn dautut ch' a l' è ancor pi.
Dnans a portavo le gènevrinne,
Adès a pòrto 'l parasol,
E d' aitre van con le caplinne,

Ch'a smio tanti virasòi;
E tante veulo
Fè pi ch'a peulo
Mach pr podèje comparì.
Prima fasèndse le soe tresse
Con un ponson fasío 'l borlat,
Peui con butè d' aguce spesse
L' han comènsà fèsse 'l copat;
Peui d' sèrte creste,
Ch' a smiavo d' seste
Con i canton largh sinch sès dì.
Un viagi usàvo le palatinne,
Ch' a l' era un gnòch e dròlo d'pòrt;
Peui maraman le pèlègrinne
Or bianche, or nèire, or d' autra sòrt,
Mosche postisse,
E dle manisse
Vint cambiamènt son già surtì.
M' arcòrdo ancora ch' a s' pavonavo
Con coule scirpe, e coi mantò,
Ch' a l' ero ròbe ch' ai costavo
Un diaschne e mès, ma nèn del sò;
J' oimo badòla,
Portand baciòla,
Andavo d' vòte lor falì.
Da li pòch tèmp a son invèntasse
Vèste volant, e petanlèr;
A s' guarda nèn a fè d' spesasse,
Nè ch' 'l quajat a sia lingèr,
E d' mèinagère
D' mile manère
Con i farabalà scufi.
Adès a pòrto dco lor le braje,
E da gran tèmp i guardanfan,
Ch' a smio gromo da polaje

Mòbil dle fomne dij paisan;
Sonne pa còse
Da fèje d' glòse,
E dè la baja ai seu mari?
Tute le sgnore veulo tavòta
La tabachèra, e mostra d' or,
Peui bin ch' a sio sènsa dòta,
E lingeròte com' un pòt,
S' nò brajo, e crio,
E tute dío,
Ch' 'l stil a l' è così.
A veulo fèsse ciamè Madame,
S' a fusso bin fomne d' sotror,
E vènta vedie dè ant le fiame
S' ai dan nèn coul titol d' onor,
E damisèle
Ste pativèle
Ch' a stanto avèje d' pan mufi.
Guardè pr rie ste mèse sgnore
Marcè con so servitorat,
D' un tèmp andavo a tute j' ore,
Ma sènsa tanti nufia pat:
Adès l' usansa
L' ha cambià ciansa,
E l' ambission pòrta così.
S' a s' podèis dèsse la mòda neuva
D' fèsse cambiè fin 'l mostas,
I na vedrío fè la preuva
Da motobin, e minca pas.
E fomne e fie
A son paríe,
Ch' 'l cambiamènt ai fa piasì.
D' scarpe, e pantofle, vaire manère
Homne giumai vedù cambiè,
D' sèda, damasch brocà, e bandère,

E d'bruna, e d'pan, e d'votornè,
E d'bocle tante,
Prchè galante
Fin ant j pè veulo lusì.
Adès a s' vedo dle tovalète
Ch' a costo quaich pessià d'schin,
A son pa fave, o nos confète,
Ma bruti sgiaf al borgiachin;
E li ste sgnore
Ai spèndo j'ore
Dla matinà fin a mèsdì.
Quanta matèria, ch' ancor j'avría
Da giunse a cost componimènt,
I seu pa quand i furniría,
S' i dovèis dì minutamènt
Tuta l' istòria
Dla pompa e bòria
Ch' un vad a trionfè ogidì.
Ma son pa sòle mach le fumèle
Ch' abio ste mòde, e st' invènsion:
J' oimo n' han dco sovèns dle bèle
Nèn d' infèrior amirassion;
Fur ch' a s' descreuva
Quaich mòda neuva,
A na son dlongh ancarognì.
I veui però pi nèn inoltrème
A fè una neuva descrission,
Saría ròba d' anojème,
E fè tròp longa la canson:
Basta buchèje,
Ch' un peul savèje
Ch' a stan dco lor sui branch fiorí.
Ma dnaus furnì, lassè ancor ch' i dia
Dontrè paròle sui gran past,
Ch' a l' è la mòda dla sgnuría

Faita con tanta spèisa e fast;
Quante portade,
Che spamparade
D' vin forestè, e bocon squisì.
A j' è sautaje una dròla d' vela
D' andè pr lì sènsa capèl,
Portandne un stras sout al' assela
Gnanch da argalè a un spacia-fornèl;
Saría d' pièilo,
E d' anciodèilo
An mès dla schinna, o dl' amburì.
Oh quanti mòbil, ch' a son pa ghníe
Bin difèrènt dai tèmp antich!
Lèt, e burò, e tapissaríe,
Spèc, e trèmò, ch' a fan gran spich,
E d' care antrèghe
D' sofà, e cadrèghe,
E cadrègon, ch' a fa stupì.
A brajo tuti ch' a j' è d' misèrie,
Ma tant le mòde van pa giù,
Ansi a sostènno ste matèrie,
Bin ch' a dovèisso angagè 'l mnu;
Ma pr mi a peulo
Fè com' a veulo,
Già ch' i peus nèn fèila capì.

I Giovani innamorati.

CANZONE LIII.

Guardè un pòch, s'i veule rie,
Costi giovo annamorà,
S'a na fan d' bagianarie,
Dle matèrie, e folairà,
S'a na fan d' bagianarie,
Dle matèrie, e folairà.
A comènso fè la rònda,
E virand antorn aj us;
Dont a jè quaich brunna, o bionda,
Com' j' avie antorn al bus.
Intrà drinta, che inchinade,
E d' sirimoniai ch' a fan,
O pi près d' arlichinade
Con so brav capèl an man.
Peui dan dl' eui a coula fia,
E s'ij van astè d' après,
Comènsand con soa babía
A contèine un diaschne e mès.
Ai na pianto dle lumète,
Aj na dan dij bonbonat,
Ai na fan dle catlinète
Pr tirèje al trabiciat.
Anciodà ch' a l'han la bròca,
E ch' a s' vedo ij bin vnù,
Van pr vènt, pr pieuva e fiòca
Sèmpre a fèje servitù.
L' han peui tant lolì ant la tèsta,

Ch' a van squasi fòra d' lor,
A san gnanch quand a l'è fèsta,
D' vòte jèlo, o dì d' lavor.
J'un ai fan fè quaich sernada
Pr podèisse angrassianè,
Elo pa una bagianada
A sgairè così i seu dnè?
Vaire vòte stan vaitèla
S'a va an gèsia, o s'a va a spas
Pr podèje salutèla,
E ciapèla sout al bras.
Quand a peulo acompagnèla
A quaich bal, o quaich festin,
Stan con j' eui ala padèla
Sèmpre atach a coul cotin.
Ai n' è d' aitri, ch' andarío
Angagè j' oríe, e i dènt
Pr paghèje d' ragousío,
E portèje dij prèsènt.
Gara a chi tantèis d' manère
Da semnèje la porà:
Che fracas, che sciapapère!
Ai ranchrío la corà.
Pr sospèt e gelosía,
Vaire vòte s' è vedù
Sti sfojor pr coula fia
A ranchèsse 'L cheur, e 'l mnu?
E sicom ai va dle greuje
Pr podèje fè l' amor,
E nèn comparì pr plenje,
Ma surtisne con onor,
A s'angigno d' raspinène
O pr rif, o raf ant ca,
E s'a peulo nèn gratène,
A son bèi e dispèrà.

An tal cas a fan dij dèbit,
  O negossi d'carossin,
  Bin ch'après a pèrdo 'l crèdit,
  Ai n' impòrta pa un quatrin.
Gara peui a coula Giòja
  S'ai vnèis a voltè i garat,
  Ai furio lor'l bòja
  Con la rabia del folat.
Pr dè ant l' eui a coula Cara,
  Osservèje a caminè
  Ala mòda pi bisara
  Tuti costi Galinè.
O pr Giulia, o pr Gianeta
  A san pa règnè ant la pèl,
  E'l so cheur giamai s' achièta
  Fin ch'a j' han butà l'anèl.
A sta gènt a j'andaría,
  Pr guariie 'l mal ch'a l'han,
  Una brustia, o raspa, o stría,
  E gratèje 'l bufabran.

Le Donne sgraziate per i cattivi Mariti, o sia mal capitate.

CANZONE LIV.

Pòvre Dòne van bin compatíe
  Quand ancapito d' oimo lordon,
  L'han bèl fè, bèl toirè, bèl díe,
  Tant a pèrdo la pènna, e 'l savon;
  O ch' a vènta ch' a seufro d' ingiurie,

E ch'a tènno la bërta ant 'l sach,
O cianciand ai faran dè ant le furie
Tant da fèsse butè j'os a bsach.
Ai na jè ch' han la tèsta scrussía,
E ch'a son bèi e bon sansosì,
A s'anmoco quambin la famía
Abia pòch, e ch'a staga a patì,
Pur ch'a peusso fè lor gaudinèta,
E ste alèghèr ansèm aji amis,
La soa gènt a la buto an burlèta,
E s'na curo pa pi ch' del mnis.
Motobin son desdait a coul vissi
D'anbronsèsse com tanti bestieuî,
Ciupinand a so gust e caprissi
Fin ch''l vin veul surtíe pr j'eui;
Arivà peui a ca, che gabèle
Con la fomna s'aï treuva da dì!
E 'l ciacòt furnis con patèle,
L'armanach peui a marca così.
Ai n'è d'aitri inimis dla fatiga,
Ch'ai pias tròp 'l mestè del Miclas,
Sènsa crussi, lontan d'ogni briga,
Veulo mach mangè, bèive, andè a spas:
A prètèndo ch' la fomna s'amassa
Al travai, e ch'a s'lèva la pèl,
E lor aitr butè la bedrassa
Sènsa avèje da rompse 'l servèl.
S'a l'han nèn una fomna paría,
Sève nèn sti slurdi còsa fan?
A s'angigno d'raspè, e portè via
Tut dant ca lo ch'ai vèn pr le man,
E lo vèndo, o ch'a van angagèlo
A quaich Osto, Giudim, o Patè,
Cost mèinagi lor s'aplico a fèlo,
Prchè sènsa sudor fan dij dnè.

Peui a van a giughè, o divèrtisse
Con d' fumèle ch' ai fan pòch onor,
O ch' a coro sovèns a tratnisse
Con dij safèr ch' a son parai d' lor;
Costa l' è la soa gran companía
Ch' a dèsidero sèira e matin
Pr. podèje sgairè an alègria,
E fè arlan del so pòch sancrispin.
A l' avran una fomna grassiosa,
Brava, e bèla com' un angelat,
Mèinagèra, modèsta, e sustosa,
Dominà da gnun spirit folat;
Pur coi brombo faran amisissia
Con quaich' unna pi bruta ch' la neuit,
Mal forgià, piènna d' fum, e malissia,
Ch' a l' avrà nè manère, nè deuit.
Buchè un pòch coi tavan ch' acudisse
Tuta quanta la smanna al travai,
E fasènd so dovèr a cumpisso
Bèl e bin tuti i dì i seu giornai,
Ma sicom' a l' han mach mèsa tèsta,
So guadagn d' sinch, o sès, o sèt dì
A lo fan sautè tut ala fèsta,
S' a n' avèisso tre vòte bin pi.
Quanti ancora mach pr bisaría
Abandonno le fomne, e masnà,
E s' la sbigno d' ascous, e van via
Bin lontan, o ch' a van fè 'l soldà:
Coul è un cheur, e una bènèvolènsa
Al so sangh (oh che turch ch' a son mai!)
L' è una còsa ch' un vad pr spèriènsa
Gnanca fèsse dai stèss' animai.
Tanti e tanti, marlait ch' un ij toca
Sauto, e giuro com tanti carton,
Una bonna paròla d' an boca

Ai seurt mai tant sbocà com'a son;
Minca pòch van disènd d'parolasse
Ch'a farío scapè fin i can,
Le pi spòrche, sacrileghe, e grasse,
Coul è 'l so bon esèmpi ch'a dan.
Coule fomne ch'a l'han costi tuso
D'un umor stravagant e mutin,
E ch'a s'vedo tavòta fè 'l muso,
E d'ojas, com'a fan i mastin,
Coula ancor l'è una gran pènitènsa,
E una cros ch'a l'è grèva a portè,
Pur a vènta ch'a l'abio pasiènsa,
E pr fòrsa sufrì coi mortè.
Coi brdovia ch'a van atachèsse
A j'imprèse, nègòssi, e contrat,
Ma sicom'a san pa mèinagèsse,
Fan dij boro, e spropòsit da mat,
E la fomna, marlait ch'a s'ampacia,
E ch'a veuja trovèje da dì,
Ai daran dij sgrognon su la pacia,
O pr grassia la mando a durmì.
Vaire sonne ch'a l'han dla fiolansa,
Ch'a l'anlèvo pur tròp mal e pès
Con gnun deuit, nè virtù, nè crèansa,
Nè timor, prchè ai guardo pa après,
E le mare, s'a veulo butèje
Su la strà du portèje a bon fin,
Costi pare fan nèn ch'armognèje
Dala sèira fin ala matin.
Che desgrassia pr coste meschinne
Quand a dan ant un omo gelos,
Coul è un vive tavòta ant le spinne
Ch'ai peul nèn esse pi doloros;
A son gnanca patronne a descore
Con quaich giovo, o quaich òm maridà,

Sotopòste a ciapè tute j' ore
Quaich verlèra da coui mal fidà.
Ma vèntralo peui fòrsi ch' i passo
Pr bardòt cost e coul ganivèl,
Ch' acaresso la fomna, e l' ambrasso
Pr rusièje la dòta, e 'l fardèl?
Consumà ch' a j' han coula sostansa,
E ch' a j' è pa pi nèn da fè sfars,
A la buco con mal ala pansa
Com' un tros, o rusì d' un pom-mars.
Quand a capito d' esse malavie
Pr desgust, pr desgrassia, o pr stènt,
O ch' a son ant 'l numèr dle gravie,
Andario tratà difèrènt;
Ma coui rustich ch' han pèrs 'l giudissi,
E ch' a son mal grassios, e brandè,
A s' na pio pa vaire caprissi,
E ch' a crpo s' a veulo crpè.
L' han rason a piorè ste fumèle
Ch' a l' han d' oimo così intèrèssà,
Ch' a van squasi mostrand le buèle,
Mal vestíe, descausse, e strassà;
Ma con costì atacà a l' intèrèsse,
E ch' a l' han nè vergògna, nè onor,
L' han pro bèl tut 'l dì lamèntèsse,
A son ciòrgn, e pi dur ch'un strompor.
D' aitri tènno le fomne sogète
Com' i can da pajè atacà al las.
Bin ch' a passo pr brave, e pr chièté,
Tant ai veulo concède gnun spas;
A t' i tènno lì d' una manèra
Com sa fusso servènte, o masnà,
A l' han por ch' l' aria ai guasta la cèra,
O ch' a vado pr lì fè 'l marcà.

Quand ai vañ fè l'âmor pr spòsèje,
Ai fan 'sènt mile bonne rason,
Pià ch' a j' han, stan pa vaire a plinèje,
O lassèje pr là ant un canton,
Prchè prèst a comènso stofièsne,
E guardèje com fa'l can 'l gat,
E s' a s' dèis ch' a podèisso desfèsne,
A pagrío quaicòsa sul pat.
Ue fie, ch' j' avì tanta veuja,
E 'l gatij d' esse prèst maridà,
Bin ch' 'l sangh ant le vènne av beuja,
Aspetè d' esse bin anformà,
Prchè d' vòte podría arivève
D' incontrène quaicun ancor pès
Dlo ch' i v' abia savù racontève,
E peui fève burlè ancor après.

CON PERMISSIONE